TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (1913) 1986 SPALIS-OCTOBER 14 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 50 ct.

Laisvės keliais

Pernai (1985) plačiai nuskambėjo baltiečių laisvės ryžto žygis į Danijos sostinę Kopenhagą, beveik visą Skandinaviją ir Baltijos jūrą. Tai buvo žygis, kuriame dalyvavo gana daug jaunimo, pasiryžusio demonstruoti, reikalaujant laisvės sovietų pavergtom tautom bei valstybėm — Lietuvai, Latvijai, Estijai. Tai buvo laisvės šauksmas arti Baltijos valstybių, kad jį girdėtų ne tik laisvieji Europos kraštai, bet ir sovietiniai pavergėjai. Iš sovietinės spaudos reakcijos buvo aišku, kad minėtasis šauksmas buvo išgirstas ir anapus geležinės uždangos. Tai buvo matyti ir iš sovietinių pareigūnų — stebėtojų dalyvavimo Kopenhagos tribunolo posėdžiuose bei jų susirūpinimo. Visi jie apie tą žygį kalbėjo su panieka bei ironija, bet tai buvo ryškus ženklas, kad jis pasiekė sovietinės imperijos centrus. Žinoma, anas laisvės žygis tos imperijos nenugriovė, Baltijos valstybių neišvadavo, bet kovoje už tautų laisvę tai buvo reikšminga grandis, prisidėjusi prie sovietinės imperijos tikrojo veido atskleidimo viešojoje pasaulio opinijoje. Reikia tokių grandžių daugiau ir dažniau. Jos silpnina pavergėjo imperiją ne kariniais, o moraliniais smūgiais, smerkiančiais vergiją ir tempiančiais ją viešosios opinijos teisman.

PERNAI tokio pobūdžio laisvės žygis buvo surengtas prie Baltijos jūros, skiriančios pavergtąsias Baltijos valstybes nuo laisvojo pasaulio, šiais metais panašus žygis rengiamas Austrijoje, už kurios prasideda sovietinis blokas. Geografiškai tai paranki vieta, iš kurios pavergtųjų šauksmą galės girdėti ne tiktai laisvasis, bet ir pavergtasis pasaulis. Kaip matyti iš turimų informacijų, šis žygis nebus tokio plataus masto kaip pernykštis, tačiau pakankamai ryžtingas tarti pasauliui savo žodį, reikalaujantį laisvės pavergtosioms Baltijos valstybėms. Tas reikalaujantis žodis numatomas tarti dvejopu būdu — vieša demonstracija ir tylios informacijos būdu. Tikimasi, kad į Vieną š. m. lapkričio pradžioje suvažiuos gana gausus skaičius baltiečių iš Amerikos, Kanados, Europos miestų ir sovietinio bloko pašonėje prabils sutelktiniu balsu, pasmerkdami sovietinę vergiją. Jie kalbės vardu savo tautiečių, kurie, būdami anapus geležinės uždangos, negali kalbėti. Žygio dalyviai kalbės ir tyliu informaciniu būdu, teikdami informacijas valstybių atstovams, dalyvaujantiems Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje. Tam yra sudarytas informacinis biuras, kuriame ten darbuosis toje srityje patyrę žmonės. Žodžiu sakant, Austrijos sostinė lapkričio mėnesį bus europinio masto forumas, kuriame bus girdimas ir pavergtų baltiečių balsas.

MINĖTAM laisvės žygiui Vienoje rengiasi estai, latviai ir lietuviai, nes viskas daroma Pasaulio baltiečių santalkos vardu, nors lietuviai šiuo atveju pirmauja ir daugiausia iniciatyvos rodo. Be to, lietuviai šiam laisvės žygiui rengiasi vieningai — jų veiksniai sutarė paruošti bendrą memorandumą ir bendromis pastangomis remti visą žygį. Pernai tokio vieningumo nebuvo ir dėl to lietuvių dalyvavimas buvo žymiai silpnesnis nei latvių. Matyt, pasimokyta bei pastebėta, kad tokiais atvejais visos organizacinės ambicijos turi nusilenkti bendram frontui. Reikia manyti, Vienos žygis bus ir tuo reikšmingas, kad vienys visus mūsų veiksnius bendram darbui Lietuvos laisvinimo fronte. Tokios linkmės lauktina ir iš VLIKo seimo, kuris įvyks Britanijos Londone tuoj po laisvės žygio Vienoje. Jame turėtų pasigirsti aiški, visus veiksnius vienijanti linkmė, kuri pastaraisiais metais buvo pageidaujama, bet praktiškai nevykdoma. Lietuvos laisvinimas yra tokia politika, kuri turi rūpėti visiems. Išskyrimas vieno ar kito veiksnio, organizacijos ar sąjūdžio daro žalą visam Lietuvos laisvinimo frontui. Jam yra reikalingos visos jėgos. Vadovaujantys veikėjai, kurie nesugeba ar nėra linkę jas koordinuoti, neatlieka savo paskirties.

Lietuvių organizacijų atstovų pasitarime 1986.VIII.23 Klivlande, kur buvo nutarta vieningai dalyvauti VLIKo rengiamoje Laisvės demonstracijoje Austrijos sostinėje Vienoje 1986 metų lapkričio 4 dieną. Iš kairės: VYTAUTAS JOKŪBAITIS – VLIKo atstovas, adv. ALGIS PACEVIČIUS – Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, dr. KAZYS BOBELIS – VLIKo pirmininkas, dr. VIKTORAS STANKUS – JAV LB atstovas

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Vatikanas, Kremlius ir Baltijos valstybės

A. LEMBERGAS

Artėja Lietuvos krikšto sukaktis, bet vis dar neaišku: atvyks ar neatvyks popiežius ta proga į Vilnių? Dar niekas nepamiršo, kad prieš dvejus metus Maskva neleido nei popiežiui, nei jo legatui dalyvauti kazimierinių iškilmių užbaigoje. Bet kas buvo, pražuvo, dabar kita padėtis. Ne tik popiežius neatsisakė savo noro aplankyti Lietuvą, bet ir dabartiniam Kremliaus vadovui labai rūpi aplankyti Romą. Štai iš to ir kyla įvairūs spėliojimai, kuriuos skleidžia įtakingi ir suinteresuoti sluoksniai.

Įdomų vaidmenį atliko Italijos komunistų dienraščio "Unita" korespondentas Alceste Santini, kuris 1986 m. rugsėjo pradžioje lankėsi Rygoje, kalbėjosi su kardinolu Vaivodu, latvių vyskupais ir kunigais. Visa tai, aišku, su Maskvos žinia ir visai kitais tikslais, kaip parodė jo straipsnis minėtame laikraštyje rugsėjo 10 d.

Negailėdamas komplimentų seneliui latviui kardinolui, italas komunistas apsukriai eina prie reikalo. Girdi, Šv. Sosto ir Maskvos santykiai šiandien priklauso nuo daugybės politikos ir religijos problemų, kurios paveldėtos iš praeities. Pirmiausia čia, žinoma, užkliūva Baltijos valstybių okupacijos nepripažinimas. Tai negali neerzinti sovietinės vyriausybės, pastebi Santini, kad popiežiškajame metraštyje "Annuario Pontificio" Estija, Latvija ir Lietuva žymimos kaip nepriklausomos valstybės.

Vis dėlto popiežiaus apsilankymo Sov. Sąjungoje ir visų pirma Maskvoje sovietiniai "autoritetingi politiniai sluoksniai" nelaiko fantazija, rašo tas pats korespondentas, pridurdamas, kad tam reikėtų įveikti nemažai kliūčių religijos srityje ir tik po to politikoje. Ir čia ypač iškyla Ukrainos unitų klausimas, dėl kurio Vatikano ir Maskvos patriarchato pažiūros griežtai skiriasi.

Nėra abejonės, kad italų komunistų organo straipsnis buvo suderintas su kuo reikia Maskvoje. Todėl nenuostabu, kad jis tuojau atkreipė stebėtojų dėmesį. Rugsėjo 16 d. Paryžiaus dienraštyje "Figaro" pasirodė straipsnis, kuriame sakoma, kad Maskvos sąlygos, kaip jas išdėstė minėtas italas komunistas, Šv.Sostui nepriimtinos. Įtakingas prancūzų laikraštis, pasiremdamas Vatikanui artimų diplomatų žiniomis, teigė, kad atsisakyti Ukrainos katalikų yra neįsivaizduojamas dalykas. Taip pat negali būti nuolaidų dėl Latvijos ir Lietuvos, su kuriomis palaikomi oficialūs diplomatiniai santykiai ir pripažįstamos tų kraštų vyskupų konferencijos. Šiuo klausimu Vatikanas laikosi tos pačios politikos, kaip Amerika ir kiti Vakarų kraštai, pažymi "Figaro". Be to, Maskva negali būti svarbiausias popiežiaus kelionės tikslas. Jei popiežius keliautų į Sov. Sąjungą, (tai šiuo metu vargiai įmanoma), jis pirmiausia reikalautų galimybės pamatyti Lietuvos ir Ukrainos katalikus. Todėl italų komunistų organo straipsnį Paryžiaus "Figaro" laiko Maskvos "bandomuoju balionu", kurio tikslas yra patirti Vatikano nusistatymą dėl planuojamos Gorbačiovo kelionės į Romą ir Vatikaną.

Paryžiaus laikraščio nuomonė, remiama Vatikanui "artimais sluoksniais", nebegalėjo likti be atsakymo. Rugsėjo 17 d. Vatikano spaudos atstovas pareiškė, kad Maskva nestato jokių sąlygų galimai popiežiaus kelionei į Sov. Sąjungą, nes toks klausimas kol kas "konkrečiai nesvarstomas". Ką rašė "Figaro", tai tik "teorija ir spėliojimai", kurie, beje, galėtų būti "teisingi", pridūrė Vatikano atstovas, nes visi žino, kaip popiežius rūpinasi ukrainiečiais ir lotynų apeigų katalikais.

Iš esmės tai diplomatiškas pareiškimas, kurį galima įvairiai suprasti. Todėl apžvalgininkai toliau svarsto, ar tariamos dvi kliūtys tikrai neįveikiamos.

Normalios diplomatijos praktika rodo, kad oficiali Vatikano politika nepripažinti sovietinio suverenumo Baltijos valstybėse nekliudo popiežiui keliauti į Sovietų Sąjungą. Juk Kremlius palaiko oficialius santykius su Amerika, priėmė jos prezidentus su vizitais, nors Vašingtonas niekada nepripažino Baltijos valstybių okupacijos. Vatikanui nereikia pamėgdžioti Vašingtono, nes jis vadovaujasi savo sena nusistovėjusia politika: *nepripažinti teritorinių pasikeitimų, kol nėra atitinkamų tarptautinių sutarčių.*

Dėl to Vatikanas savo metraštyje Lietuvą, Latviją ir Estiją laiko nepriklausomomis valstybėmis ir žymi Lietuvos pasiuntinybę prie Šv. Sosto. Apžvalgininkai sutinka, kad popiežiaus kelionę kliudo ne tiek Vatikano pozicija Baltijos valstybių klausimu, atseit, politika, kiek religinė Ukrainos katalikų padėtis. Maskva leidžia suprasti, kad Rusijos Ortodoksų Bendrijai daug sunkiau nusileisti dėl unitų, negu Kremliui dėl baltiečių. Tai gana suktas ėjimas, nes argi Maskvos patriarchatas nėra klusnus to paties Kremliaus įrankis?

Praktiškai galvojantys apžvalgininkai mano, kad visos painios teisės ir diplomatijos problemos iš tikrųjų nedaug reiškia. Daug svarbiau čia, ar popiežius norės keliauti ir ar sovietinis valdovas norės jam tai leisti.

Galimas dalykas, kad pirmiau Gorbačiovas aplankys popiežių Romoje, o tada gali išsispręsti ir popiežiaus kelionės klausimas. Bet šiuo metu, kaip pabrėžė Vatikano atstovas, dėl to "konkrečiai" dar nieko nedaroma.

KANADOS ĮVYKIAI

Žadamos mokesčių reformos

Po vasaros atostogų darban sugrįžę 282 Kanados parlamento nariai pirmiausia turėjo išsirinkti naują pirmininką pakeisti atsistatydinusiam konservatoriui J. Bosliui. Anksčiau posėdžiam vadovaujantį parlamento pirmininką paskirdavo ministeris pirmininkas, pasitaręs su opozicinių partijų vadais. Dabar buvo nutarta elgtis demokratiškiau — pasinaudoti visų parlamento narių balsavimu. Pagal naujas taisykles kandidatais galėjo būti visi parlamento nariai, išskyrus Kanados ministerį pirmininką. Nenorintys kandidatuoti iš anksto turėjo paskelbti pasitraukimą iš kandidatų sąrašo. Čia ir prasidėjo tragikomedija. Daug kas, atrodo, užmiršo tai padaryti, nes parlamento pirmininko rinkimams liko net 39 kandidatai. Popietėje pradėtas balsavimas pasibaigė tik paryčiui. Mat balsuoti teko net vienuolika kartų. Reformos planuotojai kažkodėl buvo nutarę kandidatus su gautų balsų skaičiumi rašyti alfabetine tvarka, neišryškindami mažiausiai balsų gaunančių pralaimėtojų. Teko laukti, kol jie patys susipras atsiimti savo kandidatūrą. Po ilgas valandas trukusio balsų skaičiavimo parlamento pirmininku buvo paskelbtas konservatorius J. Fraseris, buvęs žvejybos reikalų ministeris, atsistatydinęs dėl vartotojus pasiekusių prastos kokybės žuvies konservų. Parlamento pirmininkas gauna metinę $117.600 algą, nemažus priedus oficialių svečių priėmimui ir valdžios parūpintą rezidenciją. Ilgai trukę rinkimai liudija, kad praktiškiau yra parlamento pirmininką, susitarus su opozicinių partijų vadais, paskirti ministeriui pirmininkui. Mat juo net ir rinkimų procedūroje vis vien tampa kraštą valdančios ir daugiausia parlamentarų turinčios partijos atstovas.

Naujoji parlamento sesija buvo pradėta Kanados gubernatorės J. Sauve perskaityta sosto kalba, turėjusia atskleisti ministerio pirm. B. Mulronio konservatorių vyriausybės planus. Pasiūlymų padaryta nemažai, bet jie pateikiami tik bendrybėmis. Žadama pajamų mokesčio reforma, pagrindinę naštą nukreipianti nuo asmeninio mokesčio į kitus šaltinius. Kalbama apie pajamų mokesčio sumažinimą, bet nepateikiamas jo dydis. Nedaug tepasako ir ekonomijos sustiprinimas Atlanto provincijose, pramonės paįvairinimas Vakarų provincijose. Žadama įsteigti Kanados erdvių agentūrą, nors dabartinė Kanados vyriausybė yra atsisakiusi įsijungti į JAV prez. R. Reagano pradėtą "žvaigždžių karo" programą, kuri iš tikrųjų reiškia atskriejančių priešo raketų sunaikinimą erdvėse. Neaiškus lieka ir pažadas pertvarkyti ateivių pripažinimą politiniais pabėgėliais bei jų įsileidimą Kanadon, kurį dabar komedija yra padarę turtingieji Sri Lankos tamilai, atskrendantys keleiviniais lėktuvais, atplaukiantys laivais, tu-

(Nukelta į 8 psl.)

Pasaulio įvykiai

PASAULIO DĖMESYS SPALIO 12-14 D.D. NUKRYPO ISLANDIJOS sostinėn Reikjavikan, kur staiga nutarė susitikti JAV prez. R. Reaganas ir Sovietų Sąjungos valdovas M. Gorbačiovas. Buvo aiškinama, kad jie pašalins paskutiniuosius nesutarimus ir pasiruoš sutarčių pasirašymui Vašingtone. Ten M. Gorbačiovas buvo įsipareigojęs atvykti dar šiais metais. Į posėdžius Reikjavike įsijungė valstybės sekr. G. Shultzas ir užsienio reikalų ministeris E. Ševardnadzė su grupe patarėjų. Apgaulingų vilčių atnešė visiškas informacijos sustabdymas, nenumatytas pokalbių pratęsimas sekmadieniui. Deja, tas specialus pokalbis pasibaigė be jokio susitarimo. Buvo kalbama apie laipsnišką branduolinių raketų pašalinimą Europoje. M. Gorbačiovas pareikalavo, kad prez. R. Reaganas pasirašytų raštą, kuris įpareigotų jį ir kitus JAV prezidentus sustabdyti dešimčiai metų visus gynybinių raketų bandymus puolamosioms raketoms sunaikinti. Prez. R. Reaganas, atsakingas už JAV saugumą, tokio reikalavimo negalėjo patenkinti. Taigi šis viršūnių pasitarimas baigėsi nesėkme.

Pasikeitimai Izraelyje

Š. Peresas pasitraukė iš Izraelio premjero pareigų, jas norėdamas perduoti konservatyvios Likudo grupės vadui J. Šamirui, kuris koalicinėje tautinės vienybės vyriausybėje vadovavo užsienio reikalų ministerijai. Dabar dvejų metų laikotarpiui premjeru taps J. Šamiras, o darbiečių vadas Š. Peresas — užsienio reikalų ministeriu. Pastarasis pagrasino darbiečių pasitraukimu iš koalicinės vyriausybės ir naujo parlamento rinkimais, jeigu J. Šamiras atsisakys tęsti taikos derybas su arabų šalimis. Spaudoje plačiai nuskambėjo britų "Sunday Times" laikraščio Londone pranešimas, kad Izraelis atominių tyrimų centre Dimonoje, Negevo dykumoje, slaptose patalpose giliai po žeme gaminasi atominės bombas. Pranešimas buvo gautas iš ten beveik dešimtį metų dirbusio techniko Mordechajaus Vanuno, dabar gyvenančio Australijoje. Jis parūpino ir 60 slapta padarytų nuotraukų. Pasak M. Vanuno, Izraelis jau turi 200 vidutinio stiprumo atominių užtaisų, kuriem buvo panaudotas plutonis, gautas iš 1957 m. prancūzų pastatyto atominio reaktoriaus Dimonoje. Norvegų mokslininkas S. Lodgaardas, atsiliepdamas į "Sunday Times" pranešimą, Oslo laikraštyje "Aftenposten" teigia, kad Norvegija 1959 m. Izraeliui slaptai pardavė "sunkiojo vandens", reikalingo atominių sprogmenų gamybai. Premjero pareigas ėjęs Š. Peresas pranešimą apie Izraelio atomines bombas pavadino sensacija. Esą Izraelis niekada neįves atominių ginklų į Artimuosius rytus. Daug kam betgi atrodo, kad šį gerai paruoštą pranešimą su ryškiomis nuotraukomis tegalėjo parūpinti Izraelio žvalgybos agentūra "Mossadas" kaip perspėjimą karingai nusiteikusioms arabų šalims. Atominių ginklų turėjimas ir jų panaudojimas yra du skirtingi dalykai. Turbūt ne be reikalo "Sunday Times" Izraelį su jo atominiais ginklais įrašė šešton vieton po JAV, Sovietų Sąjungos, Britanijos, Prancūzijos ir Kinijos.

Teis Demjaniuką

Izraelyje oficialiai pranešta, kad trys aukščiausiojo teismo teisėjai teis iš Klivlando Izraelin atvežtą ukrainietį J. Demjaniuką, apkaltintą žudynėmis nacių Treblinkos stovykloje. Esą jis ten prižiūrėjo dujas žudymo kameron pūtusį motorą, kankindavo mirti varomus žmones. JAV pilietybė iš J. Demjaniuko buvo atimta 1981 m. Jis yra pirmas žudymu apkaltintas asmuo, atiduotas neegzistavusiam Izraeliui, kai Treblinkoje vyko nusikaltimai. Kaltinamąjį ginantis amerikietis advokatas M. O'Connor teigia, kad kaltinimuose minimas Ivanas Žiaurusis yra kitas asmuo, nužudytas kalinių sukilime 1943 m. Jis taipgi nepasitiki KGB parūpinta vokiška tapatybės kortele, kuri gali būti suklastota, nes teismas gavo ne originalą, tik kopiją. Abejonių dėl tokio teismo naudos pažeria ir laikraštis "Jerusalem Post". Esą pasaulyje gali kilti mintis, kad Izraeliui terūpi kerštas.

Atominė nelaimė

Sovietų Sąjunga susilaukė antros atominės nelaimės. Šį kartą ji ištiko atominį povandeninį laivą, nuskendusį apie 620 mylių į rytus nuo Bermudos. Didoką skylę to laivo viršuje pramušė netikėtas sprogimas. Laivas turėjo 16 atominiais užtaisais aprūpintų raketų. Maskvos pranešimu, sprogime žuvo trys jūrininkai, o visi kiti persikėlė į pagalbon atplaukusį transportlaivį. Teigiama, kad su laivu nuskendęs atominis reaktorius ir atominiai raketų užtaisai nesukels radioaktyvumo bangos pasaulyje. Tai patvirtina ir amerikiečiai specialistai. Remdamiesi iš laivo pro skylę rūkusiais gelsvais dūmais, jie daro išvadą, kad sprogo raketon dar neįpiltas skystasis kūras, kurį JAV atominiai povandeniai laivai yra pakeitę gerokai saugesniu sausuoju kuru.

Šiame numeryje:

Laisvės keliais
Žygis Baltijon ir laisvės demonstracija Austrijos sostinėje

Vatikanas, Kremlius ir Baltijos valstybės
Italų komunistų laikraščio ir prancūzų samprotavimai

Augantis jaunimas kryžkelėje
Pabrėžiant profesinį pasiruošimą, nukenčia moralinė pusė

"Mažoji Venecija"
Įspūdžiai Kanados lietuvio, atostogavusio egzotiškoje Venezueloje

Nuo meškos bėgdami ant vilko užbėgom
Žydų ir sovietų pastangos suniekinti aktyviąją išeiviją

Lenkai kaltina Vilniaus kunigus
Žurnalo "Kultura" straipsnis, priekaištaujantis lietuviams kunigams

Pavergtųjų demonstracija ir paroda
"Juodojo kaspino" demonstracija Paryžiuje pastebėta ir prancūzų

Laiškas tautietei alkoholikei
Jieškant išeities iš slogios bei kankinančios problemos

Amerikiečių ir sovietų rašytojai Lietuvoje
Rašytojo Millerio įspūdžiai iš susitikimo su sovietiniais Vilniuje

Ar eilučių skaldymas yra poezija?
Keista eiliavimo maniera, randanti šalininkų ir mūsuose

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550
Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — $20, pusmetinė — $11, rėmėjo — $25 (Amerikoj – JAV doleriais).
Pavieniai numeriai – 50 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $20.00 per year, $11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Augantis jaunimas kryžkelėje

Č. SENKEVIČIUS

Pasiruošimas gyvenimui jaunam žmogui yra labai svarbi jo gyvenimo dalis. Augančiam ir bręstančiam, išeisiančiam į savarankišką kelią reikia daug ko išmokti, prisiklausyti praktinių patarimų, skaityti ir pagalvoti, dairytis, kas dedasi aplinkui, ką veikia ir kokia linkme suka to paties amžiaus žmonės, pasverti savo gabumus, atpažinti pomėgius, apvaldyti svajones, įvertinti savo darbštumą, sudarinėti programas, kad viskam pakaktų laiko, pagaliau — suprasti gyvenimo tikslą. Gausybė uždavinių ir planų užgula jauną žmogų, ir, nenorint į visa tai numoti ranka, tenka labai suktis, kad savo siekiuose galėtum eiti pirmyn.

Į ką ir kaip jaunasis žmogus besidairytų, mokslas, praturtėjimas ir garbė prieš akis atsiveria kaip kokios trys upės, tarpais išsiskiriančios, tarpais susijungiančios, bet visada viliojančios ir žavios, tarsi vadovės išsvajoton gyvenimo laimėn. Ir ko gi daugiau bereikėtų, jei visa tai turėtum? . . . Tai pasivaidena kaip kokie tikri gyvenimo pagrindai, ant kurių stovi šimtai draugų ir pažįstamų. Rodos, kitaip ir būti negali. O jei ir galėtų, kam skirtis iš tos daugumos ir klaidžioti išdžiūvusių upių pakrantėmis?

Bet ar neverta būtų to bėgančio ir labai normuoto laiko programon įrašyti tik vieną žodelį: *nurimk*. Tada gal atsiras viena kita minutė ir pamirštam klausimui — ar mokslas, praturtėjimas, garbė žmogui jau yra viskas? Negi tos viliojančios upės iš kokios tuštumos išteka ir tuštumoje baigiasi? Tai juk nerealu. Gal yra šaltiniai, iš kurių jos išteka, gal yra marios, į kurias jos suplaukia? O gal yra dar viena nuošalesnė upė, bet plati ir labai gili? Jos vardas — išsiauklėjimas, būdo savybių formavimas. Argi tuo nereikėtų rūpintis? Gal net daugiau, negu visais kitais dalykais. Gal reikėtų pradėti suprasti, kad žmogaus laimę lemia ne tai, kiek ir ko jis turi, bet koks jis pats yra. Kokion mokyklinėn programon yra įrašyti tokie svarstymai? Kada ir kaip jaunas žmogus turi progų apie tai pagalvoti ir mėginti save tempti į būtiną pusiausvyrą?

Ši sritis yra tapusi "balsu, tyruose šaukiančiu", palikta tartum mėgėjams ar dvasininkams. Tai tartum liestų tik tuos "filosofus", kurie nieko kito neturi daryti arba nieko kito nemoka. Netgi ir kai kuriems tėvams tie nieko apčiuopiamo neduodantys "stabdžiai" šeimos auklėjime nepriimtini, kad savo vaikų nenukreiptų nuo tų "rimtųjų" sričių, kurios užtikrina normalią padėtį dabartinėje visuomenėje. Ką gi tada bekalbėti apie platesnes jaunimo paruošimu užsiiminėjančias įstaigas ar organizacijas? Konkrečios naudos nežadančios sritys, gal iš esmės ir nepeikiamos, bet vis dėlto paliekamos "kam nors kitam". Tiesa, ideologinės mūsų jaunimo organizacijos formaliai ryžtasi žmogaus ugdymo atsvarai, bet praktiškai, su nedidelėmis išimtimis, turi grumtis labai nelygioje kovoje, kurios frontuose net ir vadovaujantieji kartais nebeatlaiko.

Mokslus einančio jaunimo klausimai — ką studijuosiu, kokį darbą gausiu, kiek uždirbsiu, kada ir ką įsigysiu, kada sukursiu šeimą, kaip rūpesčius ir problemas palengvinsiu, pramogaudamas draugų būry, — suveda visą mintijimą į vieną tašką, apie kurį aiškiai sukasi materialistinio stiliaus gyvenimas. Tačiau šiandien labiau negu bet kada pasauliui reikia ne tik pasiruošusių darbui specialistų, bet lygiomis ir gerų žmonių, kurie savąja įtaka galėtų veikti visas gyvenimo ir žmonių santykiavimo sritis, nes tik šitaip tebus įmanoma pasaulį pasukti teisinga kryptimi, užuot leidus žmogaus prigimčiai prieštaraujančius įstatymus, užuot susirūpinus žmogaus gerove ir teisėmis kalėjimuose, užuot demonstravus nesibaigiančius ginčus parlamentuose apie sukčius ir klastotojus . . .

Dažnas tėvų linkėjimas vaikui "pabaik mokslą, įsigyk praktišką specialybę ir tada daryk, ką nori" labai kryžiuojasi su buvusiais mūsų senųjų močiučių linkėjimais "būk geras, vaikeli". Šaknys turi atželti ir nauji želmenys sužaliuoti, kitaip ir tautas, ir pasaulį laimės tie, kurie išsiugdymo pusiausvyros nestokos.

Klivlande paminėta visuomenės veikėjo a.a. STASIO BARZDUKO penkerių metų mirties sukaktis. Stovi prie velionies kapo Visų sielų kapinėse: (iš kairės) PLB valdybos pirm. VYTAUTAS KAMANTAS, velionies sūnus ARVYDAS BARZDUKAS, LB Klivlando apylinkės pirm. VLADAS ČYVAS, VIDA ir GYTIS BARZDUKAI **Nuotr. V. Bacevičiaus**

"Mažoji Venecija"

J. ZUBRICKAS

Atostogos Pietų Amerikoje

Už jūrių marių, už plačių vandenynų yra pasakiškas kraštas, kuris niekuomet nenustos viliojęs gamtininko savo gamtos grožybėmis ir jos paslaptimis. Tai milžiniškas žemyno gabalas, vienu galu apėmęs pusiaujo sritis, o antru galu beveik remiasi į pietų ašigalį, — tai Pietų Amerika.

Mano sumanymas aplankyti Pietų Ameriką yra labai senas. Jis man kilo dar tuomet, kai anais laikais, dar gyvenant Lietuvoje, man pirmą kartą teko pamatyti Kauno zoologijos muziejų, tuomet buvusį Vytauto Didžiojo universiteto rūmuose. Muziejaus įsteigėjas buvo tuometinis žymus Lietuvos gamtininkas prof. T. Ivanauskas, muziejaus rodinių rinkimui vadovavęs ekspedicijai į Amerikos džiungles 1931 m.

Istoriniai duomenys

P. Amerika buvo atrasta 1498 m., t. y. 6 metais vėliau nei Š. Amerika, kai Kolumbo laivai atsitiktinai įplaukė į Paria įlanką tarp Trinidado salų ir P. Amerikos žemyno, pasiekdami Orinoko upės deltą.

Kolumbui paskelbus Naujojo pasaulio atradimą, kuris turėjo didelę pasaulinę ir istorinę reikšmę, iš Ispanijos atsikėlė vadinamieji konkvistadorai (nugalėtojai), o iš kitų Europos kraštų — kolonistų bangos. P. Amerikoje jie rado karakų genties indėnus, kurie priklausė Amerikos rasei ir vertėsi žemdirbyste. Jie labai žiauriai priešinosi ispanų kolonizatoriams.

Portugalų išsikėlimas naujai atrastame žemyne užtikrino Portugalijai didelius žemės plotus ir įsigalėjo P. Amerikos srityse, kur šiandien yra Brazilija. Portugalai savo užimtas teritorijas eilę metų slėpė ir laikė griežtoje paslaptyje, nes bijojo, kad galingesnė Ispanija jų neužgrobtų.

1501 m. ekspedicijoje į P. Ameriką dalyvavo ir garsusis ispanų keliautojas — Amerigas Vespučі. Jis buvo paskirtas ispanų laivyno grupės vyriausiu navigatorium ir, ištyręs šiaurės rytų krantus, įrodė, kad P. Amerika yra visai atskiras žemynas.

Grįžęs Ispanijon A. Vespučі savo išleistoje knygoje plačiai aprašė abiejų žemynų savybes, geografinę padėtį, klimatines sąlygas, florą, fauną ir kt. Dėl to jo vardas paplito po visą Europą, pasidarė labai populiarus, ir abu Naujojo pasaulio žemynai buvo pavadinti jo vardu.

Keliaudamas P. Amerikoje, toje srityje, kur šiandien yra Venezuelos valstybė, A. Vespučis atrado kai kuriuos vietinius indėnus, saugumo sumetimais gyvenančius nameliuose, pastatytuose ant polių upėse ir ežeruose. Minėtam keliautojui tai labai priminė Italijos Veneciją. Užtat jis tai P. Amerikos žemyno sričiai davė pavadinimą "Venezuela". Ispanų kalboje tai reiškia "Mažoji Venecija".

Į pietinę Venezuelą

Maloniai šiltas rytmetis. Visa padangė be debesų, skaidriai mėlynos spalvos.

Nemažas būrys turistų, suvažiavusių į Barcelonos orauostį iš Porta la Cruse vasarvietės skrydžiui į pietinę Venezuelą. Atstumas — 900 km. Orauostyje jau buvo paruošti nedideli penkių vietų lėktuvai. Susėdam ir po trumpo įsibėgėjimo staigiai kylam. Vėliau lakūnas praneša, kad skrendam dviejų km aukštyje. Pro lėktuvo langą matyti miesteliai, gyvenvietės, plentai ir keliai. Aiškiai matyti Orinoko upė — trečia savo didumu po Amazonės P. Amerikoje.

Po dviejų valandų skridimo gyvenamos vietos pasibaigė ir prasidėjo džiunglės. Aiškiai matėsi tanki žalios spalvos džiunglių augmenija ir kai kuriose vietose kilę gaisrai. Priešakyje, dešinėje pusėje, matėsi Venezuelos deimantų kasyklos.

Artinantis į Gvianos plokščiakalnio sritis, pietinėje Venezueloje, pro lėktuvo langą matėsi fantastiški džiunglių vaizdai. Kūgio formos kalnai kyla iš džiunglių į viršų net virš dviejų km aukščio. Tai P. Amerikos Andų kalnyno priekalniai. Jie vakarų kryptimi vis didėja, kol pagaliau pasiekia Ramiojo Vandenyno pakraščius. Tai mūsų kelionės tikslas. Mes skridom pamatyti Anchelo krioklių Carrao upės žemupyje, sunkiai prieinamoje vietoje.

Krioklіai atrasti 1935 m. Venezuelos lakūno C. Anchel. Netoli nuo Carrao upės visą laiką reikia skristi giliais uolinių kalnų tarpekliais, kuriuose žaliuoja džiunglių augmenija.

Mūsų lėktuvas praskrenda visiškai arti krioklių, maždaug kalnų viršūnių aukštyje. Krioklius galima aiškiai matyti pro lėktuvo langą. Tai nepaprastas vaizdas. Vandens srovės, krisdamos iš kalnų viršaus, daugiau kaip vieną kilometrą žemyn, negali pasiekti apačios — vanduo išsisklaido, pavirsdamas miglomis. Anchelo krioklіai yra aukščiausi pasaulyje, net 15 kartų aukštesni už Kanados Niagara Falls.

Netoli krioklių yra įrengti lėktuvų nusileidimo takai, net ir kalnuotose džiunglių vietose. Nusileidžiam džiunglių viduryje. Vietovės pavadinimas — Canaima. Iš vienos pusės stūkso milžiniški kalnai. Atrodo, kad jie visai netoli. Antroje pusėje kalnų tarpekliu tęsiasi lygios savanos.

Išlipę iš lėktuvo einam pėsti. Matosi keletas orauosčio pastatų. Tai reiškia, kad vietovė yra gyvenama. Vėliau ten suradom ir visai neblogą restoraną, kur po trijų valandų skridimo galėjom užkąsti ir atsigaivinti geru venezuelietišku alumi, nusipirkti suvenyrų.

Gilyn į džiungles

Atsigaivinę susėdom į nedidelį sunkvežimį ir važiuojam per kalnų klonyje besitęsiančias savanas. Netrukus pasiekiam Caroni upės prieplauką. Sprendžiant iš upės ramiai tekančio vandens, atrodo ji turi būti labai gili, nes vanduo juodai mėlynos spalvos. Plotis — apie 75 metrai.

Upėje mūsų jau laukė laivas "Piragua", išskaptuotas iš didelio medžio kamieno. Susėdę į laivą, pradedam kelionę pavandeniui. Už pusvalandžio vairininkas priplaukė prie kranto, nes toliau plaukti negalima — prasideda akmenuota sekluma. Vandens kritimas — du metrai. Išlipam iš laivo ir einame pėsti per džiungles. Jaučiu tam tikrą vidinį malonumą, nes bus galima pamatyti kaip atrodo džiunglės.

Patekus pirmą kartą į džiungles, visų pirma krinta į akis tai, ko nėra mūsų miškuose. Tai lianos — pusiau sumedėję vijokliai. Augdamos lipa ant kitų medžių ligi pat viršūnių, pasiekdamos net keliasdešimt metrų ilgio. Žydi įvairių spalvų žiedais. Daugiausia matosi lapuočiai, tarp jų įsiterpę bananų medžiai. Kai kur matyti palmės.

Einant per džiungles, atrodė, kad čia lankosi nemažai žmonių, nes takas jau gerokai pramintas. Vėl ateinam prie upės, kur jos lėkšti krantai — ištisai baltas smėlis. Upės vanduo skaidrus kaip kristolas, nes neturi jokių pramonės taršos priemaišų.

Karšta saulė beveik zenite — žeria spindulius statmenai. Temperatūra — 35°C. Žmogaus šešėlis trumputis, ir galima lengvai peržengti. Aplinkui visur spengianti tyla. Girdisi tik upės vandens šniokštimas per seklumos akmenis. Aukštai padangėje praskrenda didžiulis Andų kalnuose gyvenantis paukštis — kondoras.

Esame tik 300 km nuo pusiaujo, visai netoli Brazilijos pasienio. Tikrai čia, džiunglių viduryje, yra nepaprastai ramu, nes taip toli nuo XX š. civilizacijos triukšmo ir dulkių.

Mūsų grupę sudaro: 2 lietuviai, 2 prancūzai, 4 amerikiečiai ir 2 venezueliečiai (vienas — laivo kapitonas, o kitas jo padėjėjas).

Susėdę po džiunglių medžiais užkandžiaujam mūsų atsivežtais sumuštiniais, užsigerdami venezuelietišku "coke".

Apžiūrėję, ar upėje nesimato plėšriųjų P. Amerikos žuvų — pirannų, kurios puola įbridusius, ne tik žvėris bet ir žmones, — vieni maudosi, kiti daro nuotraukas. Praleidę visą dieną džiunglių gilumoje, vakare sugrįžom į vasarvietę.

Kelionė į Karaką

Iš Barcelonos, po valandos skridimo Venezuelos bendrovės "Viasa" keleiviniu lėktuvu leidžiamės į Karako orauostį. Visi formalumai — užsienio pasas. Karako orauostis pagal Venezuelos lygį ultra modernus. Visur labai švaru. Atėjęs mūsų grupei skirtas vadovas venezuelietis nuvedė mus į jau gerai "atšaldytą" autobusą, nes lauko temperatūra — 30°C.

Išvažiuojam. Autobusas visą laiką kopia į viršų kalnuose išvestu plentu. Pravažiuojam tunelius, kartais net kelių kilometrų ilgio.

Milijoninis miestas

Atvažiavus į Karaką, pirmiausia mums parodė vieną įžymybę — tai naujas požeminis miesto traukinys. Atidarytas dar visai neseniai, turi visus naujausius įrengimus. Pvz. keleivių bilietai pardavinėjami skaitytuvų. Įdomu tai, kad ir traukinio vagonai padirbti vienos Kvebeko firmos Kanadoje.

Karakas, Venezuelos sostinė, įsteigta ispanų 1567 m. senojoje indėnų karakų genties gyvenvietėje. Iki 1777 m. buvo Ispanijos gubernatoriaus rezidencinis miestas. Tai modernus šių dienų didmiestis su penkiais milijonais gyventojų, 12 km nuo Karibų pajūrio, vieno km aukštyje virš jūros lygio. Kadangi apsuptas iš šiaurės ir pietų pusės dangų remiančiais kalnais, Karako miestas beveik neturi pramonės taršos. Kalnų įtakoje įkaitęs "nešvarus" oras, susidarius cirkuliacinėm srovėm atmosferoje, turi kilti į viršų ir užleisti vietą šaltesniam orui, kuris veržiasi nuo kalnų viršaus žemyn į slėnyje esantį miestą.

Karako miesto centras turi stačiakampį gatvių planą. Pagrindinėje gatvėje Bolivaro Avenida stiebiasi keletas milžiniškų plieno ir stiklo statybos dangoraižių. Išvengti per dideliam autovežimių susigrūdimui miesto centre statomos iškeltos auto magistralės linijos.

Miesto katedra stovi Bolivaro plazos rytinėje pusėje; statyta 1614-1713 m., pasižymi meniškais vitražais. Katedros viduje besilankantieji stabteli prie ten esančių dviejų paveikslų, kurių autoriai Rubensas (Kristaus prisikėlimas) ir Murillo (Marijos į dangų ėmimas).

Iš katedros bokšto dažnai aidi garsai vieno seniausių varpų Venezueloje. Pastatas labai mažai nukentėjo per paskutinį žemės drebėjimą 1967 m.

Laisvės kovotojas

Iš Karako 1812 m. prasidėjo Ispanijos kolonijų nepriklausomybės karai P. Amerikoje. 1783 m. Karake gimė S. Bolivaras — vienas žymiausių Venezuelos tautinio judėjimo vadų. Mokėsi Ispanijoje. Grįžęs į Venezuelą, S. Bolivaras įsijungė į tautinį judėjimą prieš kolonijinę ispanų valdžią ir 1826 m. iškovojo Venezuelai nepriklausomybę. Įvykdęs daugelį reformų, padėjo pagrindus demokratiniam krašto valdymui. Būdamas kreolas, savo išleistu dekretu S. Bolivaras panaikino Venezuelos indėnų vergiją plantacijose. Savo planuose taip pat buvo numatęs visus P. Amerikos kraštus sujungti į konfederacinę sąjungą.

Venezuelos pramonę sudaro: maisto, tekstilės, avalynės, stiklo ir automobilių gamyba. Svarbiausios krašto pajamos — naftos versmės ir jos perdirbimo įmonės. Tai vienas geriausiai ekonomiškai susitvarkiusių kraštų P. Amerikoje.

Turėdama subekvatorinį klimatą, kur nėra žiemos, Venezuela negali užauginti nei rugių, nei kviečių. Užtat grūdų Venezuela turi importuoti iš kitų kraštų.

Golfo srovės įtakoje

Šilto vandens srovės Mažųjų Antilų jūroje prasideda netoli P. Amerikos krantų ir teka Meksikos įlankos link. Šių srovių tęsinys vėliau pavirsta į Golfo srovę su vandens temperatūra 25°-28°C.

Venezuelos pajūrio mėlynė ir padangės žydrumas yra viliojantis. Ši pasaulio dalis gamtos apdovanota švelniu klimatu ir nepaprastu grožiu. Kovo

(Nukelta į 6-tą psl.)

Naktis
tik suglaudė
lelijos žiedą,
kad vėl liepsnotų
ryto spinduliuos.

Vienerių metų mirties metinės

A. a. VYTAUTO LENAUSKO

Išėjai taip anksti iš mūsų tarpo, bet mūsų širdyse ir mintyse liksi amžinai.

Prašome gimines bei draugus prisiminti velionį maldoje –

Nuliūdę *žmona, sūnus ir duktė su šeimomis*

Mielam vyrui, tėveliui ir žentui

a. a. JONUI SADAUSKUI

mirus,

jo liūdintiems — žmonai BIRUTEI, dukrai RŪTAI, sūnums JUOZUI ir VIKTORUI, uošvei K. MANKAUSKIENEI reiškiame gilią užuojautą –

B. L. Stonkai ir
Silvija

PADĖKA

Mirus mielam mano globėjui

BERNARDUI NAUJALIUI,

reiškiu padėką pirmiausia Tėvams pranciškonams už gražias iškilmingas šv. Mišias ir laidotuves. Ačiū taip pat kun. A. Grausliui už gražų, gilų pamokslą, sol. L. Macinkutei už gražų, jausmingą giedojimą.

Dėkoju karsto nešėjams ir visiems draugams bei pažįstamiems, lankiusiems velionį laidotuvių namuose ir palydėjusiems į kapines. Ačiū šeimininkėms už skaniai paruoštus pusryčius laidotuvių dalyviams.

Su dėkingumu – *K. Gilmanienė-Gaidamavičienė*

PADĖKA

Mirus a. a. NAPOLEONUI AUKŠTIKALNIUI

Sault Ste. Marie, Ontario,

jo šeimos vardu dėkojame visiems, lankiusiems velionį ligoninėje, dalyvavusiems jo laidotuvėse, užprašiusiems šv. Mišias, aukojusiems širdies fondui, atsiuntusiems gėles, nešusiems karstą, iškepusioms pyragus, padėjusiems pietų metu.

Dėkojame kun. Jack David už maldas koplyčioje, už gedulines šv. Mišias ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Testamento vykdytojai –
Salomėja ir Vaclovas Goldbergai

PADĖKA

A†A

MARYTĖ RUTKAUSKAITĖ-SAVOKAITIENĖ –

mylima mamytė staigiai mirė Hamiltone 1986 rugsėjo 25 dieną. Palaidota rugsėjo 29 dieną Lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui kun. J. Liaubai už šv. Mišias šventovėje, įspūdingą pamokslą, Rožinį ir palydėjimą į Šv. Jono kapines. Taip pat dėkojame A. ir V. Paulioniams už giedojimą.

Iš visos širdies dėkojame visiems, pagerbusiems mamytę laidotuvių namuose, aukojusiems šv. Mišias, širdies ligų fondui, atsiuntusiems gėles ir palydėjusiems velionę į amžino poilsio vietą, ypač karsto nešėjams ir brolienei Adelei Pauliukonienei.

Nuoširdus ačiū artimiausiom mamytės draugėm, padėjusiom šiose skausmo valandose.

Liūdinčios dukros –

Roma Vass, Rūta Lindley
vaikaičiai – Rosalinda, Sergiejus (Jerry),
Jason ir Ryan
provaikaitės – Krista ir Melissa

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
Atstovas – St. Prakapas.
Tel.233-4486

Nuo meškos bėgdami ant vilko užbėgom

Sovietų ir jų talkininkų pastangos suniekinti bei nutildyti išeiviją

A. KALNIUS

Sakome, kad plėšrioji okupantė — komunistinė Rusija žudo mūsų tautą, bet retai kada skelbiame, kad jinai naikina ir mūsų išeiviją. Mes žodį *naikina* esame pakeitę į *diskredituoja*. Žinoma, diskreditavimas jai taip pat yra labai svarbus tikslas, bet svarbesnis yra jos naikinimas. Kodėl? Todėl, kad išeivija maskvėnams yra pavojingesnė, negu jos kamienas — tauta. Tautą jie gali lengvai sudrausminti ir nutildyti, nes jie tam turi tankus, vergų stovyklas, kalėjimus, psichiatrines ligonines ir dar daugybę kitų naikinimo priemonių.

Išeivija yra mūro siena, į kurią remiasi ne tik jos tauta, bet taip pat sudūžta komunistinė propaganda kraštuose, kuriuose jinai yra įsikūrusi. Jos kova už savo tėvynės laisvę yra kova ir už gyvenamo krašto laisvę bei jo gerovę. Taigi tokia išeivijos elgsena visiškai nesiderina su komunizmo ir jo išperos Rusijos siekiais pavergti atskiras valstybes ir pagaliau įgyvendinti komunistinį rojų visame pasaulyje. Tad jeigu šiandien išeivijos gyvenamuose kraštuose jaučiamas neigiamas nusiteikimas prieš komunistinę valdymo sistemą ir nežmoniškus jos kėslus, tai turbūt yra ir išeivijos nuopelnas.

Vadinasi, išeivija yra labai didelis Rusijos priešas, kurį ji siekia sunaikinti, ypač jos inteligentiją. Bet kaip? Su savo tankais ji prie jos neprirėplios, nei jokia raketa jos nepasieks. Tai ką daryti? Nagi reikia pasinaudoti svetimomis rankomis, kurios ją pasmaugtų. Tokių rankų ji surado kai kurių žydų tarpe. Čia turiu galvoje Amerikos OSI, kuri turi stiprų užnugarį net Baltųjų rūmų labirintuose.

Čia mes turime teisę paklausti, kokio vardo užsitarnauja tie "raganų medžiotojai", pagelbėdami komunistiniams imperialistams vykdyti "holokaustą" išeivijos tarpe? Nes kas iš tikrųjų rusams yra svarbiau, ar keliolika, gal keliasdešimt kur nors užsilikusių, žydiškai tariant, karo nusikaltėlių, ar tūkstančiai išeivijos aktyvistų, kurie yra neišoperuojama rakštis okupanto akyse? Žinoma, aktyvistų. Dėl to šalia vieno kito buvusio, gal net netikro žydų naikintojo, jie su žydų pagalba įvelia šimtus ir net tūkstančius visiškai nekaltų žmonių, kuriems KGB sugeba sudaryti "apkaltinimo" dokumentus. Pagal juos osininkai, žinoma, iškelia bylas, o amerikiečių teismai sėkmingai jas "išsprendžia". Su kuo būtų galima palyginti Ameriką, kuri nepripažįsta Rusijos okupacijos, o pagal bolševikinius dokumentus išduoda savo piliečius — politinius pabėgėlius mirčiai šiaurės Sibiro tyruliuose? Gal su Pilotu, kuris nusilovė nenuplaunamas savo rankas.

Štai dėl ko Antrojo pasaulinio karo išeivijos dauguma gyvena nerime, nes nežino, ant kurio iš jos amerikietiško OSI kris pasmerkimo burtas. Gal net ant to, kuris gelbėjo žydus nuo mirties, ar nepakluso naciams. Faktinai Lietuva kovojo prieš kiekvieną okupantą. Kas gali įrodyti, kad buvo kitaip?

Ką sunaikinti?

Reikėtų platesniu mastu paskleisti mintį, kad komunistinė Rusija engia pavergtas tautas ir jų išeiviją, o taip pat su "raganų medžiotojų" pagalba veja virvę, kurią ji kėsinasi užnerti ant kaklo net ir tiems, kurie juos globoja ir remia.

Rusijos okupuotų tautų ir jų išeivijos naikinimo veiksmų įrodymui aš čia pateiksiu ištrauką iš Lietuvos tarybų socialistinės respublikos vidaus reikalų liaudies komisaro 1940 m. įsakymo nr. 0054, kuriuo nurodoma, kaip operatyvinis aparatas turi "apdirbti ir likviduoti" kontrevolucines jėgas. Tas jėgas sudaro "visi tie asmenys, kurie . . . yra priešingi socialistinei santvarkai". Tokiai priešingai grupei priklauso šiame sąraše nurodyti asmenys, kuriuos ir reikia "apdirbti (surankioti, A. K.) ir sulikviduoti":

a. Visi buvę antisovietinių politinių partijų, organizacijų ir grupių nariai: trockininkai, dešinieji, eserai, menševikai, socialdemokratai, anarchistai ir pan.

b. Visi buvę tautinių šovinistinių antisovietinių partijų, organizacijų ir grupių nariai: tautininkai, jaunalietuviai, voldemarininkai, liaudininkai, krikščionys demokratai, tautinės ter. org. nariai (Geležinis Vilkas), studentų korporacijų aktyvas, šaulių sąjungos aktyvas, katal. teror. org. "Baltas Žirgas".

c. Buvę žandarai, policininkai, buvę politinės ir kriminalinės policijos ir kalėjimų tarnautojai.

d. Buvę caro, baltųjų, Petliuros ir kt. armijų karininkai.

e. Buvę Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių karininkai ir kariuomenės teismų nariai.

f. Buvę politbanditai ir baltųjų bei kt. antisovietinių armijų savanoriai.

g. Asmenys, pašalinti iš komunistų partijos ir komjaunimo už antipartinius nusižengimus.

h. Visi bėgliai, politemigrantai, reemigrantai, repatriantai ir kontrabandistai.

i. Visi svetimųjų valstybių piliečiai, užsienio firmų atstovai, svetimųjų valstybinių įstaigų tarnautojai, buvę svetimųjų valstybių piliečiai, buvę svetimų valstybių atstovybių, firmų, koncesijų ir akcinių bendrovių tarnautojai.

j. Asmenys turį asmeniškus ir palaiką korespondencijos ryšius su užsienio, svetimųjų valstybių pasiuntinybėmis ir konsulatais, esperantistai ir filatelistai.

k. Buvę ministerijų departamentų tarnautojai (nuo referento ir aukščiau).

l. Buvę Raudonojo Kryžiaus darbuotojai ir lenkų atbėgėliai.

m. Religinių bendruomenių — tikybininkai (šventikai, kunigai), sektantai ir religinis aktyvas.

n. Buvę bajorai, dvarininkai, pirkliai, bankininkai, prekybininkai (kurie naudodavosi samdomo darbo jėga), įmonių savininkai, viešbučių ir restoranų savininkai. (Lietuvių archyvas, I t., psl. 20).

Šį "nusikaltėlių" registracijos tvarka buvo vykdoma apskrityse. Sąrašai buvo sudaromi kiekvieną dieną, ir iš jų sudaroma kasdieninė santrauka, kurioje turėjo būti nurodyta, kokio nusikalstamo tipo esama asmenų. Tokių tipų yra aštuoni. Betgi šiose nusikalstamo tipo santraukose galima priskaityti beveik kita tiek naujais pavadinimais asmenų, kaip ir pagrindiniame sąraše.

Be to, mes prisimename birželio 14 dieną, kai į Sibirą buvo vežami lietuviai, kurių tarpe buvo žmonių, neišvardintų šiame sąraše ir kasdieninėse registracijos santraukose: profesorių, mokytojų, gimnazijų mokinių, smulkių ūkininkų, laisvų profesijų asmenų (gydytojų, advokatų, inžinierių, siuvėjų, kurpių . . .), sklypininkų ir paprasčiausių darbininkų . . . Taigi beveik kiekvienas lietuvis įeina į šį naikinamųjų žmonių sąrašą.

Tad dabar pagalvokime, kas būtų belikę iš mūsų tautos, jeigu būtų nekilęs karas, ir rusai būtų suspėję įvykdyti savo planus? Gal tiktai Maskvos "bosų" padlaižiai, burliokai, komunizmui pasišventę žydai ir dalis abejotinų nepavojingų lietuvių, kuriems būtų buvę leista baigti savo gyvenimo dienas savame krašte.

Ogi dar reikia turėti galvoje ir didelę dalį žydų, kurie iš dalies, pagal aną komunistų sąrašą, kaltindami visą mūsų tautą žydžudyste, medžioja nebuvėlius karo nusikaltėlius, nacių kolaborantus, melagius ir pan. Esą juos pagal jų kolektyvinės bausmės nuosprendį reiktų "nuteisti". Taigi ne ant vieno vilko užbėgom.

Kas esame ir kodėl?

Ryšium su čia pateiktais samprotavimais mums reiktų patikslinti kai kurias apie mus susidarytas klaidingas išvadas. Pirmiausia mums tenka pasvarstyti savo atsidūrimo svetimuose kraštuose statusą: kas mes esame, ar DP, kaip amerikiečiai mus pavadino, ar karo nusikaltėliai, nacių kolaborantai ir melagiai, kaip žydai apie mus mano ir už tai mus smerkia?

Jokiu būdu nei vieni, nei kiti. Pilniausia to žodžio prasme mes esame *politiniai pabėgėliai,* nesutikę ne tik su rusų komunistine okupacija, bet ir su jų žudikiška valdymo sistema. Taigi mes esame politinių pabėgėlių statuse, ir kraštai, kuriuose mes gyvename, neturėtų mūsų išduoti pavergėjams, kaip tai padarė Amerika su Simu Kudirka, ukrainiečių Demjaniuku, kroatu Artukovičiumi. Šiuo klausimu, mano supratimu, turėtų pasisakyti mūsų tarptautinės teisės žinovai. Gal tai palengvintų mūsų gynybą prieš JAV "raganų medžioklės" įstaigą.

Antra klaidinga apie politinius bėglius išvada, man atrodo, yra jų kaltinimas melavimu. Tai, kas žydui ir amerikiečiui yra melavimas, tai žmogui, bėgančiam nuo jį besivijančios mirties, yra apsigynimo priemonė. Šiandie visi tie žmonės, kurie atskleidę visą tiesą, jau seniai būtų sudūlėję po velėna arba suledėję Sibiro šiaurėje. Kiekvienas skęstąs žmogus, gelbėdamasis nuo mirties, griebiasi net šiaudo, kad tik išliktų gyvas. Deja, Amerikos OSI atima iš besigelbinčio skenduolio net paskutinę viltį — šiaudą.

Pagaliau kas paskatino bėglius neatskleisti visos tiesos? Nagi patys amerikiečiai, ragindami ir net versdami juos iš Vokietijos grįžti į savo kraštus, kuriuos, anot jų, "išlaisvino" iš nacių okupacijos jų draugai rusai. Amerikietiški "skryningai" su savo įtartinais ir suktais anketų klausimais gąsdino beveik kiekvieną politinį bėglį: jeigu jis pasakys teisybę, tai gali jo neįsileisti į Ameriką ar kur kitur. Taigi buvę daktarai, referentai, mokytojai, gimnazistai, padorūs darbininkai ir kiti negalėjo

(Nukelta į 6-tą psl.)

Užsilikęs koplytstulpis sovietų okupuotoje Lietuvoje, Mažeikių rajone. Jis primena baudžiavos panaikinimą Lietuvoje ir yra laikomas archit. paminklu

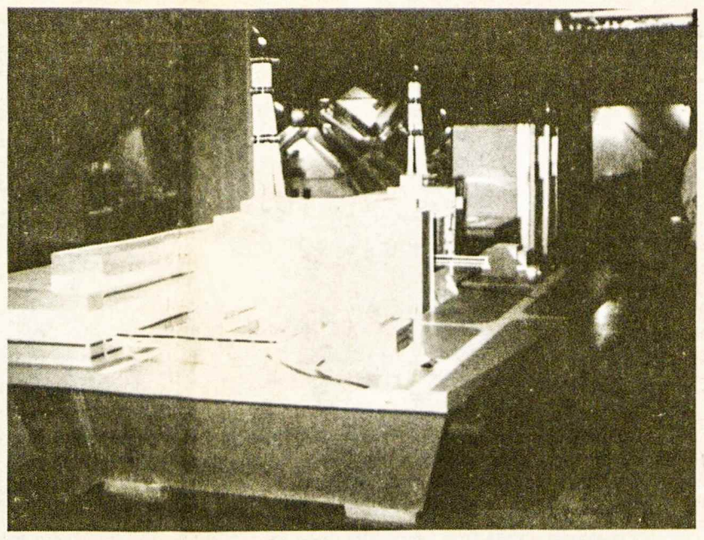

Ignalinos atominės elektros jėgainės maketas, rodomas ir turistams

PRANEŠIMAS IŠ PRANCŪZIJOS

Pavergtųjų demonstracija ir dailės paroda

"Juodojo kaspino" diena susilaukė nemažo dėmesio ir Paryžiuje. Š. m. rugpjūčio 23 d. buvo surengta demonstracija Ševčenkos aikštėje. Apie ją paskleidė informaciją prancūzų spaudos agentūra AFP. Joje sakoma, kad demonstracijoje dalyvavo apie 50 asmenų, susirinkusių paminėti 47-tų metinių Molotovo-Ribbentropo sutarties, kuri atidarė kelius sovietinei Baltijos valstybių okupacijai.

Demonstraciją surengė prancūzų organizacija "Internationale de la resistance", talkinama baltiečių, ukrainiečių ir lenkų ateivių draugijų. Matėsi plakatai su įrašais: "Hitlerio-Stalino sandėris — totalizmų sąmokslas"; "Hitlerio-Stalino sandėris — Europos padalinimas, II tarpsnis — Jalta, III — Helsinkis, o kas rytoj?" Kituose plakatuose figūravo kryžmos, pjautuvas su kūju, raidės UR-SS su nacių ženklais. Ant aikštės tvorų buvo iškeltos vėliavos trijų buvusių nepriklausomų valstybių — Estijos, Lietuvos, Latvijos ir Lenkijos.

Pagrindinę kalbą pasakė prancūzų rezistentų organizacijos pirm. Marie-Madeleine Fourcade, pabrėždama pasaulio padalinimą į dvi dalis, karo pergalę, kuri paliko dvylika tautų anapus geležinės uždangos Europoje. Vienintelė pagalba po dešimtmečių mūsų vadų aplaidumo ir net bailumo — įpareigoti juos masiškai remti pasipriešinimą visose tose šalyse".

Demonstracija techniškai buvo paruošta organizacijos "Resistance Internationale" ir Baltiečių namų Paryžiuje. Talkino p. Voroneckas iš Heidelbergo, D. Aglinskas iš Vasario 16 gimnazijos. Demonstracijoje dalyvavo būrelis lietuvių, kurių tarpe matėsi "Dirvos" bendradarbis iš Klivlando V. Meškauskas su žmona. Iš lenkų komiteto aktyviai dalyvavo Danuta Nowakowska, iš afganistaniečių — A. Ahmadi, iš ukrainiečių — Mytrovich, iš rusų — disidentas Viktoras Nekrasovas.

Iš lietuvių kalbėjo Jolanta Vaičaitytė apie slaptąją Molotovo-Ribbentropo sutarties dalį, liečiančią Baltijos valstybes ir dabartinę sovietinę politiką. Be to, demonstracijoje dalyvavo Prancūzijos gruzinų bendruomenės pirm. M. Homeriki ir sovietų disidentas Aleksandras Ginzburgas.

Kelionė į Vieną

Paryžiuje lankėsi prof. Aleksandras Štromas su savo žmona sol. Violeta iš Britanijos, prof. Tomas Venclova iš JAV, Narcizas Prielaida iš Šveicarijos ir būrelis jaunimo. Šiuo metu rengiamės kelionei į Austrijos sostinę Vieną, kur įvyks Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija ir svarstys bei peržiūrės Helsinkio akto vykdymą.

Lapkričio 4 d. Vienoje įvyks laisvės demonstracija, rengiama Pasaulio baltiečių santalkos. Jau vyksta paruošiamieji darbai, kuriuose vadovaujantį vaidmenį atlieka lietuviai. Ten veiks informacijos biuras, vadovaujamas Algio Klimaičio, talkinamas Gintės Damušytės, Narcizo Prielaidos, kai kurių paryžiečių ir kitų.

Dailės paroda

Š. m. rugsėjo 28 d. pasibaigė dail. Arbit Blato dailės paroda A. Bourdellio muziejuje (Paryžiuje). Ji truko 4 mėnesius. Paryžiaus gyventojai ne tik lankė tą parodą, bet ir ne kartą spaudoje skaitė apie lietuvį dailininką ir jo draugus iš "Paryžiaus mokyklos" (Ecole de Paris).

Paroda buvo įdomi ypač istoriniu savo pobūdžiu. A. Blatas, kuris neiškilo tiek, kiek jo draugai — Lipšicas, Sutinas, Šagalis, nutapė jų pavienių portretus ir visus drauge (kavinėje).

Paroda buvo pavadinta "Blatas et L'Ecole de Paris". Joje matėsi paties A. Blato portretas, jo draugų — Henri Matisse, Maurice de Vlaminck, Maurice Utrillo, Ossip Zadkine, Alberto Giacometti, Chaim Soutine, Marc Chagall, Mani Katz, Jacques Lipchitz ir kitų.

Arbit Blatas yra žydų kilmės kaunietis, gimęs 1908 m. Išvyko studijuoti užsienin 1924 m. Dvejus metus studijavo Berlyne, o nuo 1926 m. — Paryžiuje, kur domėjosi daugiausia moderniuoju menu. Paryžiuje gyveno iki 1939 m., vėliau persikėlė į Niujorką.

Pirmoji jo dailės paroda buvo surengta Paryžiuje, Van Leer galerijoje, vėliau jo darbų parodos buvo surengtos JAV-se ir P. Amerikoje. Jo paveikslus yra įsigiję daugelis garsiųjų pasaulio muziejų Amerikoje ir Europoje.

Iki II D. karo A. Blatas palaikė ryšius su savo gimtuoju kraštu Lietuva, dalyvavo dailės parodose Kaune. Jo paveikslų turi ir Čiurlionio galerija Kaune (dabar — valstybinis dailės muziejus).

Pažymėtina ir tai, kad su A. Blatu studijavo meną Paryžiuje 1930 m. Lietuvos dailininkai — Adomas Smetona, Kazokas ir kiti.

Dabartinės parodos kataloge A. Blatas vadinamas "mažuoju lietuviu" (petit lituanien). Apie jį galėtų daug pasakyti JAV-se gyveną dailininkai — V. Vizgirda ir A. Valeška. **B. N.**

Dail. ARBIT BLATO dailės darbų paroda Prancūzijos Paryžiuje. Dešinėje — skulptorius ANTANAS MONČYS prie A. Blato nupiešto jo mokytojo OSSIPO ZADKINO portreto. Salės gale — A. Blato sukurta dail. Chaimo Soutino skulptūra

Nuotr. J. Vaičaitytės

Lenkai kaltina Vilniaus kunigus

Straipsnis Paryžiaus žurnale "Kultura". Torontiškio laikraščio svaičiojimai. Ignalinoje (Sniečkaus miestelyje) nėra lietuvių

1986 m. rugsėjo mėn. Paryžiaus lenkų žurnalo "Kultura" laidoje pasirodė Josef Mirskio straipsnis "Liūdni reikalai Vilniuje". Straipsnio įžangoje autorius pastebi, esą lenkų Lietuvoje yra mažiau negu Gudijoje arba Ukrainoje, tačiau jie turi, nors ir ribotas, galimybes savo kultūrai išlaikyti: veikia folkloriniai ansambliai, eina dienraštis, yra mokyklos ir pamaldos lenkų kalba.

Autorius pateikia statistiką, kuri rodo, kad lenkų nuošimtis Vilniuje nuolat mažėja, o lietuvių auga. 1979 m. lenkų Vilniuje buvo 18% visų miesto gyventojų, o lietuvių 47.3%. Taigi lenkų Vilniuje yra apie 2.5 kartų mažiau negu lietuvių.

Savo straipsnyje J. Mirskis nusiskundžia, kad lenkų kalba Vilniaus šventovėse esanti persekiojama. Labiausiai autoriui užkliūva Šv. Teresės parapijos vikaras kun. Kazys Meilius ir Šv. Dvasios parapijos vikaras kun. Vaclovas Aliulis.

Apie kun. Meilių J. M. rašo: "Atliekantieji pas jį išpažintį lenkai girdi atsakymus lietuvių kalba. Kai sako, kad lietuviškai nesupranta, krenta atsakymas lenkų kalba: 'Jeigu nesupranti lietuviškai, tai važiuok išpažinties į Varšuvą!' Gudijos lenkai, kurie labai dažnai atvažiuoja į Vilnių atlikti religinių pareigų, ateina į Aušros Vartus ir nori čia užprašyti Mišias, į prašymą lenkų kalba girdi atsakymą 'lietuviškai".

Pasak J. M. Šv. Dvasios parapijos vikaras kun. Aliulis, krikštydamas lenkų vaikus, įrašo į knygas jų vardus lietuviškai.

Autorius taip pat nusiskundžia, kad prie šventovių durų yra iškabinamos tokios informacijos: "Pamaldos kalbantiesiems lenkiškai". Pasak J. M., tai rodo, kad lietuviai dvasiškiai Vilniaus lenkus laiko nutautėjusiais lietuviais.

Apie Rasų kapines J. Mirskis rašo: "Marmoriniai ir kitokie paminklai, dažnai turintieji istorinę vertę, yra nežinomų piktadarių išvežami, sudaužomi, apipilami ėdančiais skysčiais, nuo kurių įrašai lenkų kalba lupasi ir užsitrina. Nesunku pastebėti, kad čia, sovietų pavyzdžiu, vyksta planingas lenkų kultūros pėdsakų Vilniuje naikinimas".

J. Mirskis taip pat pastebi, kad iš 40 Vilniaus apylinkėse esančių lenkiškų parapijų tik aštuoniose yra lenkai kunigai.

Tikroji būklė

Vilniuje yra vienuolika veikiančių katalikų šventovių, kurių dviejose — Šv. Mikalojaus ir Šv. Onos pamaldos laikomos tik lietuviškai, o vienoje, būtent Šv. Dvasios — tik lenkiškai. Šv. Dvasios šventovė yra maždaug tokio dydžio, kaip Šv. Onos ir Šv. Mikalojaus kartu paėmus. Lenkai per pagrindines pamaldas jos neužpildo. Informacijos ant šventovių durų nesako, kad pamaldos yra lenkiškai kalbantiesiems, bet "porządek nabożenstw", t. y. pamaldų tvarka.

Rusiškose ir lenkiškose Lietuvos mokyklose yra lietuvių kalbos pamokos, todėl Vilniaus lenkai lietuviškai supranta. Lenkų kalbos yra mokoma tik lenkiškose mokyklose, todėl nenuostabu, kad kun. Meilius (gimęs 1958 m.) gali lenkiškai nesuprasti. Reikalinga abiejų pusių tolerancija. Dėl lenkų kunigų trūkumo lietuviai nėra kalti. Beveik visi lenkai dvasiškiai ir visi vienuoliai, palikę tikinčiuosius, paskui arkivyskupą Jalbžykovskį "repatriavo" į Lenkiją. Lietuviai, Vilniaus vyskupjos dvasiškiai, sekdami arkiv. Reinio pavyzdžiu, pasiliko savo pozicijose.

Paminklų naikinimas Rasų kapinėse tikrai vyksta. Šios kapinės, kaip ir visos kitos Sovietų Sąjungoje, priklauso valdžiai. Jas prižiūri kelios rusės, kurios aptvarko pagrindinius takus, išrauna piktžoles. Aplinkinių gyventojų tvirtinimu, jos yra alkoholikės (gal kompartijos 27-tojo suvažiavimo nutarimų įkvėptos jos jau nebegeria), iš kalėjimų paleistos kriminalinės nusikaltėlės. Žiemą jos išraudavo medinius antkapių kryžius ir juos panaudodavo kurui. Marmoriniai, ypač juodi, paminklai buvo (gal ir yra) vagiami, vežami į cemento fabrikus, ten sumalami ir sumaišomi su cementu. Manoma, kad tai teikia cementui gerų savybių. Granito ir cemento paminklai bei geležiniai kryžiai neliečiami.

Reikia pastebėti, kad Vilniaus lenkai, kurių dauguma nėra vietiniai, nuo kolchozinimo pabėgę Gudijos gyventojai, Rasų kapinėmis nesirūpina ir jų netvarko. Žymių lenkų kapų, išskyrus Pilsudskio širdies kapą, niekas neprižiūri. Lenkų paminklų Rasų kapinėse nykimas yra ne lietuvių kaltė, bet pačių lenkų nerūpestingumas.

Lenkas apie Vilnių

Toronto lenkų trečiosios bangos leidžiamame savaitraštyje "Echo Tygodnia" š. m. rugsėjo 11-17 d. laidoje išspausdino W. Dziemianczuko straipsnį "Ginčas dėl Vilniaus". W. D. dažnai rašinėja į lenkų spaudą lietuvių ir ukrainiečių reikalais. W. D. rašo: "Apie dokumentus, rašytus lietuvių kalba X ir XI š. — nieko nežinome. Anais laikais 50% teisių ir privilegijų dokumentų buvo rašoma lotyniškai, 45% rusų (cerkvės slavų) kalba ir 5% lenkiškai. Jau XII š. dokumentų skaičius lenkų kalba paaugo ligi 66%, rašytų lotynų kalba nukrito ligi 26% ir tik 8% buvo rašyti rusų kalba. XIII š. Lietuvos, o ypač Vilniaus, beveik visiškas sulenkinimas buvo baigtas".

Iš šio Dziemianczuko straipsnio savaitraščio skaitytojai sužinojo, kad Vilnius buvo sulenkintas dar prieš jo įsteigimą, o lenkiški raštai pasirodė Lietuvoje keliais šimtmečiais anksčiau negu Lenkijoje.

Pavojus Ignalinoje

Ryšium su atominio reaktoriaus katastrofa Černobilyje pasaulio ir lietuvių spaudoje yra dažnai minima Ignalinos atominė elektros jėgainė. Ji yra ne Ignalinos miestelyje, bet 30 km nuo jo, Ignalinos rajone, prie Drūkšių ežero. Šis ežeras yra didžiausias Lietuvoje, užima apie 45 kv km ploto. Į Drūkšių ežerą įteka keturi įvairaus dydžio upeliai ir išteka jau į Gudijos teritoriją (šį ežerą kerta Lietuvos — Gudijos siena) viena Drūkšių (Dysnos) upė.

Čia 1953 m. buvo pastatyta hidroelektrinė. Apie 6-7 km nuo ežero atominės jėgainės darbininkams pastatytas Sniečkaus vardo miestelis. Jo gyventojų eilėse lietuvių beveik nėra. Dėl svetimtaučių imigracijos lietuvių nuošimtis Ignalinos rajone sumažėjo apie 10%, nors jų skaičius pasiliko toks pat.

Atominė Ignalinos jėgainė buvo pradėta statyti 1978 m. Projektinė jėga — 6000 MW (keturi reaktoriai po 1500 MW). Pirmas reaktorius buvo paleistas 1983 m., o antras jau yra statomas. Kadangi Drūkšių ežero vanduo yra naudojamas elektrinės vėsinimui, jo temperatūra pakyla iki 30°C, nuo kurios stimpa žuvys. Sakoma, ežeras yra biologiškai užnuodytas.

Šios atominės jėgainės maketas yra sov. Lietuvos liaudies ūkio parodų pastate Vilniuje, į kurį "Inturisto" vadovai mielai Vakarų pasaulio turistus nuveža. Fotografuoti leidžiama. **J. B.**

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KOMPARTIJOS CARAI

Pirmuoju vilniškės kompartijos sekretoriumi Maskva pasirenka lietuvį komunistą, bet jį prižiūrinčiu II sekretoriumi paskiria okupuoton Lietuvon atsiųstą kompartijos carą. Tokios taktikos laikomasi net ir Lietuvos miestų bei rajonų komitetuose: I sekretorius — vietinis lietuvis, II sekretorius — kompartijos caras iš Maskvos. Oficialiu Lietuvos kompartijos vadovu nuo 1974 m. yra laikomas I sekr. Petras Griškevičius. Kompartijos caro pareigos 1978 m. buvo patikėtos II sekr. N. Dybenkai, kuriam teko būti Novosibirsko miesto I sekretoriumi, centro komiteto organizacinio kompartijos darbo skyriaus vieno sektoriaus vedėju Maskvoje. Naujo kompartijos caro iš Maskvos P. Griškevičius susilaukė rugsėjo 17 d. Lietuvos kompartijos viso centrinio komiteto posėdžiuose Vilniuje. Esą tas komitetas atleido iš II sekretoriaus pareigų kitą darbą gavusį N. Dybenką, o jo vieton išrinko Maskvos atsiųstą N. Mitkiną, vadovavusį organizacinio partinio darbo skyriaus sektoriui Maskvoje. Iš tikrųjų vilniškis centro komitetas pilname savo narių posėdyje neatleido N. Dybenkos ir neišrinko N. Mitkino, tik patvirtino įsakymą iš Maskvos. Naujasis Lietuvai atsiųstas kompartijos caras yra dirbęs Karelijos autonominės sovietų respublikos centrinio paskaitų biuro direktoriumi, Karelijos srities propagandos ir agitacijos skyriaus politruku, Petrozavodsko miesto kompartijos sekretoriumi. 1984 m. buvo paskirtas centro komiteto organizacinio kompartijos darbo skyriaus vieno sektoriaus vedėju. Atrodo, kompartijos carų pakeitimą Lietuvoje padarė pats N. Gorbačiovas, stiprindamas kontrolę savais žmonėmis.

MOKYTOJŲ SKUNDAS

Savo pagalbos šauksmą, paskelbtą "Tiesoje" birželio 19 d., redakcijai atsiuntė Lyduokių aštuonmetės mokyklos mokytojai iš Ukmergės rajono. Juos vis dar kamuoja lig šiol neišspręsta buto problema. Jau daug metų mokytojams žadama pastatyti aštuonių butų namą, bet tas pažadas taip ir lieka netesėtas. Kas metai mokykloje keičiasi jaunieji specialistai: padirbėję porą metų, išvažiuoja ten, kur duodamas gyvenamasis plotas. Lyduokių kolchozo valdyba neseniai butus paskyrė dviem jaunų mokytojų šeimom, bet visų mokytojų aprūpinti butais kolchozas nebegali. Skundą mokytojų vardu pasirašė S. Žukauskienė, V. Gudauskas ir A. Kuzmienė. Dažnas mokytojų keitimasis yra žalingas ne tik Lyduokių mokyklai, bet ir ją lankantiems žemdirbių vaikams.

TARNYBA PROPAGANDAI

Kino režisierius Linas Lazėnas, gimęs Kaune 1941 m. rugpjūčio 7 d., staiga mirė Vilniuje š.m. rugpjūčio 8 d. Velionis, pradėjęs dirbti režisieriaus asistentu Lietuvos kino studijoje, debiutavo savo dokumentiniu filmu "Grožio mokykla". Tuo kūriniu jis įsijungė į dokumentinių filmų kūrėjų gretas ir pasirinko propagandisto tarnybą kompartijai. Mokėsi Leningrado teatro, muzikos ir kinematografijos teatre. Oficialiame nekrologe teigiama, kad velionis ten savo filmu "Kelias" atskleidė "pirmąjį lietuviškosios dokumentinės kino leninianos puslapį". Partinei propagandai tarnavo jo dokumentiniai filmai — "Kelias", "Susitikimai", "Nepaprasta viltis", "Aš — Putna", "Antanas Sniečkus. Gyvenimo ir veiklos bruožai", "Apysaka apie Černiachovskį", "Generolas Duglas", "Keturiasdešimtųjų birželis", "Laisvės alėja", "Laisvės kaina", "Meilė ir išdavystė".

"ŽALGIRIO" TRIUMFAS

Kauno "Žalgirio" krepšininkai, dvejus metus iš eilės tapę Sovietų Sąjungos aukščiausiosios lygos čempionais, įsisiūbavusį lietuvių džiaugsmą sudrumstė skaudžiu pralaimėjimu Europos šalių čempionų taurės turnyre, kur tą taurę laimėjo jugoslavų komanda "Cibona". Kauno "Žalgiris" su "Cibona" tada susitiko tris kartus. "Žalgiris" laimėjo rungtynes Kaune 94:91, bet jas pralaimėjo "Cibonos" krepšininkams 99:90 Zagrebe ir 94:82 Budapešte. Po šio pralaimėjimo žalgiriečiai pirmą kartą įsijungė į XX-jį tarpkontinentinį vyrų krepšinio klubinių komandų turnyrą Argentinos sostinėje Buenos Aires. Pradžia buvo nesėkminga — "Žalgiris" pogrupyje 87:99 pralaimėjo Argentinos "Ferocaril Oeste" ("Rytų geležinkelio") klubo komandai ir turėjo tenkintis II vieta. Pusbaigmyje žalgiriečiai susitiko su Zagrebo "Cibonos" krepšininkais, kito pogrupio laimėtojais. Nerimą kėlė Europos šalių taurės varžybose du kartus žalgiriečių pralaimėtos rungtynės jugoslavams. Žalgiriečiai už du pralaimėjimus Europoje "Cibonai" betgi atsilygino užtikrinta pergale 104:77 (45:40). Šį sykį buvo parodytas užtikrintas "Žalgirio" pranašumas. Baigmėje "Žalgirio" antrą kartą laukė Argentinos "Ferocaril Oeste" krepšininkai, karingai nusiteikę dėl pogrupyje pasiekto laimėjimo. Baigminę kovą 84:78 (45:46) laimėjo ir kontinentinio turnyro čempionais tapo žalgiriečiai, argentiniečius nustūmę II vieton. Kovoje dėl III vietos susitiko "Žalgiriui" pralaimėjusi Jugoslavijos "Cibona" su Brazilijos "Corinthiansu". Laimėtojais tapo jugoslavai 119:96 (69:47). Kaunan "Žalgirio" krepšininkai parsivežė tarpkontinentinių varžybų taurę. Tai iš tikrųjų džiugus Kauno krepšininkų laimėjimas pajėgiausių klubinių pasaulio komandų turnyre. Graži pergalė buvo pasiekta blogu laiku — Sovietų Sąjungos aukščiausiosios krepšinio lygos 54-jų varžybų išvakarėse. Ilgai trunkančion maratoninėn kovon žalgiriečiams teko įsijungti be poilsio, ką tik grįžusiems iš Argentinos. Aukščiausioje lygoje kovoja ir Vilniaus "Statybos" krepšininkai. **V. Kst.**

Š. Amerikos tautinių šokių grupių vadovai, dalyvavę specialiuose kursuose Dainavos stovyklavietėje Ntr. A. Dziko

Hamilton, Ontario

A. a. JONAS SADAUSKAS. 1986 m. rugsėjo 29 d. Mississaugos Šv. Jono liet. kapinėse palaidojom a. a. J. Sadauską, panevėžietį, kilusį iš Raguvos vls., Levaniškių k. Velionis tik neseniai buvo išėjęs į pensiją, "Stelco" įmonėje mechaniku ištarnavęs 31 metus. Jo žmona Birutė, du sūnūs — Juozas ir Viktoras, dukra Rūtelė neteko rūpestingos šeimos galvos, AV parapija — gero parapijiečio ir tarybos nario, o lietuviškoji visuomenė — pavyzdingo Bendruomenės nario ir paslaugaus talkininko.

Trečiadienio vakarą per visą Hamiltoną greit perėjo skaudi žinia, kad jau nebeturime Sadausko. Ir kaip yra sunku įsijausti, kad to žmogaus jau tikrai nebėra gyvųjų tarpe, su kuriuo teko tiek daug metų toje pačioje aplinkoje gyventi, dažnai susitikti ir pasidalyti visais džiaugsmais ir rūpesčiais. Rodos dar taip neseniai šeštadienio rytais nuvažiavę į mūsų lituanistinę mokyklą ten rasdavom tėvų k-to iždininką Sadauską, jau sėdintį mokytojų kambary. Matydavom mes jį Main gatve dažnai žingsniuojantį į "Talkos" bankelio posėdžius. Taip pat matėme jį sekmadieniais mūsų šventovėje einant su rinkliavos lėkštele. Po pamaldų Jaunimo C. salėje jis visada būdavo apsuptas kitų, nes buvo įdomus žmogus susitikti ir pasikalbėti. Jis pažino turbūt visus hamiltoniečius, nes čia visą laiką gyveno. O kaip giliai jis pergyvendavo kiekvieno tautiečio mirtį!

Pailsėk, Jonai, užbaigęs čia tą sunkią lietuvio išeivio kelionę. Mes irgi čia ilgai nebeužtruksime. Ir mums teks išlipti iš to paties gyvenimo traukinio, kuris turėjo mus visus parvežti į tėvynę, o išlaipino svetimoje, nors ir svetingoje, žemėje. Palaidoję mirusį per tokį neįprastai smarkų lietų, visi bėgo į automobilius ir į pastoges, sakydami, kad gal mūsų a.a. Jonas, būdamas ūkininko sūnus, yra savo gyvenime daug kartų prašęs Dievulį lietaus, kurio išprašytas atsargas jam paskutinę dieną čia ir atsiuntė. **K. Mileris**

Delhi, Ontario

KLK MOTERŲ DRAUGIJOS DELHI SKYRIAUS nauja valdyba pasiskirstė pareigomis: pirm. Z. Augaitienė, vicepirm. E. Rugienienė, sekr. A. Stonkienė, ižd. Ir. Lukošienė, sekmadienių kavutės pareigūnė D. Bertulienė, parengimų — A. Čiuprinskienė.

KUN. LAURYNO KEMĖŠIO, kat. moterų draugijos dvasios vado pagerbimas jo vardadienio proga buvo surengtas naujosios valdybos š. m. rugpjūčio 10 d. tuoj po Sumos parapijos salėje. Dalyvavo visa parapija; buvo pasivaišinta kavute, sugiedota "Ilgiausių metų", organizacijų atstovai pabėrė daugybę gražiausių linkėjimų. Sekmadienio pamaldas praturtino sol. V. Verikaitis, viešėjęs mūsų apylinkėje. Visa parapija jo giedojimu žavėjosi.

VISUOTINIAME KAT. MOTERŲ SUSIRINKIME rugsėjo 24 d. aptarti einamieji reikalai ir būsimos veiklos planai. Įžangai L. Vitienė paskaitė iš atkarpos "Dievas ir žmogus", kur išryškėja teigimas, kad Dievas negali būti be žmogaus ir žmogus be Dievo. Susirinkimą paįvairino A. Bertulytė-Lach paskaitėle ir parodymu kosmetikos naudojimo. Susirinkime dalyvavo Delhi tabako muziejaus vadovė B. Elve, kuri dėkojo moterims už lietuviškus tautinius rodinius muziejuje ir kvietė dalyvauti ir ateityje tautybių pasirodymuose. Sekanti paroda bus š. m. gruodžio 7 d. ir truks 3 mėnesius. Jos tema: "Tautinės-religinės šaknys. Šiai parodai sutiko talkinti A. Ratavičienė ir D. Norkienė.

A. a. JONAS SADAUSKAS Hamilnono mieste Nuotr. J. Miltenio

METINĮ RENGINĮ – PIETUS parapijos naudai ruošia kat. moterų draugija, talkinama parapijos komiteto, š. m. spalio 26 d., 12 v., parapijos salėje. Bus vaišės ir diskusinė A. Orvido paskaita tema: "Senelių globa Kanadoje". Nuoširdžiai kviečiame visus parapijiečius dalyvauti. Pakvietimus prašome iš anksto įsigyti pas parapijos komiteto narius. Sekmadieniais kavutė po Sumos pradėsime š. m. lapkričio 2 d.

KLKMD Delhi sk. valdyba

Calgary, Alberta

KALGARIO LIETUVIŲ DRAUGIJOS metiniame susirinkime išrinkta vieneriems metams nauja valdyba: pirm. Morta Vanagaitienė, ižd. E. Kern, sekr. Loreta Kazanavičienė. Nario mokestis — 5 dol. metams. **K.**

White Rock, B. C.

A. a. ELENOS GUMBELEVIČIENĖS atminimui paaukojo Kanados lietuvių fondui: $10 — V. A. Nutautai, A. Pilibaitis, P. A. Skučai, A. K. Smilgiai, A. Šmitienė. **KLF**

Winnipeg, Manitoba

MIRUS a. a. KAZIMIERUI BLAŽIUI, giminės ir draugai paaukojo Kanados lietuvių fondui: $20 — Herta Kazlauskienė; $15 — Mykolas Januška, Vincas Januška; $10 — Zigmas Brazauskas, Ruth Brazauskas, Suzan Brazauskas, Jonas Driaunevičius, E. ir K. Kalasauskai, Albina Razma, P.O. Ziminskai ir Nijolė; $5 — Albertas Giedraitis, Wilf Gustys, Augustas Kleinys, Vacys Urniežius. **KLF**

• **Užsakykite "Tėviškės žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems.**

Ottawa, Ontario

Dr. V. KUDIRKOS LITUANISTINĖ MOKYKLA pradėjo darbą rugsėjo 13 d. Šiais mokslo metais mokinių skaičius staiga padidėjo. Į Otavą atvyko gyventi mokyklinio amžiaus vaikų turinčios dvi šeimos: p.p. Baršauskų ir Sakų. Be to, panoro vaikai ir iš anksčiau gyvenančių mišrių šeimų lankyti mokyklą. Šiuo metu yra 15 mokinių. Sunkumų susidaro su mokomuoju personalu. Iš valdžios paramos negaunama, o mokiniai — septynių skirtingų skyrių, įskaitant nemokančius lietuviškai.

Į METINĮ TAUTODAILĖS INSTITUTO susirinkimą iš Otavos buvo nuvykę Paškevičiai ir Trečiokai. Susirinkimas buvo darbingas. Perrinkta vadovybė, daugumoj iš buvusių asmenų. Po metų — instituto veiklai sukanka dešimtmetis. Šiuo metu sparčiai ruošiamasi išleisti Anstazijos ir Antano Tamošaičių knyga "Lietuviškos juostos". Tai bus trečias instituto leidinys. Savo apimtimi, didele spalvotų iliustracijų gausa ir savo turiniu bus bene didžiausias. Dalis vadovybės narių yra labai užimti šiuo darbu. Otavos atstovai įeina į tarybą.

BALTIEČIŲ DIENOS. Spalio 3-5 d.d. Otavos baltiečiai surengė "Balticfest 1986" Latvių namuose. Visos trys tautybės vakarais rengė koncertus, tautodailės, rankdarbių, suvenyrų parodas, rodė vaizdajuostes, gamino savo krašto valgius. Buvo kviečiami dalyvauti ir kitataučiai. Įėjimas buvo nemokamas.

PAMALDOS. Rugsėjo 28, sekmadienį, įvyko pirmos po vasaros atsotogų lietuviškos pamaldos. Dalyvavo palyginti daug vietos tautiečių — apie 80 asmenų. Pamaldas laikė kun. dr. V. Skilandžiūnas. Savo pamoksle ypač lietė krikščionybės įvedimo Lietuvoje 600 metų sukaktį ir paminėjo taip pat Tautos šventę — rugsėjo 8 d. Ypatingai paryškino 1430 m. svarbą — Vytauto Didžiojo karūnavimo karalium metus. Tie metai yra Lietuvos didybės viršūnė, kuri buvo aptemdyta Vytauto D. mirtimi. Sueigoje dr. A. Šidlauskaitė savo paskaitoje pabėrė eiles itin svarbių, gilių minčių ryšium su krikščionybės sukaktimi. Kalbėtoja, labai įsijautusi į savo minčių gilumą, kiek pertyliai kalbėjo; toliau sėdintieji ne viską galėjo išgirsti. Ateity pažadėta daugiau tokių prasmingų paskaitų.

Albinas Vilniškis

Bookbinding Studio
"SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus. Savininkas – lietuvis.
Telefonas **625-2412**
P. O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

A. a. Marytė Kižytė, pasižymėjusi Lietuvai skirta visuomenine veikla, mirė 1986 m. rugpjūčio 1 d. Putname, Arkiv. J. Matulaičio, MIC, namuose. Velionė gimė 1896 m. spalio 6 d. Pitstone, Pensilvanijoje, kur apsigyveno iš Suvalkijos atvykę jos tėvai. Tada Pitstone bei kitose aplinkinėse vietovėse buvo daug kasyklose dirbančių lietuvių. Baigusi vietinę gimnaziją, velionė studijavo dainavimą ir vaidybą Niujorke, dainavo muzikinėse komedijose ir Niujorko "Civic" operos gastrolinėse išvykose. Lietuviškon veiklon įsijungė 1918 m. sekretore Vašingtone veikiančioje Lietuvių tautos taryboje. 1919 m. Versalio taikos konferencijoje talkino Lietuvos delegacijai raštinės darbuose. Įsisteigus Amerikos lietuvių tarybai ir suorganizavus informacijos biurą, velionė 1944 m. jin įsijungė su dr. K. Jurgėla, o kai pastarasis pasitraukė 1951 m., perėmė biuro vadovybę. Ji daug padėjo ALTos vadovybei užmegzti ryšius su JAV kongreso ir vyriausybės nariais. Jos veiklos dėka JAV kongrese buvo pradėti Vasario 16 minėjimai. Velionė parūpino nemažai informacijos Kersteno komisijai, tyrusiai sovietinę Baltijos respublikų okupaciją. Kai 1948 m. prasidėjo pokarinė ateivių banga iš V. Vokietijos į JAV, velionė lietuviams parūpindavo reikiamus dokumentus, rūpinosi atvykusiųjų globa. Iš ALTos informacijos biuro pasitraukė 1965 m. Po poros metų, pablogėjus sveikatai, apsigyveno pagrindiniuose Nekaltai Pr. Marijos seselių namuose Putname. Pastačius Arkiv. J. Matulaičio, MIC, namus, juose rado globą iki mirties. Palaidota rugpjūčio 4 d. Nekaltai Pr. Marijos seselių "Dangaus vartų" kapinėse.

A. a. kun. dr. Kazimieras Gečys, buvęs Fordhamo universiteto profesorius Niujorke, liepos 15 d. mirė Baltstogėje, sulaukęs 86 metų amžiaus. Velionis buvo vilnietis, 1916-18 m. dirbęs Vilniaus lietuvių komitete nukentėjusiems nuo karo šelpti. 1918 m. įstojo į Vilniaus kunigų seminariją. Kunigu jį Vilniaus katedroje įšventino arkiv. J. Matulaitis. Velionis kapelionavo ir mokytojavo įvairiose lenkų gimnazijose. Doktoratą 1935 m. gavo už lenkų kalba parašytą disertaciją "Blaivybės draugijos žemaičių vyskupijoje 1858-64 metais". Susidomėjo vysk. M. Valančiaus veikla ir ją bandė įamžinti 1938 m. parašytame veikale "Vysk. M. Valančiaus santykiai su rusų valdžia". Veikalas nebuvo išleistas, rankraštis žuvo II D. karo metais. Kai Vilnių ir Lietuvą okupavo sovietai, velionis buvo uždarytas kalėjime. Draugų padedamas, pabėgo iš kalėjimo, prie Kretingos perėjo sieną ir apsigyveno Berlyne. Iš ten išvyko Ispanijon ir į JAV atvyko 1941 m. Filosofijos studijas baigė Fordhamo universitete, jas apvainikuodamas doktoratu 1952 m. už disertaciją "Pagrindinės Sovietų Sąjungos piliečių teisės". Nuo to laiko velionis stengėsi laisvąjį pasaulį supažindinti su sovietinio komunizmo sistema. Fordhamo universitete profesoriavo 1957-67 m. Universitetas išleido jo knygas "Du pasauliai", "Šešėlis ir esmė". 1946 m. parašė ir išleido lietuviams skirtą veikalą "Katalikiškoji Lietuva". Velionis, išėjęs pensijon, viešėjo Romoje, Kolumbijos Medeline, Putname, kol pagaliau išvyko Lenkijon ir mirė Baltstogėje.

Brazilija

Pamaldomis Šv. Kazimiero parapijoje rugsėjo 7 d. Sao Paulo lietuviai prisiminė Šiluvos Mariją, neįvykusią Vytauto karūnaciją, susietą su Tautos Švente. Mišias koncelebravo trys saleziečiai — klebonas kun. Pranas Gavėnas, kun. Petras Urbaitis ir iš Kanados grįžęs kun. Petras Rukšys. Giedojo muz. V. Tatarūno vadovaujamas mišrus choras. Po Evangelijos žodį pasauliečių vardu apie šią trigubą šventę tarė Brazilijos LB krašto valdybos pirm. Jonas Tatarūnas. Po Mišių visi sugiedojo Tautos himną. Salėje buvo išklausyta paskaita apie Marijos apsireiškimą viename Jugoslavijos mieste. Triguba šventė baigta bendromis vaišėmis.

Lenkija

LVK Draugijos centro valdybos leidžiama "Aušra" vis dar tepasirodo keturis kartus į metus ir užjūrius pasiekia gerokai pavėlavusi. Š. m. "Aušros" 1 nr. pateikiami 1985 m. užbaigos įvykiai. Iš jo sužinome, kad spalio 26 d. Punske buvo surengta IV-ji lietuvių mokytojų konferencija, kurion įsijungė apie 70 mokytojų iš įvairių Seinų ir Punsko valsčių mokyklų. Pirmiausia buvo paminėtas Punsko lietuvių moksleivių vokalinio ansamblio "Ulbuonėlės" veiklos dešimtmetis. Ansamblis yra tapęs daugelio Lenkijoje rengtų konkursų ir festivalių laureatu. Vadovui A. Šliaužiui įteiktas suvenyras ir LVKD centro valdybos padėkos raštas. Oficialioje konferencijos dalyje pranešimą apie Vilniaus universiteto istoriją skaitė dr. Bronius Makauskas, su Seinų krašto liaudies dainomis supažindino Juozas Vaina, su lietuvių literatūros naujienomis — Janina Aleksaitė-Macukonienė.

Vėlinėms skirtus koncertus Punsko gimnazijos svetainėje kasmet surengia "Jotvos" ansamblis. Vienuoliktasis toks koncertas įvyko 1985 m. spalio 31 d. Jame lietuviškomis dainomis, tautiniais šokiais ir eiliuotu žodžiu buvo prisiminti mirę artimieji, bičiuliai, Lietuvoje palaidoti rašytojai — Anzelmas Matutis ir Aldona Liobytė. Tada jo dalyviai, įsijungę tvarkingon eisenon, būgnų ritmo lydimi, nužygiavo į kapines. Ten paskutiniai poezijos posmai nuskambėjo prie 1985 m. mirusio Broniaus Mackevičiaus kapo, sužibo žvakutės. Tada visi išsiskirstė kapinėse, pavieniui ir grupelėmis aplankė kitų lietuvių kapavietes.

Suvalkų LVKD ratelio jaunimas savo susirinkime 1985 m. lapkričio 10 d. svarstė galimybę Suvalkuose įsteigti saviveiklinę lietuvių teatro grupę. Tikimasi, kad šį sumanymą nebus sunku įgyvendinti, nes yra daug susidomėjusių vaidinimais. Jaunimas taipgi užmezgė ryšius su Suvalkų knygynu. Norima, kad jis reguliariai užsakinėtų lietuviškos literatūros leidinius ir jais aprūpintų vientinius lietuvius.

Keturi Punsko lietuvių gimnazijos 1985 m. absolventai įstojo į Varšuvos universitetą: teisę studijuos Renata Drūtytė ir Sigitas Liaukevičius, geografiją — Irena Štukauskaitė, gamybos ekonomiką — Kazys Venslauskas. Vilniaus universitetan studijuoti lietuvių kalbos yra išvykusi Birutė Stoskeliūnaitė.

Vokietija

Naujieji mokslo metai Vasario 16 gimnazijoje pradėti rugsėjo 1 d. oficialia dalimi. Abu gimnazijos kapelionai — katalikų kun. J. Dėdinas ir evangelikų kun. Fr. Skėrys surengė ekumenines pamaldas vietinėje nedidelėje katalikų šventovėje. Jų dalyvius pasveikino vokietis klebonas kun. Kamerer. Ekumenines pamaldas evangelikų giesmėmis, šv. Luko evangelija apie 10 raupsuotųjų išgydymą ir pamokslu pradėjo kun. Fr. Skėrys. Katalikams Mišias aukojo kun. J. Dėdinas, pasidžiaugdamas, kad gimnazijos vadovybė nutarė naujuosius mokslo metus pradėti pamaldomis. Ekumeninės pamaldos baigtos visų sugiedota giesme "Marija, Marija".

Po pamaldų oficialioji dalis buvo tęsiama gimnazijoje. Visus pasveikino direktorius A. Šmitas, pranešdamas, kad mokslo metai pradedami su 83 mokiniais, kurių eilėse 35 yra nauji. Jaunuoliai Vasario 16 gimnazijon yra suvažiavę iš dešimties valstybių. Yra ir vadinamųjų laisvųjų klausytojų, gimnazijas baigusių savo kraštuose. Tokiem bus sudaryta XIII b klasė, kurioje jie daugiausia mokysis tik lituanistinių dalykų, vokiečių ir dar vienos pasirinktos kalbos. Lietuvių kalba, literatūra, Lietuvos istorija, geografija bei kiti lituanistiniai dalykai dėstomi tik Vasario 16 gimnazijoje. Dėl to ją finansiškai remia V. Vokietijos valdžios institucijos. Be lituanistikos lietuviškoji Vasario 16 gimnazija pasidarytų nereikalinga, nes mokiniai galėtų įsijungti į vokiškas gimnazijas. Direktorius A. Šmitas taipgi pranešė draugmės sustiprinimą. Gimnazijos ribose uždrausta ne tik vartoti, bet ir turėti aklkoholinius gėrimus. Rūkyti nustatytose vietose leidžiama tik 16 metų sulaukusiems mokiniams, turintiems tėvų leidimą. Pamokų lankymas privalomas visiems. Mokinys, be rimtos priežasties praleidęs dvi pamokas, bus perspėtas o po trečios pamokos praleidimo svarstomas mokytojų taryboje. Ji tokį mokinį gali pašalinti iš gimnazijos. Direktorius A. Šmitas mokinius supažindino su mokytojais ir klasių auklėtojais. Pirmokus ir antrokus pasveikino, įteikdami gėlių, būsimiji abiturientai.

"AUDRA" TRAVEL
CORPORATION
NAUJI METAI
LIETUVOJE

Išvyksta gruodžio 26 d., grįžta sausio 9 d.

* * *

EGZOTIŠKA KELIONĖ Į AUSTRALIJĄ!

SAULĖTOS ATOSTOGOS GINTARO KRAŠTE!

Puerto Plata (Dominikos respublikoje)

Kviečiame teirautis smulkesnių informacijų.

Mūsų biuras:

- Pageidaujantiems paruošia individualias keliones į Lietuvą ir į kitas šalis.
- Sutvarko vizas bei dokumentus iškvietimams.
- Priima užsakymus vertimams į kitas kalbas.
- Tarpininkauja suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą, nuperkant dovanas, automobilius, tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ, JŪRATĖ ir kiti darbuotojai adresu:
1576 Bloor St. West, Toronto, Ontario, Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba **(416) 537-3060** **Telex 06-986766 TOR**
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 24 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
indėlius (P.C.A.)	5%	nekiln. turto pask.	9.5%
santaupas	5.75%	asmenines paskolas	12%
kasdienines palūkanas už santaupas	5.25%	*Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.*	
term. indėlius 1 m.	8.25%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
term. indėlius 3 m.	8.25%		
reg. pensijų fondo	7.25%		
90 dienų indėlius (minimum $5.000)	7.5%	*Nemokama asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
Reg. pensijų 1 m.	8.25%		

Lietuvių pensininkų grupė, pakeliui į pasaulinę parodą Vankuveryje, buvo sustojusi Rocky kalnuose. Iš kairės: Hamiltono lietuvių pensininkų klubo pirm. K. Mikšys, p. Klevienė, Pr. Šeirys, A. Jankauskas Ntr. Daliaus

Išeivijoje subrendęs anksti iškeliavo

A. a. mokytojas Antanas Baziliauskas

Amžinybėn iškeliaujančių vis tankėjančion rikiuotėn staiga įsijungė ir a.a. Antanas Baziliauskas, Maironio mokyklos mokytojas, ilgametis skautų vadovas, "Gintaro" ansamblio veteranas, už Lietuvos ribų subrendęs principingas lietuviško gyvenimo dalyvis.

Velionis buvo gimęs 1931 m. gegužės 19 d. Kaune. Po trylikos metų su šeima pasitraukė į vakarus. Karui pasibaigus tęsė mokslą ir 1945 m. įsijungė į skautų eiles Ansbacho, vėliau Rebdorfo, stovyklose.

1948 m. su šeima emigravo į Venezuelą, kur toliau tęsė skautavimą, atliko skautų-vyčių įžodį, vadovavo draugovei ir 1955 m. buvo pakeltas į paskautininkio laipsnį. 1956 m. persikėlė į Kanadą, apsigyveno Toronte, kur rado plačias galimybes jungtis į visokeriopą veiklą. Tuo jis naudojosi, surado daug draugų, vedė ir su žmona Danguole išaugino sūnų Antaną bei dukrą Viktoriją.

Kurį laiką dėl darbo turėjo gyventi Midlande, bet su lietuviška veikla ryšių niekada nenutraukė. Pradėjęs mokytojauti, iš Midlando kiekvieną šeštadienį važinėdavo į Torontą. Kas tik bebuvo daroma lietuvybei, velionis visada su dideliu entuziazmu jungdavo darbuotėn tiesiog impulsyviai, nė neklausdamas, kas iš to išeis. Užtat visų buvo mėgstamas ir laukiamas. O jo draugiškumas visiems — buvo pati būdingiausia žymė, patraukusi bendradarbiavimui ne vieną. Taip pat toji žymė padėjo jam artėti prie jaunimo, daugiau jį suprasti ir atskleisti. Gal ir per anksti netekome to talentingo jaunimo vadovo ir mokytojo, bet kiekvienas žmogus, atrodo, turi paskirtą savo gyvenimo laikotarpį. Velionies laikotarpio paskutinioji diena buvo š. m. rugsėjo 29-toji.

Ilsėkis ramybėje! Č.S.

A. a. ANTANAS BAZILIAUSKAS
Toronto Maironio mokyklos išleistuvėse 1986 m. pavasarį sako atsisveikinimo kalbą Ntr. S. Dabkaus

Viena koja Windsore, kita – Detroite

Prie a. a. Petro Januškos kapo

STASYS GARLIAUSKAS

Naudojuosi originaliu Vaižganto posakiu (viena koja Kamajuose, kita Svėdasuose), kad trumpai apibūdinčiau 1986 m. liepos 28 d. mirusio Petro Januškos visuomeninės veiklos plotą. Jam neužteko reikštis mažojoje Windsoro lietuvių kolonijoje. Jis buvo įsijungęs į keletą organizacijų Detroite. Labai daug dirbo SLA kuopoje, priklausė Detroito žurnalistų skyriui, buvo pirmuoju to skyriaus sekretoriumi, atstovavo ALB radijo klubo interesams Windsore. Reiškėsi BALFe ir Tautos fonde. Eilę metų buvo KLB Windsoro apylinkės pirmininku. Organizavo šeštadieninę mokyklą ir lietuviškas pamaldas. Bendradarbiaudamas su CBC radijo stotyje dirbančiu lietuviams palankiu John Jeanette, Vasario 16 ir kitomis progomis perduodavo informacijas apie Lietuvą anglų kalba ir lietuviškos muzikos. Dažnai pamaldoms atvykdavo į Detroito lietuvių Šv. Antano parapijos šventovę, kur jo žmona Birutė gieda parapijos chore. Buvo labai pareigingas ir nuoširdus, ramaus, sugyvenamo būdo.

Be vietinės veiklos, Petras Januška Kanados lietuvių fondo taryboje ėjo sekretoriaus pareigas 22 metus. Sveikatai pablogėjus, prieš dvejus metus iš tų pareigų pasitraukė. Buvo vienas KL fondo organizatorių ir steigėjų. Keletą kartų buvo išrinktas Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto tarybos nariu.

P. Januška gimė 1916 m. balandžio 16 d. Tarnavo karo aviacijoje, studijavo ekonomiją, dirbo pramoninių gaminių prekyboje vyriausiu buhalteriu, o vėliau "Lietūkyje" instruktoriumi-revizoriumi. Gyvendamas Vokietijoje, dirbo UNRRA įstaigoje ir lietuvių aukštesniojoje prekybos mokykloje "Žibintas" mokytoju bei kitose pareigose. 1947 m. atvyko į Kanados Winnipegą, o 1950 m. persikėlė į Windsorą. Aštuoniolika metų išdirbęs "General Motors" bendrovėje, įsigijo "Cadilac" motelį, kur Detroito žurnalistai kelis kartus buvo surengę popietes.

Birutę ir Petrą Januškas dar Kaune šeimyniniam gyvenimui palaimino kun. Sabaliauskas-Žalia Rūta. Jie išaugino ir išmokslino sūnų bei dvi dukras.

A. a. PETRAS JANUŠKA

1986 m. liepos 28 d. su mirusiu Petru Januška atsisveikinti į laidotuvių namus susirinko didelis būrys Windsoro ir Detroito lietuvių. Maldas sukalbėjo kun. Alfonsas Babonas, Šv. Antano parapijos klebonas. Atsisveikinimui su velioniu vadovavo Mykolas Kizis, taręs žodį LB Windsoro apylinkės vardu. Detroito žurnalistų vardu atsisveikino Stasys Sližys, SLA 352 kuopos vardu — Antanas Norus ir St. Butkaus šaulių kuopos vardu — Edvardas Milkus.

Karstas skendo gėlėse. Artimieji, giminės, Windsoro miesto burmistras ir įvairios miesto įstaigos, su kuriomis velionis palaikė ryšius, gėlėmis išreiškė Petrui pagarbą.

Rugpjūčio 1 d. po maldų koplyčioje P. Januška buvo palydėtas į Šv. Gabrieliaus šventovę, kur gedulines Mišias aukojo kun. James Chaseley ir kun. Alfonsas Babonas. Tą pačią dieną buvo išvežtas į lietuvių Šv. Jono kapines Mississaugoje. Palydėjo artimieji ir Danutė su Leonu Petroniai. Amžinojo poilsio vietoje jau laukė būrys velionies gerbėjų. Prie duobės maldas ir apeigas atliko kun. Jonas Staškus. Ten atsisveikino ir šeimai užuojautas pareiškė inž. Haris Lapas, Kanados lietuvių fondo tarybos pirmininkas, ir L. Girinis-Norvaiša.

Prie Petro Januškos kapo sudėtos gėlės nuvyto, bet daugelio atmintyje pasiliko darbštaus ir sugyvenamo žmogaus vaizdas, žmogaus, kuris daug dirbęs užmigo ramybės miegu.

Sudiev visuomenės veikėjui ir mokytojui

A. a. Juozą Jankaitį amžinybėn palydėjus

J. VARČIUS

1986 m. rugsėjo 22 d. Šv. Juozapo ligoninėje Toronte amžinai užmerkė akis mokytojas, agronomas ir visuomenininkas Juozas Jankaitis. Tai nebuvo netikėta mirtis, nes velionies širdis silpnėjo paskutinių metų laikotarpyje.

A. a. Juozas Jankaitis gimė 1908 m. birželio 11 d. Dzūkijoje, Bambininkų k., Simno vls., Alytaus aps., gausioje ūkininko šeimoje, kurioje augo du broliai ir keturios seserys. Jo tėvas buvo šviesus žmogus, lietuvis patriotas, caro laikais platinęs slaptą spaudą ir mokęs vaikus kaip "daraktorius" skaityti lietuviškai.

Velionis Juozas baigė pradžios mokyklą 1921 m. savo gimtajame name, kuriame ši mokykla buvo įsikūrusi. 1921-24 m. mokėsi Rygiškių Jono gimnazijoje Marijampolėje. Čia baigęs 4 klases, įstojo į Marijampolės mokytojų seminariją, kurią baigė 1928 m.

Jaunimo auklėtojas

A. a. J. Jankaitis, baigęs seminariją, 20 metų jaunuolis su dideliu entuziazmu įsijungė į jaunimo švietimo darbą. Pirmuosius žingsnius pradėjo 1928 m. Seredžiaus pradžios mokykloje, kurioje mokė ir buvo vedėju 5 metus. 1933-34 m. mokytojavo Kukoraičių pradžios mokykloje, Klaipėdos krašte. 1934-37 m. buvo paskirtas Krakių pradžios mokyklos vedėju, 1937-38 m. perkeltas į Kėdainių pradžios mokyklą vedėju. 1938-43 m. dirbo Dotnuvos pradžios mokykloje kaip jos vedėjas ir mokytojas. Taigi Lietuvos pradžios mokyklose dirbo 15 metų. Jis steigė šaulių kuopas, jaunalietuvių skyrius, skautų draugoves, skatindamas jaunimą veikti, kultūrėti ir aukotis dėl Lietuvos laisvės.

Velionis, mokytojaudamas Dotnuvos pradžios mokykloje, įstojo į Dotnuvos Žemės ūkio akademiją, kurią baigė agronomo diplomu. Studijuodamas įsijungė į organizacinę studentų veiklą ir buvo išrinktas "Jaunosios Lietuvos" korporacijos pirmininku.

Už patriotinį jaunimo auklėjimą mokyklose ir veiklą akademijoje komunistų valdžios įsakymu buvo suimtas 1940 m. rudenį ir buvo kalinamas Ukmergėje. Daug kančių patyrė sovietiniame kalėjime, nes velionis buvo tardytojų kankinamas fiziškai ir prievartaujamas morališkai už žadamą laisvę šnipinėti akademijoje, sekti savo profesorius, studentus ir draugus. Nei enkavedistų pažadai, nei kameros cementinės guolio grindys, nei išvargęs dėl blogo maisto bei kankinimų organizmas, velionies tvirtos valios nepalaužė — jis išliko ištikimas savo tautos idealams. Tik 1941 m. birželio mėn., prasidėjus sovietų-vokiečių karui, velioniui pavyko pabėgti iš kalėjimo.

Vokiečių okupacijos laikais baigęs akademiją nejieškojo pelningo darbo kaip agronomas savo specialybėje, bet vėl įsijungė į lietuvių jaunimo švietimą ir auklėjimą. Buvo pavyzdingu mokytoju Paežerių žemės ūkio mokykloje ir 1943 m. buvo paskirtas

A. a. JUOZAS JANKAITIS

Raseinių žemės ūkio mokyklos vedėju, kurioje dirbo iki išvykimo 1944 m. į Vokietiją pasirinkęs tremtinio gyvenimą, vietoj kančių sovietų kalėjimuose.

Mokytojas ir visuomenininkas

Pasibaigus karui, a.a. J. Jankaitis apsigyveno V. Vokietijoje ir 1945-48 m. mokytojavo Memmingeno stovyklos lietuvių gimnazijoje. 1948 m. atvyko į Kanadą pagal sutartį, kurią atlikęs žemės ūkyje apsigyveno Montrealyje. Čia jo gyvenimas pasikeitė, nes sutiko sumanią, energingą ir jaunyste žydinčią lietuvaitę Aldoną Gauryliūtę, su kuria sukūrė 1949 m. laimingą šeimą. 1951 m. jie abu pastoviai apsigyveno Toronte ir įsijungė į visuomeninę veiklą.

Velionis iš pašaukimo buvo jaunimo mokytojas ir auklėtojas. Atvykęs į Montrealį pradėjo dirbti šeštadieninėje mokykloje. Ryškiausius pėdsakus jis paliko Maironio mokykloje Toronte. Čia jis buvo vedėju keletą metų, vėliau IX ir X skyrių auklėtoju bei mokytoju. Iš viso išeivijos lituanistinėse mokyklose dirbo 20 metų. Kai kurie jo buvę mokiniai šiuo metu yra pavyzdingi Maironio mokyklos mokytojai, kurie su gilia pagarba prisimena savo buvusį auklėtoją a.a. J. Jankaitį.

Velionis buvo draugiškas, malonus, judrus, karštas savo pažiūrų gynėjas, aukštos inteligencijos visuomenininkas, kuris nesiribojo darbu mokykloje, aktyviai dalyvavo visuomeninėje veikloje. Jis buvo vienas pagrindinių organizatorių Vl. Pūtvio šaulių kuopos Toronte ir buvo keletą metų pirmininku. Už šaulišką veiklą apdovanotas šaulių žvaigždės ordinu.

Aktyviai reiškėsi Bendruomenės veikloje, rūpinosi Tautos fondu ir mirdamas prašė vietoje gėlių aukoti šiam Lietuvai laisvinti fondui. Jis buvo aktyvus Toronto Lietuvių namų narys, dalyvavęs jų organizavime ir valdomuose organuose. Rėmė lietuvišką spaudą prenumeratomis ir aukomis.

Atsisveikinimas

A. a. J. Jankaitis buvo pašarvotas Turnerio-Porterio laidotuvių namuose rugsėjo 23-24 d.d. ir pagerbtas gausiu tautiečių atsilankymu. Rugsėjo 24 d. vakarą, po kun. J. Staškaus turiningų religinių skaitinių, su velioniu atsisveikino: KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas, Agronomų ir Jaunosios Lietuvos organizacijų vardu – J. Paršeliūnas, Maironio mokyklos — J. Andrulis, Lietuvių namų — pirm. V. Dauginis, Vl. Pūtvio šaulių — kuopos pirm. V. Bačėnas.

Rugsėjo 25 d., 10 v. r. velionis buvo atvežtas į Prisikėlimo parapijos šventovę, kur kun. J. Staškus atnašavo gedulines Mišias ir pasakė pamokslą. Giedojo sol. S. Žiemelytė, vargonais palydima J. Govėdo. Po pamaldų, iš šventovės palydėtas šeimos narių, draugų ir gausaus būrio tautiečių, velionis buvo išvežtas į krematoriumą. Pelenai palaidoti šv. Jono lietuvių kapinėse.

A. a. Jankaitis, išvykęs į amžiną poilsį, paliko giliame liūdesyje savo žmoną Aldoną, sūnų Giedrių, dukrą Ramintą su vyru, vaikaičius Petriką ir Tomą, seserėčią Birutę. Jiems nuoširdi užuojauta, netekus mokytojo, auklėtojo ir pavyzdingo tėvo.

Aukojo Kanados lietuvių fondui

Mirus a.a. Juozui Bersėnui, vienam iš pirmųjų KLF narių ir nuoširdaus veikėjo, artimieji, draugai ir bendradarbiai paaukojo Kanados lietuvių fondui: **$100** — R. Leparskas, J. Valaitienė, Feld. Int. Inc.; **$60** — J. I. A. Morkūnai, A. J. Vyšniauskai; **$50** — Z. J. Stravinskai, dr. A. Pacevičius, R. E. Stravinskas, V. Dauginis, Toronto Lietuvių namai, A. A. Leparskai, J. B. Morkūnai, N. A. Baneliai, K. E. Gapučiai, A. Pacevičius, E. Dirsėnas, A. Banelis; **$45** — R. I. Dainorai; **$33** — V. S. Ripskiai; **$30** — V. V. Dargiai, H. G. Lapai, dr. A. E. Spudai; **$28** — J. Mockaitis; **$25** — R. Stravinskaitė, T. Stanulis, H. Stepaitis, I. Ramonas, V. Ignaitis, A. Puteris, S. R. Pikūnai, L. Leparskas, S. J. Paketūrai, A. Muliolis; **$23.15** — K.L.; **$20** — J. Prišas, M. A. Garkūnai, Z. P. Sakalai, F. Lesevičienė, K. Gaputis, L. Tamošauskas, L. L. Balsiai, O. Svarinskienė, V. Simanavičienė, M. Krivickas, M. Cameron, Barbara Liu, P. Basys, Z. Didžbalis, V. Paulionis, E. Radzevičiūtė, R. Girdauskas, D. Valaitis, J. Skaistys, A. Sakalas, R. I. Smalenskai, A. Čepaitis, V. Skirgaila, A. Kuolas, A. T. Kojelaičiai, J. L. Lukša, L. Skripkutė, E. V. Jokūbaičiai, A. I. Čerškai, A. Šarapnickas, A. Mingėla, T. V. Bačėnas, J. Dambaras, J. Bajoraitis, V. Bačėnas, F. Bersėnai, J. J. Šarūnai, P. Jokšas, V. Narkevičius, A. Čiaučionas, P. Skabliauskas; **$15** — C. L. Krol; **$10** — A. Pūkas, B. Mackevičius, A. Čepukas, J. Statkevičius, L. V. Andriulioniai, P. Imbrasas, A. Didžbalienė, B. Karaliai, P. Jukna, K. K. Pikūnai.

Pasilikusiai šeimai ir artimiesiems KLF reiškia nuoširdžiausią užuojautą. ***KLF***

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor St. W.,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
tel. 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Dabar vėl galima paremti savo gimines, pasiunčiant jiems pageidaujamų dovanų. Muitą turi sumokėti patys siuntinių gavėjai.

Siūlome šiuos praktiškus siuntinius, kurie yra siunčiami oro paštu ir pasiekia gavėjus per trumpą laiką.

Siuntinys 10 – 1986.
"Adidas" firmos sportinė eilutė, velvetinės džinso kelnės, vyriški išeiginiai marškiniai, puiki bliuzė.
Siuntinio kaina ..... **$210.**

Siuntinys 11 – 1986.
Sportinio tipo striukė – bliuzonas, "Adidas" firmos, sportiniai batai, vyriškas arba moteriškas nertinis, nailoninė arba vilnonė skarelė.
Siuntinio kaina ..... **$240.**

Persiunčiame palikimus į Lietuvą praktiškiausiu ir naudingiausiu paveldėtojui būdu. Smulkesnių informacijų ir įvairių klausimų prašome teirautis:

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Tel. 01-460-2592.

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convertor) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į ***"House of 220".*** *Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.*

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

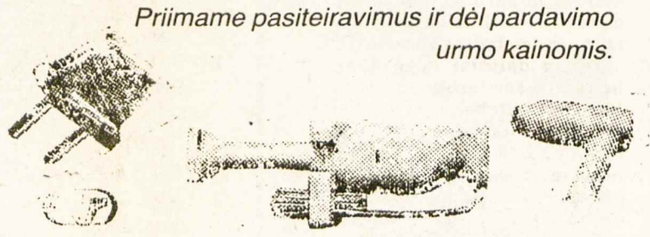

HOUSE OF 220
1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

A†A
URŠULEI PALIULIENEI
amžinybėn iškeliavus,

dukroms – ONUTEI ir URŠULEI su šeimomis, sūnui VLADUI reiškiame gilią užuojautą –

Elvyra ir Antanas Šelmiai
Magdalena ir Alfonsas Seliokai

A†A
sktn. ANTANUI BAZILIAUSKUI
mirus,

jo žmonai DANGUOLEI su šeima, motinai, broliams su šeimomis, visiems giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą bei kartu liūdime –

Toronto skautininkų-kių ramovė

A†A
agronomui JUOZUI JANKAIČIUI
iškeliavus amžinybėn,

jo žmonai ALDONAI, dukrai RAMINTAI su šeima ir sūnui GIEDRIUI reiškiame nuoširdžiausią užuojautą –

Anastazija ir Antanas Tamošaičiai

A†A
VITUI RADZEVIČIUI
mirus,

jo žmonai ADELEI, seseriai MARYTEI, broliui LADUI su šeima, sūnui ir dukrai reiškiu nuoširdžią užuojautą –

Juozas Kozeris

Mirus
a. a. TĖVELIUI
Lietuvoje,

LAIMAI ARTIČKONIENEI bei jos šeimai reiškiu gilią užuojautą –

Jeronimas Jakelaitis

Brangiam tėveliui
A†A
JONUI MAČIUI
mirus,

jo dukrai ONUTEI JUSIENEI bei šeimai, sūnui BERNARDUI ir jo šeimai reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Tonia Gureckienė ir šeima
Bill ir Stasė Kowbell su šeima

A†A
JUOZUI BERSĖNUI
mirus,

nuoširdžią užuojautą reiškiame jo žmonai, dukroms – ZITAI ir SIGITAI, sūnui su šeima –

Balčiūnų šeima

Winnipeg, Man.

Viešpaties angelui parinkus
JUOZĄ BERSĖNĄ

Aukščiausiojo prieglobsčiui, guodžiame jo liūdinčią šeimą žemiškajame skausme –

Leonardas, Birutė, Algimantas, Gediminas, Kęstutis ir Audrius Eimantai

Brangiai Mamytei
a. a. MARIJAI SAVOKAITIENEI
staiga mirus,

jos dukras – ROMĄ VASS, RŪTĄ LINDLEY, vaikaičius – LINDĄ WHITWELL su šeima, GERARDĄ-SERGIEJŲ, JASON, RYAN bei visus gimines Kanadoje, Amerikoje ir Lietuvoje nuoširdžiai užjaučiame skausmo valandose –

S. K. Karaška *Z. G. Rybij*
R. T. Kudirka *J. M. Rybij*
ir krikšto sūnus Petras Rybij

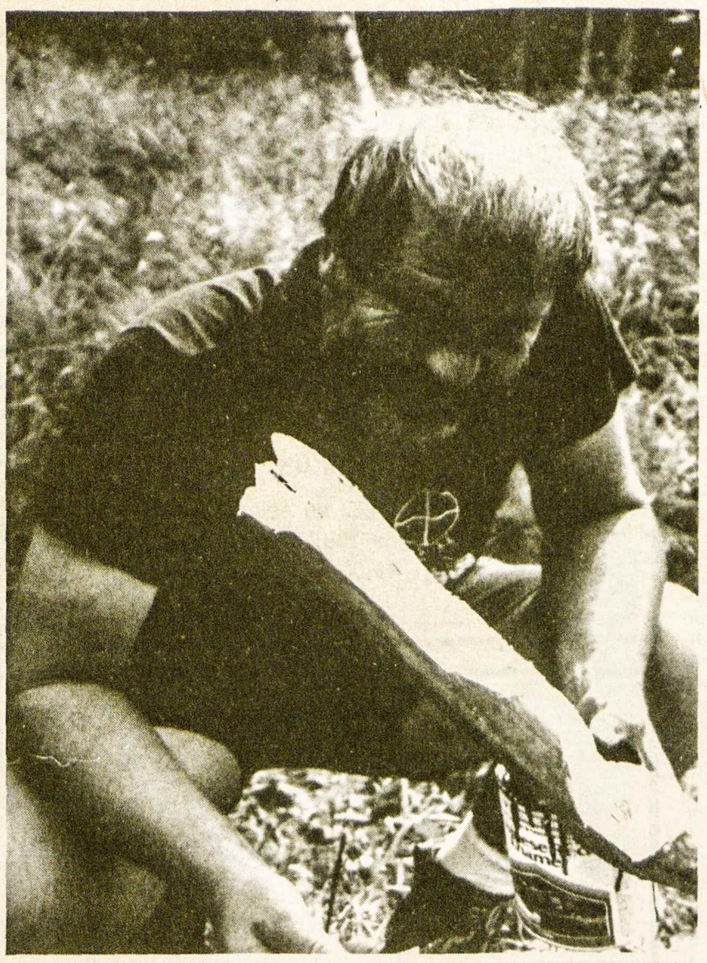

Romuvos stovyklavietėje surengtoje skautų stovykloje programos vedėjas kun. A. SAULAITIS, SJ, dažo stogastulpius Nuotr. A. Baltakienės

Nuo meškos bėgdami...

(Atkelta iš 3-čio psl.)

visos tiesos sakyti, nes jie yra įterpti į aukščiau minėtą sąrašą.

Trečioji išvada liečia krikščioniškų Bendrijų uždavinius okupuotų tautų išeivijos atžvilgiu. Antai OSI ir KGB niekšingų siekių atveju veikiau pasisako pasaulietiškoji spauda, betgi neteko pastebėti, kad būtų prabilusi religinės hierarchijos raštija. Gražu, kai išgirsti, kad, sakysim, Brazilijos vyskupai tvirtai pasisako už žemės reformą jų krašte, nes ten iš tikrųjų varguomenė panašiai kenčia vargą, kaip ir komunistų rojuje, bet bažnytinė hierarchija juk galėtų pasisakyti ir prieš išeivijoje tamsybių dvasios keliamą nerimą. Manding to nerimo kilmė jai turėtų būti žinoma.

Gražu, kad popiežius aplanko žydų sinagogą Romoje ir su jais stengiasi susibičiuliauti. Mus tačiau neramina popiežiaus tyla dėl žydų apkaltinimo visos mūsų tautos žydžudyste, kai tuo tarpu lietuvių šiame "procese" dalyvavo tik maždaug vienas iš dešimties tūkstančių. Jeigu Lietuva būtų buvusi neokupuota ir būtų turėjusi savo valdžią, tai nė vienam žydui net plaukas nebūtų nukritęs nuo galvos. Dabar gi žydai lietuvių išeiviją aiškiai skriaudžia, tai skriaudai pritaria net Amerikos valdžia, bet popiežius, atrodo, to nemato ar nežino.

Nereikėtų kaltinti lietuviškosios hierarchijos nerūpestingumu savo tautos atžvilgiu. Be abejonės, jai rūpi. Tik kartais tas rūpestis be pastangų yra nevaisingas. Pvz. mūsų vyskupai bei kiti dvasiškiai galėtų padėti kaltinamiems politiniams pabėgėliams, pateikdami savo nuomonę dėl jų atsakymų JAV imigracijos anketose, kur nebuvo atskleista visa tiesa, nes jie, aplinkybių buvo priversti taip daryti. Tokio pobūdžio pareiškimai Amerikos teismuose galėtų būti reikšmingas faktorius.

Pasitarimai su žydais

Ketvirta. Kai kas mano, o kai kas net ir bando su žydais tartis. Tai yra geras reiškinys. Toronte, kiek man yra žinoma, tokių pasitarimų yra buvę du. Vienas įvyko Anapilyje, kitas — žydų advokato Epšteino iniciatyva. Betgi tuose pasitarimuose nepasiekta nieko konkretaus, o tik pasidalinta nuomonėmis. Tiesa, adv. Epšteinas pareiškė, kad visa tauta negali būti apkaltinta dėl žydų nelaimės. Tokių Epšteinų yra ir daugiau. Betgi ne jie mūsų tautą apkaltino ir ne jie gali apkaltinimą atšaukti. Mes džiaugiamės tik jų gera valia. Atšaukimas priklauso jų tautai.

Prašalaičiams, gal ir patiems žydams, gali atrodyti, kad mes žydų atveju esame neobjektyvūs ir niekad jų geru žodžiu nepaminim. Tai netiesa. Jų didžios tragedijos metu Lietuvos žymūnai darė rizikingas intervencijas jiems išgelbėti arba bent palengvinti jų gyvenimo sąlygas, bet okupantai jų pastangas paneigė ir net pagrasino nesikišti į ne savo reikalus, o kai kuriuos ištrėmė iš Lietuvos arba pasiuntė į koncentracijos stovyklas. Tūkstančiai lietuvių gelbėjo žydus (apie tai dar teks vėliau pasisakyti) ir nemažai gelbėtojų krito nuo esesininkų kulkos. Aplamai visa lietuvių tauta žydų nedalią apgailėjo ir juos slaptai, kiek galėdama, šelpė, nė nepaisydama fakto, kad žydai nė piršto nepajudino, kai rusai pirmos okupacijos metais vykdė tautžudystės veiksmus Lietuvoje. Žydai tada buvo padėties viešpačiai, o lietuviai tik vergai.

Mes nesakome, kad nebuvo lietuvių, įsivėlusių į žydų naikinimo eigą. Mes jų neginame. Betgi mes taip pat negalime sutikti su žydų nuskaltėlių veiksmais, kai jie dažnai labai žiauriai kankino ir naikino lietuvius bei visomis išgalėmis rėmė rusifikaciją mūsų tautoje. Tų žydų dauguma buvo komunistai, kurių Lietuvoje 1939 m. buvo apie 470-500, o rusų okupacijos metu jų žymiai padaugėjo. Taip pat mes neneigiame fakto, kad savo tautos rusifikacijos procese dalyvavo ir lietuviai komunistai, kurių tuo metu galėjo būti apie 270 plius apie 130 tautinių mažumų komunistų, ypač rusų, lenkų ir kt. (šie apskaičiavimai daryti pagal L. E. 299 psl.).

Taigi kai kurie žydai labai nusikalto lietuvių tautai ir įdiegė lietuvių širdyse kerštо jausmą, kurį nedidelis jų skaičius išliejo ant nežinomo skaičiaus žydų galvų. Betgi mes neapkaltinom visos žydų tautos lietuvių žudymu, kaip tai padarė žydai mūsų tautai. Mes kaltiname tiktai jų komunistus ir tuos pavienius asmenis bei institucijas, kurios dar ir dabar pagal KGB receptus naikina lietuvių išeiviją.

Dėl to galima ir verta su žydais kalbėtis, bet reikia nepamiršti savo tautos garbės interesų: žydai turi atšaukti visos lietuvių tautos apkaltinimą žydžudyste. Ši turėtų tapti būtina sąlyga visų su žydais pasitarimų eigoje. Visas gi kitas tarpusaves skriaudas galėtume vieni kitiems ir atleisti, nes tiek žydai, tiek lietuviai neteko maždaug po vieną trečdalį savo tautos: lietuvius užsmaugė komunistinė Rusija, kuri juos dar ir dabar dusina, o žydai pateko ant kito krokodilo dantų.

* * *

P. S. — Kai aš panaudoju daugiskaitos įvardį "mes", tai nereiškia, kad kalbu visų tautiečių vardu. Mano pareikštais klausimais kiti gali būti kitokios nuomonės.

Pasijutom kaip broliai ir seserys

Toronto "Gintaras" ir Montrealio "Vaivorykštė" Edmontone

Kad šios dvi Kanados lietuvių kultūrinės grupės atvyks į Edmontoną, sužinojome iš anksto. Tuo laiku jau buvo pradėti Edmontono Lietuvių namų remonto darbai. Nesuspėjome jų užbaigti, tačiau buvo malonu po savu lietuvišku stogu šią gausią jaunimo bei jų vadovų grupę priimti, kartu pabūti, susipažinti... Tie momentai ilgai paliks visų atmintyje.

Sutiktuvės

"Gintaro" grupė ir "Vaivorykštės" dauguma atvyko Edmontonan rugpjūčio 21 d. Svečiai gintariečiai buvo apgyvendinti "Alberta Place" viešbutyje. Jų sutikti atvyko grupė Edmontono lietuvių ir KLB Edmontono valdybos nariai. V-bos vardu priėmimo metu minėto viešbučio "Penthouse" svetainėje svečius sveikino Kristina Kasperavičiūtė, trumpai apibūdindama tolimesnę popietės eigą — šokius vakariečių stiliumi "Cook County Saloon" svetainėje.

"Vaivorykštės" moterys — B. Nagienė, G. Montvilienė ir A. Kuncevičienė buvo apgyvendintos trijose Edmontono lietuvių šeimose. Jų atsivežti rodiniai — gobelenai, audiniai, juostos, lėlės ir kita buvo išstatyti provinciniame muziejuje rugpjūčio 20-23 d.d.

Šokiai prie miesto rotušės

"Gintaro" grupė, pagal nustatytą dienotvarkę, rugpjūčio 22 popietę atliko programą prie miesto rotušės. Čia "Gintaras" pasirodė kaip puikus šokėjų vienetas, grakščiai bei harmoningai atliekąs įvairius šokius. Gerą įspūdį padarė taip pat gintariečių šokius lydinti muzika. Esant geram orui programą stebėjo daug žiūrovų. Aiškiu balsu programą pranešinėjo ir "Gintarą" su žiūrovais supažindino Giedra Paulionienė. Ji taip pat perdavė Toronto burmistro sveikinimus Edmontono burmistrui. Pastarajam išvykus, jo pavaduotojas padėkojo už programą, pasveikino visą grupę su vadovais R. ir J. Karasiejais ir įteikė kiekvienam po žymenį.

Šokiai ir dailės paroda

Rugpjūčio 23 d., "Gintaro" šokėjai, lydimi muzikantų ir solisto Rimo Paulionio, atliko tris po 20 min. trukusias programas (3 val. laikotarpyje) garsiajame West Edmonton Mall (WEM). Pirmą kartą šiame milžiniškame centre nuskambėjo lietuviška daina ir lietuviškų šokių ritmas. Gausūs žiūrovai lydėjo šokėjus ir dainininką ilgais plojimais.

"Vaivorykštės" vadovės tomis dienomis, kai "Gintaras" šoko prie rotušės ar WEM, stropiai darbavosi provinciniame muziejuje. Jų rodiniai buvo išstatyti rugpjūčio 20-23 d.d. 2-6 v.p.p. Erdvioje patalpoje, matė šimtai lankytojų. Daugelis sustodavo lietuvių skyriuje, domėdamiesi lietuviška mūsų tautodaile — audiniais bei juostomis, teiraudamiesi apie medžio ir gintaro išdirbinius, lėles ir pan. Kiti skaitydavo aprašymus kai kurių motyvų, kaip "Eglė žalčių karalienė" ar "Jūratė ir Kastytis". Buvo norinčių kai kuriuos rodinius įsigyti.

Lietuvių namuose

Pobūvis Lietuvių namuose įvyko šeštadienio vakarą pakilioje, šventiškoje nuotaikoje. Oficialią dalį pradėjo KLB Edmontono apylinkės pirm. Algis Dudaravičius. Pasveikinęs visus atvykusius ir pakvietęs sugiedoti Tautos himną, programos vedėju pakvietė dr. P. Klemką. Pastarasis, kaip visuomet, laisva laikysena ir gražia forma apibūdinęs paskutinių 3 dienų įvykius, pareiškė, kad didelis nuopelnas dėl šio suvažiavimo ir pobūvio koordinavimo priklauso valdybai — pirmininkui bei nariams — N. Karosaitei, A. Augytei-Loyer ir K. Kasperavičiūtei už gautą finansinę provincinės valdžios paramą, svečių apgyvendinimą ir vaišes, dviejų orkestrų užsakymą ir pan. Toliau pranešėjas, išreiškęs padėką "Gintarui" ir "Vaivorykštei", supažindino dalyvius su jų vadovais ir įteikė kiekvienai grupei dovanas. "Gintaro" vadovė R. Karasiejienė padėkojo už pakvietimą bei dovanas ir supažindino su kiekvienu grupės nariu. "Vaivorykštės" vardu padėkos žodį tarė B. Nagienė.

Meninės programos dalyje solistas Rimas Paulionis, akompanuojant pianistui J. Govėdui, puikiai padainavo keletą dainų. Jo dainavimo stilius ir gerai išlavintas baritono balsas visus žavėjo.

Toliau dalyviai buvo pakviesti bendrai savitarnos vakarienei. Jos metu "Rokoko" stygų kvartetas grojo klasikinius ir lengvesnio pobūdžio kūrinius. Po trumpos pertraukos poetė Edita Nazaraitė padeklamavo penkis savo kūrybos eilėraščius. Tai buvo gražu, Edita!

Oficialią dalį jautriu žodžiu užbaigė apylinkės valdybos pirm. Algis Dudaravičius, pareikšdamas, kad įdėtas darbas ir pastangos svečių priėmimui bei šio vakaro pobūviui davė gražių rezultatų.

Antroje programos dalyje sekė šokiai, grojant 5 asmenų orkestrui. Veikė bufetas, kuriame stropiai darbavosi Valteris Dovidaitis, talkinant Broniui Žilinskui.

Šokių pertraukos metu, prieš "Gintaro" jaunimo išvykimą, dalyviai buvo pakviesti sustoti į didžiulį ratą; laikydamiesi rankomis ir lengvai siūbuodami, vadovaujant Giedrai Rinkūnaitei-Paulionienei, tyliu ir ramiu balsu sudainavo "Lietuva brangi, mano Tėvyne, šalis kur miega kapuos didvyriai; graži Tu savo dangaus mėlyne, brangi, nes daugel vargų patyrei." Tai buvo tikrai jaudinantys momentai, išspaudę kai kuriems ašarą. Pajutome, kad esame vienos tautos vaikai, vienas kitam kaip broliai ir seserys.

Pamaldos

Rugpjūčio 24, sekmadienį, Lietuvių namų koplyčioje atlaikė pamaldas ir turiningą pamokslą pasakė kun. Izydor Siedlik. Pamaldose dalyvavo daug tautiečių, didelė dalis jaunimo. Nuoširdžiai ir stipriai skambėjo visų giedama "Pulkim ant kelių", o pamaldoms baigiantis "Marija, Marija". Prie dvasinio pakilimo daug prisidėjo sol. R. Paulionio puikiai atliktos giesmės.

Po pamaldų, žemutinėje salėje buvo bendra kavutė su sumuštiniais ir pyragais. Čia buvo gera proga daugiau su vienas kitu pakalbėti bei su svečiais pažintis pagilinti.

Sekmadienio rytą, pagal numatytą dienotvarkę, "Vaivorykštės" grupės moterys buvo nuvežtos orauostin skridimui pas Vankuverio lietuvius ir "EXPO '86".

Sudiev gintariečiams

"Gintaras" išvažiavo iš Edmontono pirmadienį, rugpjūčio 25 d. Svečių palydėti į geležinkelio stotį atvyko nemažas skaičius Edmontono lietuvių. Gaila buvo skirtis su mielais tautiečiais; pamilom mes juos per kartu praleistas dienas. Tačiau laikas bėga ir gyvenimas eina savo vaga. Gintariečių kelionės tikslas, kaip ir "Vaivorykštės", buvo Vankuverio lietuviai ir pasaulinė paroda.

Valdybos vardu dėkoju visiems, kurie vienu ar kitu būdu prisidėjo prie šio mūsų kolonijai taip reikšmingo pobūvio suruošimo. Ačiū H. V. Kasperavičiams, G. T. Uogintams ir O. J. Popikaičiams už "Vaivorykštės" moterų apnakvydinimą ir globojimą. Speciali padėka E. Melikauskui už atliktą svarbų ir didelį tinkavimo darbą Lietuvių namuose remonto metu.

Ypatingą padėką reiškiu Edmontono lietuvių vardu mūsų valdybos pirmininkui A. Dudaravičiui, kuris organizavo ir paaukojo daug darbo valandų Lietuvių namų remontui, įdėjo daug širdies į šį suvažiavimą — pobūvį, suteikusį mums, edmontoniečiams, daug džiaugsmo bei pasigėrėjimo.

Dobilas

"Mažoji Venecija"

(Atkelta iš 2-ro psl.)

mėnesio temperatūros vidurkis 25°-30°C. Tvankus oro drėgnumas čia visiškai nejaučiamas. Kiekvieną savaitę čia lankosi šimtai atostogaujančių turistų net ir iš tolimų pasaulio kraštų, nes puikus oras čia yra visuomet garantuotas.

Bet labai gaila — atostogos jau eina į galą. Netrukus reikės palikti Venezuelą ir grįžti Kanadon, atgal į realybę.

Įvairiose kelionėse tenka patirti sunkumų, bet taip pat tenka patirti daug malonių įspūdžių, kurie pilnai atsveria visus pakeltus sunkumus.

A. a. J. BERSĖNO

atminimui vietoje gėlių aukojo Tautos fondui

1.	BANELIS Alg.	$ 50
2.	KEBURIS Br.	25
3.	ČEPAITIS K.B.	20
4.	KANOPA P.	20
5.	KULNYS V.	20
6.	KUTRA J.	20
7.	KEBURIS B.	20
8.	GIRINIS-NORVAIŠA L.	20
9.	JUODIŠIUS O.	20
10.	JANELIŪNAS A.	20
11.	JANELIŪNAS K.M.	20
12.	JOKŠAS P.	20
13.	REGINA M.D.	20
14.	SKAISTYS J.G.	20
15.	SMILGIS E.	20
16.	SAVICKAS Z.S.	20
17.	JUCYS A.	10
18.	NORKUS A.	10
19.	RENKAUSKAS D.T.	10
20.	VAIČIŪNAS A.	10
21.	ŽUTAUTAS K.B.	10
22.	VINGO A.	5

Toronto gintariečiai prie Edmontono Lietuvių namų su vietiniais tautiečiais Nuotr. R. Paulionio

Laiškas tautietei alkoholikei

MIELOJI,

jei gyvenčiau skersai gatvės nuo tavęs ir matyčiau, kaip tu drąsiai, bet beviltiškai stengiesi nugalėti savo ligą, galbūt nedrįsčiau tavęs užkalbinti. Ir jei užkalbinčiau, nedrįsčiau sakyti tai, ką aš tau dabar noriu pasakyti. Tu man neleistum to daryti, nes bijotum manęs. Tu manytum, kad aš prieš tave nusistačiusi, įsižeistum, kad esi įtariama dėl slaptos savo kančios.

Jei pažvelgtume viena kitai į akis, nežinau ar mokėčiau tau parodyti, kad tave suprantu. Negalėčiau pasakyti, kad nerandu nieko išjuoktino tavyje, neapkęstino. Bet tu man nė neleistum kalbėti apie tavo sveikatos sutrikimą. Abidvi elgtumės, tarytum nėra jokios problemos.

Todėl turiu rašyti šį laišką. Tu ir aš žinome, kad esi labai susirūpinusi savo girtavimu. Tai mudvi riša.

Gal jau keli mėnesiai ar metai girtauji. Tu pasibjaurėtum ir karštai pasipriešintum, jeigu kas nors tave pavadintų alkoholike, nors slaptai pagalvoji, kad gal esi. Aš tuojau galiu atsakyti į tą klausimą. Jei negali ar nemoki kontroliuoti savo gėrimo, jei dabar negali prisipažinti, kad gal geri daugiau negu gali pakelti, — *tikrai esi alkoholikė*. Kai sakau alkoholikė, kalbu apie žmogų, kuris turi alkoholizmo ligą. Ji eina sunkyn, nuolatos siaurina tavo pasaulį tol, kol pasidaro niekas nebesvarbu, ir nebelieka nieko svarbesnio gyvenime už alkoholį.

Kadangi esi moteris, tavo girtavimas tikriausiai yra labai slepiamas, nes jau esi viską išbandžiusi, visus slėpimo metodus (nuo kitų ir nuo savęs). Ir gal tau pasisekė. Gal iki šiol niekas nežino, kad tu išgeri. Tu nedrįsti gerti viešai, nes žinai, jeigu išgersi tik vieną stiklelį, krisi. Gal slaptai geri ir gal dabar nuėjai į savo kambarį jieškoti paslėpto butelio. Tavo šeima gal dar nesupranta, kodėl tie įtartini "galvos skaudėjimai".

O gal tu esi viena iš tų, kuri sėdi bare ar kokteilių užeigose. Gal jau kaimynai tave įtarė, gal esi viešai padariusi kokį skandalą. Gal jau šeimai nusibodo slėpti, ir vaikai nebejieško pasiteisinimų. O gal tu praradai savo šeimą todėl, kad negalėjai nustoti gerti?

Nesvarbu, kokioje stadijoje būtum šiuo metu, vis tiek tau dar yra vilties. Tu neužsitarnavai tų kaltinimų ir teismų, kuriuos visi kartoja: "Jeigu tu mus mylėtum, nustotum gerti", "Tu tik apie save galvoji", "Tu turėtum gėdos turėti, tiek mokslo ir progų turėjusi gyvenime". Tu nesi savanaudė ar be moralės pabaisa. *Tu esi tiktai labai serganti moteris.*

Kai tai suprasi, beliks tau tik priimti faktą, kad nesi kalta. Kai prisipažinsi, kad esi alkoholikė, niekas neturės teisės tavęs kaltinti ar bausti. Tu jau esi nežmoniškai save prikankinusi ir nubaudusi. Tau tik reikia prisipažinti, kad esi serganti. Tavo liga yra pavojinga. Ji gali viską gyvenime suardyti, jeigu nebus laiku sustabdyta. Toji liga gali sunaikinti ir tavo kūną, ir protą. Ta liga tokia, lyg sirgtum cukralige arba šienlige. Alkoholis *tau* yra nuodai, jeigu esi alkoholikė.

Tu nesi vienintelė kankinama alkoholizmo. Yra tūkstančiai moterų kaip tu pradinėje ar pažengusioje alkoholizmo stadijoje. Sunku teisingai save vertinti, nes moterys, ypač namų šeimininkės, moka geriau slėpti savo alkoholizmą kaip vyrai. Bet moteris alkoholikė aštriau kenčia nei vyras. Jos psichologinė ir fizinė prigimtis yra sudėtingesnė bei jautresnė. Ji sunkiau gali ištverti savęs nepakentimą ir labai aštriai jaučia rūstų visuomenės žvilgsnį į alkoholizmą.

Beveik kiekvienai sunku sau prisipažinti, kad yra alkoholikė, tačiau, toks prisipažinimas yra *pirmas žingsnis į blaivybę ir sveiką protavimą*. Jeigu dar neprisipažinai, leisk man šiandien tau padėti. Jei gali prisipažinti, kad vidinis tavo sielvartas ir neviltis yra alkoholizmo ženklai, esi pasiruošusi priimti pagalbą.

Mano laiško tikslas pasakyti tau štai ką: nesvarbu, kaip giliai tavo liga įsišaknijusi, tu gali "grįžti į žmones" ir gyventi normalų gyvenimą. Dar daugiau — pamatysi, kad tavo gyvenimas pasidarė laimingesnis. Nebegrįši į seną gyvenimą, kuriame kentėjai nenugalimą alkoholizmą. Manydama, kad gyvenimas nepakeliamas, bandei pabėgti nuo jo, skandintis alkoholyje, kad nereikėtų žiūrėti į suardytas visas savo viltis.

Aš tau noriu papasakoti apie gyvenimą, kurį tu patirsi ir rasi tokį, kokio Dievas tau norėjo. Aš kalbu apie "Alcoholics Anonymous" draugiją. "AA" sustabdo beviltišką grimzdimą į alkoholį ir savęs naikinimą. "AA" sako, kad šiandien bus paskutinis tavo nugėrimas ir pradžia naujo gyvenimo, malonaus, naudingo gyvenimo visiems, kurie bus su tavimi.

Niekas dar nepajėgia išaiškinti protu — intelektualiai, kaip veikia "AA", bet kad ji teigiamai paveikia, yra daugybė įrodymų. Kai prisipažinsi, kad esi bejėgė prieš alkoholį ir nuoširdžiai jieškosi pagalbos bei trokši, kad didesnė jėga negu tu perimtų tavo gyvenimą, tu pradėsi tą naują gyvenimą. Gilioje jausminėje plotmėje, kai tas troškimas ir prašymas prasidės (ir tavo kentėjimas patvirtins šį prašymą), tu pajusi, kad ši jėga yra stipresnė, negu alkoholis, kuris iki šiol buvo tavo svarbiausias troškimas, sunaikinęs meilę šeimai, savigarbą ir net savisaugą.

Pakalbėkime minutėlę apie tai, kaip tu pasidarei alkoholike. Tikriausia ne dėl to, kad buvai atšiauri ar keikiesi. Medicinos ir psichiatrijos mokslai nustatė, kad daug kas nenormaliai geria alkoholį dėl jausminių priežasčių. Aš pažinojau dvi moteris, kurios pasidarė alkoholikėmis dėl to, kad prarado savo vaikus, kitos — kad jų vyrai buvo nesugebantys tvarkyti gyvenimo. Daugiausia alkoholikai yra idealistai ir siekia tobulybės. Jie ryžtasi daug nuveikti savo gyvenime ir, negalėdami pasiekti to idealo, labai nusivilia savimi ir visu gyvenimu. Nepaisant ką galvoja kiti, alkoholikai turi labai jautrias sąžines. Jie labai giliai rūpinasi viskuo, nebegali pakelti įtampos ir pervargimo nuo tų rūpesčių. Kai jautri sąžinė susiduria su nesugebėjimu pakelti sunkius rūpesčius, atsirado kelias į nesaikingą girtavimą. Jausminiai konfliktai jautriame žmoguje pasidaro nepakenčiami, todėl stikliuke jieškoma atsipalaidavimo ir užsimiršimo. Prie įtemptų jausmų pridėjus alergišką kūną, atsiranda neišvengiamai pražūtinga alkoholikės situacija.

Norint išbristi iš šios alkoholio sukeltos nežmoniškos kančios, reikalingas gydymas ir dvasios, ir kūno. Psichiatrija ir medicina bando tūkstančius gydyti, bet su labai mažu pasisekimu. Dažnai gydytojas žino, kad jo pacientė grįš už poros mėnesių į ligoninę tokioje pačioje arba dar blogesnėje stadijoje.

Alkoholizmas yra neišgydoma liga. Tas, kuris ja serga, niekada negali grįžti prie proginio — saikingo gėrimo. Ši kūno alergija alkoholiui pasiliks visam gyvenimui, bet, esant "AA" draugijos pagalbai, nėra ko baimintis. Nereikės nuo alkoholio bėgti, tiktai reikės *saugotis pirmojo stikliuko. "Neimk pirmo, ir niekad nepaimsi antro".*

Jeigu tu, nepažįstama mano drauge, dar skaitai šį mano laišką, žinai, kad aš tavęs nesmerkiu. Meilę, kurią jaučiu kiekvienai alkoholikei, tau ji yra padidėjusi tūkstančius kartų. Tau tik reikia ištiesti ranką ir paprašyti pagalbos. Pagalba šiuo momentu yra taip arti, kaip tavo telefonas.

Paskambink "AA" ir paprašyk, kad ateitų moteris pas tave į namus arba susitik su ja kur nors kitur. Tau nereikia reklamuotis, kad tai darai. Kai ji ateis, tau nereikės aiškintis ar save teisinti. Ji viską žino — daugiau, negu tu žinai apie save, nes ji yra tokia buvusi, kokia tu dabar esi. Ji atėjo į "AA" ir dėl to gyvena šiandieną normalų, naudingą gyvenimą. Tu irgi gali taip gyventi.

Lik sveika ir nepamiršk, kad esu ranka pasiekiama, čia pat, kaip telefonas, arba lietuvių "AA" grupės susirinkime kiekvieną penktadienį Išganytojo parapijos salėje (Bloor ir Indian Road gatvių kampas, du blokai į rytus nuo Keele požeminio) 7.30 v.v. **"AA" narė**

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Gerry Lougheed Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

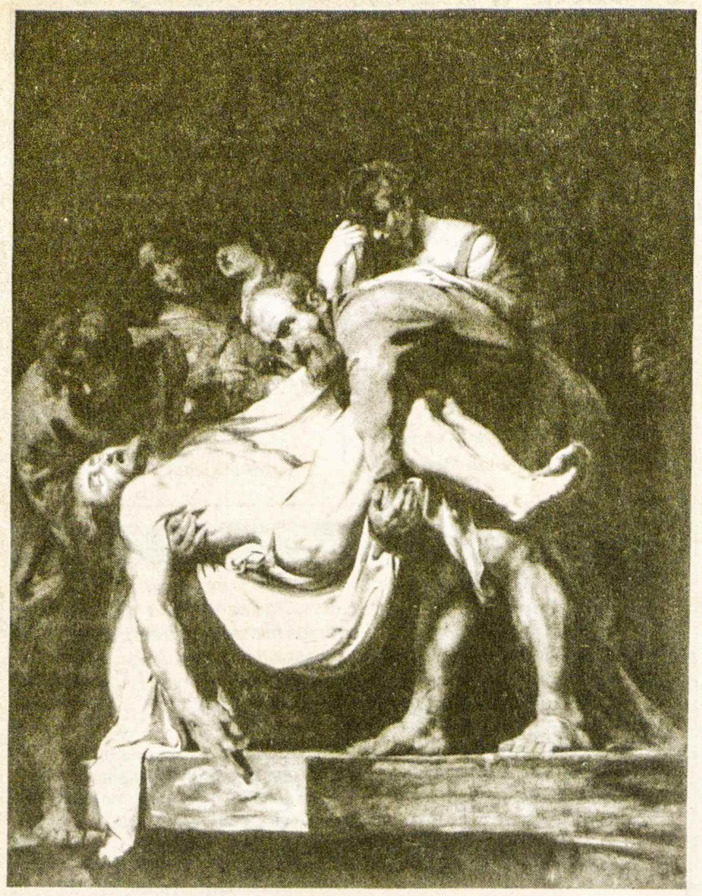

Dail Rubenso paveikslas "Kristaus laidojimas". Šiuo metu Toronte Ontario meno galerijoje vyksta Vatikano barokinio meno rodinių paroda iki š. m. lapkričio 30 d. Paroda susilaukė didelio visuomenės dėmesio

Amerikiečių ir sovietų rašytojai Lietuvoje

Amerikiečio dramaturgo įspūdžiai, patirti Vilniuje

Žurnalo "Baltic Forum" 1986 m. pavasario nr. išspausdintas pasikalbėjimas su žymiuoju amerikiečių dramaturgu Artūru Milleriu, kuris pasakoja apie praėjusių metų lapkričio mėnesį Vilniuje įvykusį amerikiečių-sovietų rašytojų susitikimą, rusų ir lietuvių aparačikų pastangas manipuliuoti svečius. Šis pasikalbėjimas dar sykį patvirtina, kaip labai oficialioji spauda iškreipė ar visai nutylėjo amerikiečių pasisakymus. (Grįžęs Milleris sausio mėnesį PEN spaudos konferencijoje pavadino Lietuvą "okupuota šalimi").

Pasak Millerio, buvo susitarta, kad susitikimo pradžioje kiekvienas rašytojas papasakos apie save. Tačiau sovietiniai atstovai pradėjo pamokslauti apie JAV problemas: indėnus, negrus, pornografiją. Tada Milleris atskleidė Sovietų Sąjungoje kalinamų rašytojų sąrašą, kuriame buvo ir lietuvių pavardžių, ir pradėjo skaityti poetės Irinos Ratušinskajos bylą. "Tai juos labai sujaudino". Sovietų delegacijos vadovas Fedorenka pareiškė, kad tokių dalykų negalim diskutuoti, tai vidaus reikalai.

Mykolas Sluckis, pasak Millerio, taip pat pasipiktino. "Mes visi skirtingi", pabrėžė jis. Milleris atsakė: "Jūs, be abejonės esat, bet (kai jūs kalbat) su mumis, nesate skirtingi. Su mumis jūs visi vienodi. Jei aš manyčiau, kad jūs visi vienodi, nebūtų prasmės čia atvykti. Bet jis nesutiko su manim, jis buvo pasipiktinęs".

"Neįmanoma tęsti tą diskusiją klausimu kuri kultūra (amerikiečių ar sovietų) yra gyvybingesnė ir daugiau prisideda prie XX šimtmečio kūrimo", kalbėjo Milleris, "nes didelė jų kultūros dalis yra senamadiška ir neįdomi. Ji nieko nesako mūsų laikams. Jie neturi sąlyčio su (pagrindine) problema. Nežino, kas ta problema. Privačiai jie prisipažįsta".

Okupuotos Lietuvos spauda rašė, kad amerikiečiai svečiai buvo nepaprastai susižavėję Eriškių kolūkiu ir jo pirmininku Giedraičiu. Millerio žodžiais: "Sakoma, kad kolchozinė sistema Sovietų Sąjungoje esanti nenaši. Ji visur nenaši... Man ji sudarė labai slegiantį įspūdį — tamsa ir tyla. Atrodė, kaip Orwellio scena. (Kolchozui) vadovauja labai energingas lietuvis... Mes turėjom su juo pokalbį ir paklausėm keletą klausimų. Bet jis jau turėjo paruošęs atsakymus. Aš jį paklausiau, kaip jie apmoka žmones, ar visi gauna tą pačią algą; kiek žmonių lieka kolchoze, ar kas išstoja, ar jiems galima išstoti? Jis pradėjo kalbėti bendrybėm. Aš supratau, kad jis turi taip kalbėti, kad viskas puikiausia. Supratau, kad iš jo nesulauksiu jokių atsakymų".

Milleris labai susižavėjo lietuvių teatru, už kurį geresnio jis niekur nebuvo matęs. Režisierių Nekrošių jis vadina genijumi — jei jis būtų gimęs Anglijoje ar Prancūzijoje šiandien būtų pasaulinė figūra. Milleris suprato, kad jo paties pjesė "Komivajažieriaus mirtis" Lietuvoje nebevaidinama, cenzūros uždrausta dėl jo "nuodėmių". Lietuviai teatralai amerikiečių dramaturgą sutiko "nepaprastai šiltai". Jo manymu, "jie mėgino mane painformuoti, kad jie buvo labai patenkinti mūsų, vapč mano, apsilankymu. Jie kartojo, kad vieną dieną jie vėl vaidins mano pjeses". (ELTA)

Atsiųsta paminėti

Vytautas Alantas, AUŠRA PALIŪNUOSE. Premijuotas romanas "Dirvos" konkurse "Aušros" metais. Išleido "Vilties" draugijos leidykla (6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA). 1986 m., 312 psl. Kaina — 10 dol.

Balys Gaidžiūnas, IR SAULĖTOS IR RŪSČIOS DIENOS. Eilėraščiai. Išleido ir spausdino Dievo Motinos nuolatinės pagalbos parapijos spaustuvė Klivlande (18022 Neff Rd., Cleveland, Ohio 44119, USA). 103 psl. Kaina — $5.00.

KRIVŪLĖ, Vakarų Europos lietuvių sielovados neperiodinis leidinys, 1986 m. birželis, nr. 1 (43). Redaguoja kun. Br. Liubinas ir V. Natkevičius.

IŠĖJĘS NEGRĮŽTI: MARIUS KATILIŠKIS GYVENIME IR KŪRYBOJE. Redagavo Violeta Kelertienė. Aplankas ir meninė priežiūra — Vytauto O. Virkau, aplanko nuotrauka — Henrietos Vepšienės. Išleido Algimanto Mackaus knygų leidimo fondas (7338 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629, USA). Tiražas — 800. Čikaga 1986 m., 272 psl. Kaina — $10.00.

KANADOS LIETUVIŲ DIENOS. XXXI-jų Kanados lietuvių dienų Montrealyje metraštis. KLB Montrealio apylinkės leidinys nr. 7. Redaktorius — Juozas Šiaučiulis, viršelis — Romo Staškevičiaus. Atspausta 400 egz. 98 psl.

Devenių kultūros fondo leidiniai

1. ***Jūratė Statkutė de Rosales, BALTŲ KALBOS BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE,*** $15.00, JAV
2. ***Motiejus Karaša, GYVENIMO SŪKURIUOSE,*** $15.00, JAV
3. ***Jokūbas Dagys, SCULPTURES*** (meno albumas), $35.00, JAV
4. ***J. Andrius, LIETUVOS ŽEMĖLAPIS,*** $6.65, JAV

Užsakymus siųsti: Devenių kultūrinis fondas, P.O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Ar eilučių skaldymas yra poezija?

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Ištarus žodį "poezija", iš giliausios pasąmonės kyla lyriškai pakili, dvasiškai kilni, grožiu tviskanti, gražiausio žmogiškos dvasios kūrybos vaisiaus sąvoka. Kai kalbame apie kurioje nors gyvenimo situacijoje susidariusią "poetišką" nuotaiką ar "poetišką" aplinką, mes tą savo pasakymą natūraliai tapdiname su estetiniu pasigėrėjimu, teikiančiu vidinį džiaugsmą. Senovėje poetai būdavo vainikuojami laurais. Jų kūrybos pavyzdžiai yra ir dabar naudojami kalbos grožiui iškelti. Mes, kaip poetų tauta, tą puikiai žinome, poeziją mėgstame, jos nevengiame net ir viešame gyvenime, klausydamiesi mūsų oratorių, naudojančių poetų eilėraščių citatas minčiai pabrėžti ar nuotaikai sudaryti. Kai studijavome literatūrą, buvome mokomi stilistikos, literatūros formų, sugebėjome atskirti prozą nuo poezijos ir žinojome kas yra rimas, ritmas, sonetas, trioletas, jambai, daktiliai, hegzametras, aliteracija... Tikėjome, kad poetai savo neaprasto talento dėka mums atskleidžia nuostabų pasaulį, kurio paprastas mirtingasis nepajėgia suvokti, matyti ar pajusti. Poetai eina dar toliau: šalia patriotinės, lyrinės, filosofinės, egoistinės, erotinės poezijos sugeba žaismingai, bet įtikinančiai į tą žanrą įvesti satyrinį elementą, kuriuo išsakoma daugiau tiesos paprastesne forma, negu ilgais kritiškais traktatais.

L. E. XIII tome literatūros specialistai, tarp kitų teorinių poezijos aptarimų, dar rašo taip: "(Poezija) estetinio realybės išgyvenimo išraiška poetinės kalbos normomis"; "literatūrinė kūryba, neįeinanti į prozos sąvoką". Net ir gyvenime dažnai kalbame apie "gyvenimo prozą", jeigu jame nėra poezijos, o tik nuoga kasdienybės pilkuma...

"Draugo" dienraštyje prieš kurį laiką pasirodęs Petro Meliniko straipsnis apie "neaiškumų toleravimus literatūroje" sukėlė įdomias diskusijas, kuriose pasisakė ir mūsų poetės — Kotryna Grigaitytė su Edita Nazaraite. Jos abi pripažįsta modernios poezijos "beprasmiškumą", kurį galima būtų greičiau pavadinti "pretenzinga maniera" — žodžių kratiniu be minties originalumo, objekto ar motyvo. Techniškos pažangos dėka spausdinime jau prieita prie to, kad bet koks sakinys, sukapotas akiai simetringomis eilutėmis, tampa "poezija". Jei ne toks eilučių sukapojimas, "eilėraščio" turinys pilnai atitiktų prozos sąvoką.

Toje pačioje "Draugo" laidoje skaitau Vlado Šlaito eilėraštį, kurį čia perduosiu be "poetinės" formos, tik eilutes atskirdama vertikaliu brūkšneliu. "Vasara/ Nendrės supasi/ Kažkur/ į tolį plaukia debesėlių dūmai/ Ir viskas plaukia vasaros dangų/ tik vienos vasaros/ ir mano malonumui". Ar neskamba, kaip ištrauka iš nuobodaus laiško? Skaitykime toliau: "Nusileidimas (užvardinimas). Vienas apsisukimas/ arba saulės/ labai gražus nusileidimas/. Ir vienaip/ labai gražiai atrodo/ ir antraip/ labai gražiai atrodo,/ bet gražiausiai/ atrodo didelis raudonas apskritimas". Ir nežinia, ar čia tik dvasios tuštuma, ar tuštybė...

Atverčiu 1946 m. Vokietijoje, Tuebingene, išleistą a.a. Stepo Zobarsko novelių rinkinį "Savame krašte". Ilgai nejieškojusi, atsiverčiu vieną puslapį ir, suskaldžiusi jo dailią prozą į eilutes, čia cituoju iš 203 p.:

Nėra pusės kilometro nuo vieškelio,
tuoj už slėnio,
kuriuo pavasarį ima plaukti vanduo
ir griauti ant greitųjų sumestus
tiltui sienojus,
dar ir dabar dėjuoja
seno dvaro pastatai...

Ir štai iš prozos pasidarė poezija: ir vaizdas, ir mintis ir... moderni forma.

Toliau atsiverčiu Jono Meko "Poeziją" ir jos 46 puslapyje atspausdintą eilėraštį "Vasaros naktys" (Maironi! Ar Tau ne graudu?), kurio ištrauką cituoju, nesilaikydama spaustuvės formato eilučių:

"Ir bernai jau iš laukų, nujoję arklius,/ grįžta šalta vakaro rasa, nešdamiesi/ rankose apinasrius,/ ir, sustoję vidury kiemų,/ klausos, kaip nuo liepų krinta grambuoliai,/ kaip kažikur, iš už kelinto vienkiemio,/ susėdę būreliu, po vakarienės,/ kiemuose/ dainuoja moterys"... (kodėl ne "susėdusios"? A. B.). Pilno modernios poezijos vaizdo dėlei sekantį Jono Meko eilėraštį cituoju taip, kaip jis knygoje atrodo (iš "Vaizdų" ciklo):

1
Įbridęs
vidury
upės
stovi
žmogus.
Atrodo,
niekas
jam
lyg nerūpi —
Ramus
stovi
jis
ir
nejudėdamas
žiūri,
kaip
juda
plūdė,
kaip
plaukia
rūkas.

Tokių mūsų "moderniosios" poezijos pavyzdžių randame šimtus. Kodėl tokie raštai yra vadinami poezija? Eilutėmis sukapojus, kiekvienas prozininkas ir beveik kiekvienas raštingas žmogus galėtų užsitarnauti "poeto" vardą.

Teisingai galima tvirtinti, kad kiekviena meno šaka, kiekvienas literatūrinis žanras turi teisę ieškoti naujų kelių. Meno ir literatūros istorija, turtinga įvairiais laikotarpiais, išryškinusiais naujas formas, naują stilių ar naują filosofiją, iki šiol vis dar davė medžiagos jei ne dideliam estetiniam pasitenkinimui, tai bent privertė galvoti, mąstyti, nagrinėti. Klasicizmas, renesansas, romantizmas, realizmas, impresionizmas ir visi kiti "izmai" turėjo turinį ir prasmę bei kokią nors formą. Šiandieną dauguma pripažįsta, kad klasiškas eiliavimas, kuriame griežtai laikomasi rimo ir ritmo, esąs atgyvenęs, ir jau nesą tikslu kurti "maironiškai" ar "šekspyriškai".

Nesileidžiant į diskusijas tuo klausimu, vis dėlto vieno reikia reikalauti: tai, kas yra klasifikuojama kaip kūryba, privalo turėti bent turinį, jei ne formą. "Beprasmiškumas" ir jo toleravimas yra arba skaitytojų bei kritikų abejingumo ženklas, arba graudus faktas, kad niekas nebeskaito. Jieškau poezijos (ne oro biuletenio ir ne reportažo) šiose Jono Meko eilutėse (psl. 66, Žiema):

Sniegui apgulus trobas, apdengus
laukus,
ir ganyklas, ir upių slėnius, ir žuvų
perkalus,*
užgula šalčiai. Ir vėjas degindamas
lekia
skersai laukų, nešdamas sausą ir
šaltą sniegą.
Prasikasę į tvartus takus, ūkininkai
tempia
nuo apledijusio, apsnigto šulinio
vandenį,
įsisukę giliai į kailinius ir storom
vilnonėm pirštinėm;
jie tempia gyvuliams į tvartus
pakratus
ir slidinėja aplink sušalusį, ledinį
šulinį...

*(Šio žodžio neradau jokiame žodyne, A.B.)

Atbuskite, mūzos, ir sugrąžinkite mūsų poetams kūrybinę jėgą, kad jie mus intriguotų, įkvėptų, žavėtų, kankintų gyvenimo prasmės jieškojimo problemomis, teiktų atgaivą prozinio gyvenimo prislėgtiem. Ne eilutes skaldyti, ne tuščiais žodžiais svaidytis reikia... Jei dvasioje tuštuma, nėra ko ir kitam duoti. Gal tada būtų pravartu savo energiją ar ambiciją pakreipti tokia kryptimi, kuri būtų ir pačiam naudinga, ir neklaidintų kitų, vis dar tikinčių meno grožį ar jo pagrindinę užduotį — tarnauti estetinių vertybių kūrimui.

VYTAUTAS KASTYTIS

Tėviškėj liko sesuo

Dar kartą saulė nusileido,
Darkart vidurnaktis ateis.
Ant tavo ašaroto veido
Užlūžo skausmo spindulėliai...

Kaip ilgos šakniavaisių ežios,
Taip mūsų didelė kančia.
Jauniausią brolį mirti vežė,
O tu: — Aš liksiu čia!

Aš liksiu čia – žvaigžde budėti,
Aš čia – nušviesti jums kelius,
Kol mūsų žemė numylėta
Naujam gyvenimui atkus.

Lyg amaras laukus užpuolė:
Skaudžiai virpėjo sodo obelis,
Ir išlydėjai antrą brolį
Į svetimas šalis...

Palieka mylimas – guodeisi,
Palieka tėtis su mama.
Atjojo svetimi žirgais cikliaisiais
Lyg brolių būt dar negana.

Oi tai verkei, oi tai raudojai
Ir brolių, mylimo ir tėtės,
ir mamos,
Kad ant galvelės rūtos nežaliuoja,
Kad prievarta nuskintos niekad
nežaliuos.

Kam pasiskųst vienui palikus
Ir kam išliet širdies kančias?
Aš liksiu čia, kur nieks neliko,
Aš liksiu čia, aš liksiu čia!...

Kokie tušti ir nykūs
Gimtieji tėviškės namai.
Aruodus svetimi apniko,
Savieji tuštinti užbaigs.

Prižėlė dilgėlių daržely,
Priaugo usnių patvoriuos.
Gimtų laukų neužmirštas takelis
Vienuos spygliuos, vienuos
spygliuos.

– Aš čia! – sušnara kojos basos,
Lininiai parėdai menki.
Per šaltą, skaudžią rasą
Slapta dyglius ir akmenis renki.

Sugrįš mama ir mylimas, ir tėtis
Spygliuotu skausmo takeliu.
Aš čia – žvaigžde budėti,
Aš čia – nušviesti jums kelius!...

Trondheimas, Norvegija,
1945 m. liepos 17 d.

Detalė iš torontiškio "Volungės" choro, kuris CBC radijo surengtose chorų varžybose etninės muzikos srityje laimėjo antrą vietą. Chorui vadovauja muzikė DALIA VISKONTIENĖ Nuotr. St. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Tarptautiniame matematikų kongrese rugpjūčio 3-11 d.d. Kalifornijos Berkeley universitete Lietuvai atstovavo du žymieji matematikai — Vilniaus universiteto rektorius prof. dr. Jonas Kubilius ir prof. dr. Bronius Grigelionis. Jiedu skaitė paskaitas tikimybių teorijos klausimais. Ypač plataus pripažinimo yra susilaukęs prof. dr. J. Kubilius, už savo monografiją "Tikimybių metodai skaičių teorijoje" laimėjęs respublikinę 1958 m. premiją. Monografija du kartus buvo išleista rusų kalba ir plačiai paplito pasaulyje net trimis angliškomis laidomis 1964, 1968 ir 1978 metais.

Tradicinį "Dirvos" novelės konkursą laimėjo čikagietis Anatolijus Kairys. Vertintojų komisija, kurią Kalifornijoje, Los Angeles mieste, sudarė pirm. Rūta K. Vidžiūnienė, nariai — Irena Tamošaitienė ir Vytautas Plukas, buvo gavusi devynias noveles. Komisija $600 premijai vienbalsiai pasirinko Artojo slapyvardžiu pasirašytą novelę "Laiptai į save". Atplėšus vokelį, paaiškėjo, kad naujuoju šio konkurso laureatu tapo Anatolijus Kairys, 1982 m. taip pat laimėjęs premiją už novelę "Vaidilutė". Premijos mecenatas yra š. m. liepos 16 d. St. Petersburge, Floridoje, miręs a.a. Simas Kašelionis.

Bronius Kviklys baigia daug darbo pareikalavusį serijinį veikalą "Lietuvos bažnyčios". Paskutinio Kaišiadorių vyskupijai skirto tomo rankraštis jau atiduotas spaustuvei. B. Kviklį aplankė lietuvių evangelikų liuteronų delegacija, vadovaujama vysk. Anso Trakio (dar prieš jo mirtį š.m. birželio 23 d.). Delegacija prašė B. Kviklį, įamžinusį Lietuvos katalikų šventoves, paruošti du tomus, skirtus Lietuvos evangelikų liuteronų šventovėms. Delegacijos nariai įsipareigojo padengti paruošimo ir išleidimo išlaidas. Sutikimo B. Kviklys dar nedavė, nežinodamas būsimo savo sveikatos stovio, bet aplankuose jis jau turi nemažai medžiagos apie evangelikų šventoves, ypač Mažojoje Lietuvoje. Jeigu sveikata leis, B. Kviklys, atrodo, bandys paruošti ir du Lietuvos evangelikų šventovėms skirtus tomus.

Pauliaus Jurkaus kūrybos šventę rugsėjo 13-14 d.d. Kultūros židinyje surengė Niujorko lietuvių organizacijų komitetas, vadovaujamas "Laisvės žiburio" radijo programos vedėjo Romo Kezio. P. Jurkus, gimęs 1916 m. liepos 27 d., yra rašytojas, dailininkas, ilgametis "Darbininko" redaktorius. Šventė pradėta jo dailės parodos atidarymu, jon įjungus 63 darbus, sukurtus 1971-86 m. laikotarpyje. Ant stalo buvo padėtos paties P. Jurkaus parašytos, jo redaguotos, iliustruotos ar iš jo viršelių susilaukusios knygos. Šakotą P. Jurkaus kūrybą aptarė iš Kalifornijos atvykęs poetas Bernardas Brazdžionis. Savo romanu "Smilgaičių akvarelė" P. Jurkus 1957 m. laimėjo "Draugo" konkursą. Šventės dalyviai galėjo įsigyti naują jo knygą "Kai Vilniaus liepos žydi", skaitytojus nukeliančią į daug poezijos, meilės žmogui ir gamtai turinčią senovę. Aktorius Vitalis Žukauskas skaitė ištrauką iš šios knygos "Dailininkas ruduo" ir specialiai P. Jurkaus šventei sukurtą Kotrynos Grigaitytės eilėraštį. Niujorko vyrų choras "Perkūnas", vadovaujamas Viktoro Ralio, programą papildė trim dainom, kuriom panaudotas P. Jurkaus sukurtas tekstas: J. Brahmso "Valsu", J. Strolios "Kaip grįžtančius namo paukščius" ir P. Butkaus "Kaip obelis, mamyt, palinkus". P. Jurkų sveikino beveik 30 kalbėtojų, kurių ilgą grandinę pradėjo VLIKo garbės pirm. dr. K. J. Valiūnas, žodį taręs savo ir dabartinio VLIKo valdybos pirm. dr. K. Bobelio vardu. Didžiąją sveikintojų dalį sudarė įvairių organizacijų bei institucijų vadovai. Jungtinę šventės dalyvių dovaną — didžiulį teptukų rinkinį P. Jurkui įteikė dail. Č. Janušas. Tą dovaną molbertu papildė Niujorko ramovėnai ir Apreiškimo parapija, dviem dėžėm dažų — šeštadieninės Maironio mokyklos vedėja V. Penikienė, M. Kvedarienės austa juosta — Lietuvių tautodailės instituto atstovė E. Jurevičiūtė. Už sveikinimus ir dovanas visiems padėkojo P. Jurkus, prisimindamas savo jaunystės dienas, motinos įdiegtą meilę lietuviškam žodžiui ir kūrybai. Šventės dalyviai jam sugiedojo "Ilgiausių metų".

Vilniaus "Lėlės" teatras naująjį sezoną rugsėjo 7 d. pradėjo premjeriniu spektakliu "Sprigtas", kurio scenarijaus autorius yra poetas R. Baltrušaitis, muzikos — kompoz. F. Latėnas, režisierius — V. Mazūras. Spektaklyje vaidino "Lėlės" aktoriai — J. Marcinkevičius, A. Mikutis, N. Bižonaitė ir E. Mikoliūnas.

Veiklos keturiasdešimtmetį koncertu Šiaulių kultūros rūmuose atšventė "Verpsto" trikotažo fabriko moterų choras. Populiarindamas lietuvišką dainą, choras surengė šimtus koncertų Lietuvos miestuose ir kaimuose, gastroliavo Maskvoje, Leningrade, Minske, Jaltoje ir Bulgarijoje. Į sukaktuvinį koncertą įsijungė ir pirmosios choristės, prieš 40 metų pradėjusios kūrybinį šio choro kelią.

Simfoninis Vilniaus filharmonijos orkestras naująjį sezoną pradeda spalio mėnesį šešiolika koncertų Prancūzijoje. 1987 m. gegužės mėnesį orkestras viešės Čekoslovakijoje, kur yra pakviestas dviem koncertais užbaigti tradicinį "Prahos pavasario" festivalį. Prancūzijoje ir Jugoslavijoje koncertuos ansamblis "Musica humana", Meksikoje — styginis Vilniaus kvartetas, V. Vokietijoje bei kitose šalyse — kamerinis orkestras. Filharmonija yra įsteigusi 22 savo skyrius Lietuvos pramonės, žemės ūkio įmonėse, mokslo ir medicinos įstaigose. Kartą į mėnesį juose bus rengiami koncertai, su kurių atlikėjais ir kūriniais klausytojus supažindins muzikologai. Muzikiniam vaikų ir jaunimo auklėjimui bus skirti specialūs koncertiniai renginiai, suderinti su naujomis mokyklų programomis.

Specialiu koncertu veiklos trisdešimtmetį paminėjo klaipėdiečių liaudies šokių ansamblis "Disvitis", įsteigtas Juditos Šmaižienės Klaipėdos jūrų prekybos uosto kultūros rūmuose. Dabartinis "Disvičio" meno vadovas yra Arvydas Mickus, šokių — baletmeisterė Alma Butkienė, instrumentinės grupės — Sigitas Palinskas, vokalinės grupės — Gražvydas Jegnoras, kaimiškos kapelos — Pranas Škimelis. Į sukaktuvinį vakarą savo atstovus atsiuntė latvių šokėjų grupė "Kvele" iš Liepojos, lietuvių grupės — "Vingis", "Rasa", "Vaiva", "Žilvinas". Meno saviveiklos žymūno ženklai įteikti "Disvičio" šokėjams — Aušrai Daujotaitei, Silvai Bičkutei, Astai Kiaunytei, Jolantai Jonaitytei, Audrai Simonaitytei, Arūnui Stinbiui, Virginijui Bytautui. Vakaro programon buvo įjungti pirmieji labai išpopuliarėję "Disvičio" šokiai — ukrainietiškoji "Devyniukė" ir lietuviškasis "Praplėštuodegis". Klaipėdiečių ansamblis yra lankęsis Sibire, Mordavijoje, Vengrijoje, R. Vokietijoje, dalyvavęs olimpinių 1980 m. žaidynių koncertuose Maskvoje.

Literatūrinis Maironio muziejus Kaune atidarytas 1936 m. birželio 28 d. buvusiame Jono Mačiulio-Maironio bute, kuriame nuo 1910 m. iki mirties 1932 m. birželio 28 d. gyveno ir kūrė poetas. Vadovaujantis Maironio testamentu, muziejui teko visi baldai, knygos, paveikslai, istorinę reikšmę turintys daiktai. 1955 m. Maironio muziejus buvo pertvarkytas į Kauno literatūros muziejų, o 1965 m., didėjant rodinių skaičiui, buvo pavadintas Lietuvos literatūros muziejumi. Tada muziejuje jau buvo sukaupta apie 12.000 pagrindinio fondo rodinių, jam priklausė du skyriai — memorialinis S. Nėries muziejus Palemone ir memorialinis P. Cvirkos muziejus Klangiuose, Jurbarko rajone. Vėliau Lietuvos literatūros muziejų papildė keturi nauji skyriai V. Mickevičiaus-Krėvės, V. Mykolaičio-Putino, K. Būgos ir I. Simonaitytės atminimui. Pagrindiniame Lietuvos literatūros muziejaus fonde dabar yra 30.000 rodinių, pagalbiniame — 20.000. Į šiuos sąrašus įtraukti rašytojų rankraščiai, laiškai, dokumentai, daiktai, knygos, paveikslai, nuotraukos, filmai ir garso įrašai. Šiuo metu muziejuje lankytojų laukia įvairaus laikotarpio lietuvių literatūros parodos ir memorialiniai Maironio kambariai. Čia taipgi atliekamas tiriamasis darbas, teikiama metodinė bei praktinė pagalba visuomeniniam literatūriniam muziejam. Lietuvos literatūros muziejaus penkiasdešimtmečio sukaktis paminėta 1986 m. birželio 27 d.

V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Telefonai: 532-3400, 532-3414

AKTYVAI virš 31 milijono dolerių

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais	10-3
Antradieniais	10-3
Trečiadieniais	10-3
Ketvirtadieniais	10-8
Penktadieniais	10-8
Šeštadieniais	9-1
Sekmadieniais	9-12.30

MOKA UŽ:

90 dienų termin. indėlius	6½%
180-185 d. termin. ind.	7 %
term. indėlius 1 metų	7½%
term. indėlius 2 metų	7½%
term. indėlius 3 metų	7½%
pensijų s-tą	7¾%
spec. taup. s-tą	6½%
taupomąją s-tą	6 %
kasd. taupymo s-tą	6½%
depozitų-čekių s-tą	5½%

DUODA PASKOLAS:

asmenines nuo	11 %
mortgičius nuo	9¾% - 12 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki $100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki $2,000 ir asm. paskolas iki $10,000. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SĄŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775

2239 Bloor Street West.

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vaidotas (Vay) Jonynas

Telefonas (416) 864-2734

pataria ir padeda investacijose nuo aukso iki valstybinių lakštų. Jo atstovaujama firma aptarnauja investuotojus nuo 1923 metų.

MOSS, LAWSON & CO. LIMITED
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

A.P. GOMES Real Estate & Insurance Ltd.

1567 Dundas St. W. Toronto, Ontario

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus Antanas Bliūdžius

Telefonai: 531-1191 namų 537-2291

PASIRINKITE SAU NAMĄ -

su

- *patyrusiu atstovu*
- *sąžiningu patarnavimu*
- *asmeniniu patarimu*

ANTANAS GENYS

an independent member broker

RE/MAX professionals inc. Realtor

1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8

232-9000 res: 231-2839

"Bache Securities" registruotas atstovas

VILIUS SERGAUTIS, *B.Sc.,*

mielai jums patarnaus šėrų, lakštų, pelningo investavimo reikaluose.

Tel. 860-3280
18 King St. E.
Toronto, Ont., M5C 1E3

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,

22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3

Telefonas 252-8863

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Juodojo kaspino demonstracijoje 1986 m. rugpjūčio 23 d. Toronte latvių jaunimas renka parašus peticijai, reikalaujančiai laisvės nekaltai kalinamiems Baltijos kraštų rezistentams Nuotr. St. Dabkaus

SPORTAS

GOLFAS

Toronto lietuvių golfo klubo dviejų dienų sezono uždarymo turnyras įvyko rugsėjo 27-28 d.d. Golf Haven aikštėje. Po dažno lietaus aikštė buvo labai šlapia, ir todėl dalyvavo tik 35 golfininkai. Geriausius dviejų dienų rezultatus pasiekė:

Be išlyginamųjų smūgių

St. Podsadeckis	76 - 76 — 152
R. Šimkus	81 - 76 — 157
A. Stauskas	80 - 77 — 157
J. Rusinavičius	87 - 82 — 169
Al. Simanavičius	82 - 87 — 169
Aug. Simanavičius	87 - 82 — 169
P. Stauskas	84 - 86 — 170
M. Ignatavičius	85 - 89 — 174
M. Podsadeckis	88 - 86 — 174
A. Banelis	86 - 89 — 175
R. Saplys	87 - 88 — 175
St. Kėkštas	91 - 88 — 179
ir t.t.	

Su išlyginamaisiais smūgiais

J. Rusinavičius	70 - 65 — 135
R. Šimkus	71 - 66 — 137
V. Pulkis	68 - 70 — 138
D. Marijošius	70 - 69 — 139
D. Laurinavičius	68 - 72 — 140
St. Obelienius	75 - 65 — 140
S. Podsadeckis	71 - 71 — 142
P. Stauskas	70 - 72 — 142
Al. Simanavičius	69 - 74 — 143
A. Stauskas	73 - 70 — 143
Aug. Simanavičius	75 - 70 — 145
A. Grigonis	76 - 70 — 146
A. Smolskis	76 - 70 — 146
A. Zalagėnas	74 - 72 — 146
ir t.t.	

Moterų grupėje

E. Kėkštienė	98 - 97 — 195
I. Kymantienė	101 - 101 — 202
G. Stauskienė	113 - 114 — 227
ir t.t.	
G. Stauskienė	72 - 73 — 145
E. Kėkštienė	75 - 74 — 149
I. Kymantienė	77 - 77 — 154
ir t.t.	

Šio turnyro metu buvo baigtos dieįų minusų varžybos, kurio truko visą sezoną ir gale liko tik keturi žaidėjai. Jie pasiskirstė laimėjimais: J. Rusinavičius 135, Aug. Simanavičius 145, St. Kėkštas 147 ir R. Saplys 153.

Premijas už primetimą svedinuko arčiausiai prie vėliavėlės iš vieno ar dviejų smūgių laimėjo: A. Banelis, J. Danaitis, Al. Kuolas, D. Marijošius, St. Obelienius, S. Podsadeckis, o specialiai premijuotas skyles, parinktas loterijos būdu, laimėjo V. Kaknevičius ir P. Augaitis.

Žaidynėms pasibaigus, to golfo klubo patalpose įvyko vakarienė, premijų išdalinimas ir metinis golfininkų susirinkimas. Išrinkta nauja valdyba. Praėjęs golfo sezonas Toronto golfo klubui buvo sėkmingas, nes po daugelio metų Š. Amerikos golfo pirmenybėse Torontas laimėjo pirmą vietą ir baltiečių turnyre vėl laimėjo pirmos vietos taurę. Susirinkimas padėkojo buvusiai valdybai, ypač pirm. J. Rusinavičiui ir vicepirm. A. Stauskui už gerai suorganizuotus turnyrus.

"AUŠROS" ŽINIOS

Š. m. spalio 8 d. George Harvey gimnazijos patalpose įvyko York lygos vyrų krepšinio rungtynės "Aušra" — Century 21. Rungtynes laimėjo "Aušra" 95:54. "Aušros" komandoje žaidė: S. Žulys 17, E. Norkus 6, V. Gataveckas 24, R. Underys 6, A. Saplys 12, V. Dementavičius 4, A. Pylipu 8, V. Nycz 18.

1986 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyko rugsėjo 13-14 d.d. Kanados latvių stadione "Sidrabene". "Aušros" klubas dalyvavo su 32 atletais, kurie laimėjo baltiečių ir lietuvių pirmenybėse I vietą. Pirmenybėms vadovavo "Aušros" lengvosios atletikos vadovas A. Malinauskas, kuris yra ir ŠALFASS lengvosios atletikos vadovas. Talkino Rasa Malinauskaitė, B. Wilkinson, K. Šapočkinas, Irena Wilkinson ir kiti klubo nariai. **K. Š.**

• **Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" - atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.**

Ateitininkų žinios

Iškyla į High parką bus spalio 26, sekmadienį, bet ne spalio 19, kaip buvo skelbta anksčiau. Po 10.15 v. Mišių (ne po 11.30) iškylautojai renkasi parko slėnyje prie Parkside Dr. ir Bloor gatvės sankryžos.

Studentai, vykstantieji į Stratfordą spalio 16, renkasi 5.30 v.v. Bloor ir Bedford gatvių sankryžoje. Važiuosime automobiliais.

Moksleivių susirinkimas — spalio 18, šeštadienį, Jonių namuose (65 Prince George Dr.). Bus diskutuojama veiklos metų programa. Č. Jonys parodys įdomų filmą.

Kalakursai, skiriami jaunesniesiems moksleiviams, yra ruošiami MAS centro valdybos Dainavoje lapkričio 26-30. Moksleiviai, norintieji kursuose dalyvauti, turi užpildyti registracijos anketas, kurias galima gauti pas kuopos pirm. V. Dirmantaitę. Jas nedelsiant siųsti Vidai Kuprytei, 1896 S. 49th Court, Cicero, Ill. 60650 USA.

Bendros ateitininkų kūčios — gruodžio 7 d. Prisikėlimo par. salėje. **O.G.**

Skautų veikla

• Spalio 21, antradienį, 7.30 v.v., skautų būklė įvyks "Rambyno" skautų taunto vadovų posėdis.

• Lietuvos skautų įsteigimo ir Lietuvos kariuomenės minėjimą "Rambyno" tuntas minės lapkričio 2 d. Lietuvos kankinių šventovėje.

• Sveikiname "Šatrijos" tunto tuntininkę Astą Saplienę ir vyrą Liną, susilaukus naujo vilkiuko! **J.D.B.**

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Kanados taupomųjų lakštų *(Canada Saving Bonds)* **reikalais skambinti**

Vaidotas (Vay) Jonynas

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge St., Toronto, Ont. M5E 1G7 Tel. (416)864-2734

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD., REALTOR,
1614 Bloor St. West, Toronto, M6P 1A7
(Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

30 metų patirtis vakarų Toronto ir High Parko rajonuose.

KINGSWAY NATIONAL THE SIGN OF DISTINCTION

Tel. 535-2331 arba 537-2869

"NERINGA"

didžiausias lietuvių restoranas Čikagoje.

Tradiciniai lietuviški valgiai. Aplankykite!

Veikia kasdien nuo 8 v.r. iki 8 v.v.
2632 W. 71 Street, Chicago, IL 60629, USA
Tel. (312) 476-9026
Savininkai – Marius ir Emilija Kiela

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rintys pakankamai pinigo kelionei apmokėti ir save vadinantys politiniais pabėgėliais. Žadamas ir kovos sustiprinimas prieš narkotikų skleidėjus, žiaurumus skatinančios pornografijos platintojus.

Ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybė kai kurias idėjas yra pasiskolinusi iš JAV prez. R. Reagano. Juk pastarasis malūnsparniais ir lėktuvais net užsienio valstybėms talkino narkotikams skirtų augalų suradimą bei sunaikinimą. JAV kongresas jau patvirtino prez. R. Reagano suplanuotą pajamų mokesčio reformą, į kurią dairėsi ir kurios laukė Kanados finansų ministeris M. Wilsonas. Amerikiečiai seniau buvo padalinti į keturiolika grupių, kuriom pajamų mokestis nuo 11% siekdavo iki 50%. Dabar paliekamos tik trys grupės nuo 15% iki 33%. Sumažinimas liečia $120 bilijonų, kuriuos planuojama atgauti mokesčio padidinimu bendrovėms. Šeši milijonai mažiausiai uždirbančių amerikiečių visai bus atleisti nuo pajamų mokesčio. Pajamų mokesčio reforma pilnai įsigalės po penkerių metų, bet jau 1988 m. kiekvienam amerikiečiui sutaupys po $194. Savo planų detales Kanados finansų ministeris M. Wilsonas žada atskleisti spalio pabaigoje.

Tris dienas Otavoje viešėjo Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris E. Ševardnadzė. Didžiausią akciją buvo išvystę Kanados žydai su paruoštu ir paskleistu 3.000 žydų sąrašu. Jie nori išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, bet negauna vizos. Kanados parlamento narys David Kilgour, vadovaujantis parlamentiniam komitetui sovietinių žydų reikalams, E. Ševardnadzei įteikė 10.000 parašų turinčią peticiją, liečiančią 400.000 žydų Sovietų Sąjungoje. Toronto dienraščio "The Globe and Mail" korespondentas Maskvoje Lawrence Martin paskelbė sensacingą pranešimą. Esą jam vienas aukštas sovietų pareigūnas pareiškė, kad daugelis kanadiečių, kurie dabar reikalauja išleisti jų šeimas Kanadon, yra karo nusikaltėliai, pabėgę iš Sovietų Sąjungos ir apsigyvenę Kanadoje. Atrodo, šis absurdiškas kaltinimas net nebuvo paliestas užsienio reikalų ministerio J. Clarko pokalbiuose su E. Ševardnadze. Pagrindinis dėmesys teko penkeriems metams pasirašytai naujai sutarčiai, pagal kurią Sovietų Sąjunga įsipareigojo iš Kanados nupirkti 25 milijonus tonų grūdų, kurių dabartinė kaina siekia $3,75 bilijonus. Metiniame grūdų pardavime teks laikytis pasaulinės kainos.

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
6½% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo ..... 11 %
7 % už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
7½% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
7½% už 2 m. term. indėlius	1 metų ..... 10 %
7½% už 3 m. term. indėlius	2 metų 10¼%
7¾% už pensijų planą	3 metų ..... 10½% (fixed rate)
6½% už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
6 % už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų ..... 9¾% (variable rate)
6-7 % kasd. palūkanų sąskaita	
5½% už čekių s-tas (dep.)	

AKTYVAI virš 56 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Taupyk ir skolinkis pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE PARAMA

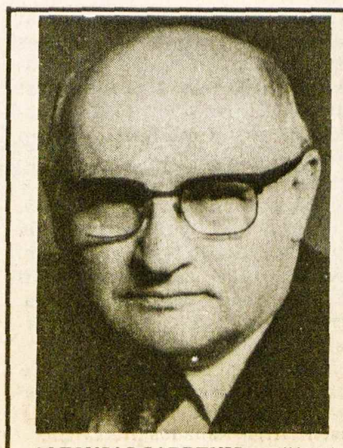

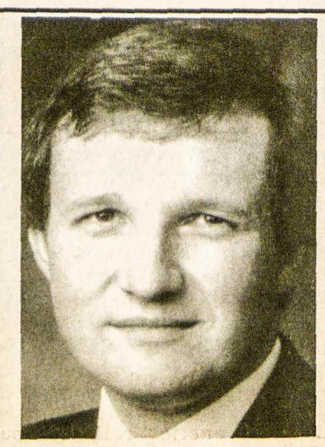

ALFONSAS GARBENIS, sn. (tėvas), ALFONSAS GARBENIS, jn. (sūnus), sueina į vieną įstaigą. Po 35 metų veiklos ir toliau ji tarnaus tautiečiams Toronte nekilnojamo turto reikaluose. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 4Y3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Namų įkainojimo skyrius

HURONIA PROPERTIES APPRAISALS LIMITED
25 Pineneedle Dr. P.O. 174, Aurora, Ontario L4G 3H3
Telefonas (Toronto linija) 773-6480

ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A. associate broker

4887 dundas st. west, islington, ontario M9A 1B2 res: 767-0999

232-2322

ISLINGTON-MANOR, puikus vienaaukštis – $268,000.
PALACE PIER – dviejų miegamųjų — $189,900.
ETOBICOKE – trijų miegamųjų — $169,900.
BLOOR WEST VILLAGE – keturių miegamųjų — $215,000.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

SOLD x. De LIMA REALTY INC. 1780 Dundas St. W Tor.

Birutė Grigaitytė-Spudienė,

namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West, (prie Dovercourt Rd.) Toronto, Ont. M6J 1X7

Įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas:445-9469

A & L Windows

66 Spadina Ave., Hamilton, Ont. L8M 2X1

Savininkai – Algis ir Lenis Žilvyčiai

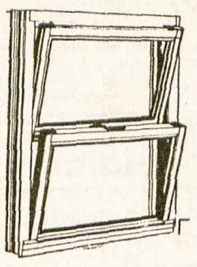

Esamus langus pakeičiame šiluminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo storumo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) įvairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. ***Nemokamas įkainojimas.*** ***Lietuviams 10% nuolaida.*** Skambinti telefonu

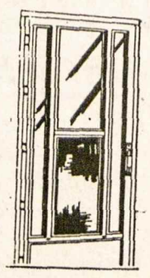

(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse prašome skambinti "collect"

SKAITYTOJAI PASISAKO

RADIJAS APIE LIETUVĄ

1986 m. rugpjūčio 24 d. sugavau Kanados radijo stoties laidą rusų kalba, transliuojamą klausytojams už geležinės uždangos. Jurijus Bogolepovas sekmadieninėje religinėje laidoje daugiau kaip 10 minučių plačiai papasakojo apie KLB pirm. Algio Pacevičiaus Kanados parlamento rūmuose padarytą pranešimą apie religijos padėtį Lietuvoje.

Pranešime išsamiai buvo apibūdinta priešokupacinė ir šių dienų religinė padėtis. Buvo išvardintos atimtos ir paverstos valstybinėmis patalpomis Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos šventovės, paminėtos uždaros šventovės dėl kunigų stokos, apie kunigų ir tikinčiųjų persekiojimus, ape bažnytinių santuokų ir krikštų varžymus, apie masinę sovietinę ateistinę propagandą. Buvo perskaitytos daugelio nuteistų, kalinamų ir persekiojamų kunigų bei tikinčiųjų pavardės.

Esu sužavėtas Algio Pacevičiaus pastangomis atskleisti sovietinės propagandos gėdingą melą apie sovietinių piliečių tikėjimo ir religijos laisvę bei teises.

A. Šiškus

DAILĖS PARODOS IGNORAVIMAS

Dail. Pranas Gailius buvo pakviestas iš Paryžiaus surengti savo dailės darbų parodą Europos lietuviškųjų studijų savaitėje Salzburge 1986 m. liepos 27 — rugpjūčio 3 d.d.

1. Visame kultūringame pasaulyje dailės darbų parodom rengiamas atidarymas. Dail. Pr. Gailiaus dailės darbų parodos atidarymo nebuvo.

2. Patalpa dailės parodai man priminė virtuvę indam plauti.

3. Atsilankiusiam iš Salzburgo žurnalistui Lietuviškų studijų savaitės komisija dail. Pr. Gailiaus dailės darbų parodos nerodė.

4. Savaitraštis "Europos lietuvis" išspausdino Lietuviškų studijų savaitės programą (manau rengėjų komisijos duotą), paskaitininkų ir rengėjų nuotraukas, bet apie dail. Pr. Gailių — nė žodžio. Juk lietuvių dailė yra lietuvių kultūros dalis.

5. Studijų savaitės atidarymo programos vedėjas skaitė iš sąrašo svečių pavardes ir prašė juos atsistoti (mano pavardės nebuvo). Po to buvo sudainuota "Šėriau žirgelį" ir kitos dainos. Buvo svečių, kurie nesuprato lietuvių kalbos ir manė, kad daina "Šėriau žirgelį" yra Tautos himnas. Lietuvos vėliavos niekur nesimatė.

Dail. Alf. Dargis

APGAILĖTINAS POKŠTAS

Pasiskaičiusi "TŽ" pranešimą, kad Toronto Lietuvių namuose bus rodoma taut. šokių grupės "Atžalynas" vaizdajuostė apie jos keliones bei koncertus, nuėjau pasižiūrėti. Ištisas dvi valandas gėrėjomės atžalyniečių gastrolėmis Kanados vakaruose ir pasaulinėje parodoje Vankuveryje. "Atžalynas" gali didžiuotis padaryta pažanga tautinių šokių srityje.

Nuotaiką sudrumstė vaizdai jaunų vyrų — visiškas jų apsinuoginimas prie vandenyno, sustojimas į eilę ir nusilenkimas vandenyno pusėn. Argi Kanados lietuviams atstovaujantis jaunimas negali apsieiti be tokių išsišokimų savo gastrolėse? Ar tai buvo tinkamas veiksmas, suderinamas su grupės savigarba?

Vysk P. Baltakis, dalyvaudamas Kanados lietuvių katalikių moterų suvažiavime, prašė telkti vaizdajuostes apie kultūrinę veiklą ir per jį siųsti P. Amerikos lietuviams. Argi derėtų minėtą atžalyniečių vaizdajuostę panaudoti tokiam tikslui?

Arija Škėmienė

IŠ LAIŠKO "GINTARUI"

Didelis džiaugsmas kuteno mūsų širdis, taip giliai, kad net džiaugsmo ašarėlės išsiveržė, matant šokantį bei dainuojantį "Gintarą". Tai grakštus lietuviškas jaunimas, kuris skraidė scenoje kaip margaspalviai drugeliai.

Buvau sužavėta Jūsų plokštele "Gintaras su daina". Nepaprastai žavus Rimo balsas, lydimas lakštučių mergaičių balsų. Jis plaukia kaip laivelis, supamas bangų.

Linkime geriausios sėkmės ir ryžto niekados nepavargti, lietuviška daina bei šokiu džiuginti ir gaivinti išvargusias mūsų širdis.

Albina,
Winnipeg, Man.

TORONTO

A. a. Jono Rinkevičiaus atminimui vietoje gėlių Sofija Kojelienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $20.

A. a. Eugenijaus Starkučio atminimui trečiųjų mirties metinių proga jo motina K. Starkutienė paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

A. a. Praniui Ališauskui mirus, užjausdami žmoną Eleonorą, sūnų Paulių, A. ir J. Lukošiūnai vietoje gėlių paaukojo "Tėviškės žiburiams" $25.

Mirus a.a. Juozui Bersėnui, reikšdamos užuojautą velionies šeimai paaukojo "Tėviškės žiburams" po $20 Aldona Čerškienė ir Elena Kairienė.

Lietuvoje mirus a.a. Vincui Jasinevičiui, brolis Juozas Jasinevičius paaukojo $100 brolio atminimui KL fondui.

Daugiakultūrė taryba Mississaugoje ir Ontario žmogaus teisių komisija spalio 25, šeštadienį, Erindale kolegijoje rengia konferenciją, kurioje bus gvildenama diskriminacija darbo ir butų gavimo atvejais. Ištisą dieną truksiančioje konferencijoje bus 10 seminarų įvairiais specifiniais klausimais. Registracijos mokestis — $7.00, įskaitant pietus ir konferencijos reikmenis. Telefonas informacijai: 273-4878, Education Services.

Kun. P. Ažubalio stipendijų fondo valdybos posėdis įvyko 1986 m. spalio 2 d. pas pirmininkę dr. A. Kazlauskienę Oakvillėje. Dalyvavo: sekr. A. Ramanauskienė, ižd. V. Dauginis, nariai — E. Bumeisteris, kun. Pr. Gaida, dr. S. Kazlauskas, kun. J. Staškus, adv. H. Steponaitis. Pirmininkaujant dr. A. Kazlauskienei, buvo svarstomi du stipendijų prašymai. $1000 stipendija paskirta Liūtaurui Kazakevičiui, studijuojančiam Liuveno un-te Belgijoje ir siekiančiam licenciato laipsnio bei rašančiam tezę apie poeto Vytauto Mačernio kūrybą. Iš iždininko pranešimo paaiškėjo, kad šiame fonde jau yra $20,000. Iš augančių palūkanų skiriamos stipendijos studentams, studijuojantiems lituanistinius bei jiems artimus mokslus, įskaitant teologiją. Aukas šiam fondui priima pirm. dr. A. Kazlauskienė ir ižd. V. Dauginis (1613 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6).

Po vasaros atostogų skubame registruotis Maironio mokykloje Toronte — Nuotr. R. Pranaičio

Vėl auganti mokykla

Maironio mokykla Toronte pradėjo naujus mokslo metus

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Rugsėjo 20 d. lietuvių mokykloje vėl prasidėjo darbas. Ir vėl šeštadienių rytais darbas mokyklos klasėse prasidės malda lietuvių kalba, ir vėl muzikos kambary skambės lietuviškos dainos. Mokykloje bus dėstoma lietuvių kalba, literatūra, istorija, geografija.

Nors beveik visi mokiniai lanko katalikų mokyklas, bet šeštadieninėje mokykloje yra skiriama pamokų ir tikybai, kad jaunuolis, atsilankęs į lietuvišką šventovę, nesijaustų svetimas. Seselė Teresė paruoš vaikučius pirmajai Komunijai.

Vaikučiams, silpnai kalbantiems lietuviškai arba visai lietuviškai nemokantiems, bus dvi lietuvių kalbos grupės — jaunesniųjų ir vyresniųjų. Pasimokęs lietuvių kalbos atskirose grupėse, po kelių metų vaikas galės mokytis ir reguliariose mokyklos klasėse.

Būreliai ir metraštis

Šiemet mokykloje prie vyresniųjų klasių yra įsteigti būreliai — tai mokinių grupės, kurios norės išgirsti paskaitų iš mūsų profesionalų, muzikų, menininkų, žurnalistų, rašytojų, Lietuvos tautodailės žinovų, organizacijų ir t.t. Tai temos, apie kurias jaunimas dažnai mažai težino, bet jomis domisi. Tikimės mokyklai netruks asmenų, norinčių jaunimui duoti trumpų paskaitų, kurios praplėstų mokinių akiratį.

Ir šiais metais mokslo metų gale mokykla ruošiasi išleisti metinį leidinį su klasių abiturientų, mokytojų, raštinės personalo ir tėvų komiteto nuotraukomis, kiekvienos klasės mokinių rašinėliais. Kadangi 1987 metais, minima Lietuvos krikšto 600 metų sukaktis, tai ir leidiny mokinių rašinių temos bus pritaikintos šiam reikšmingam įvykiui.

Numatyti renginiai

Gruodžio 16 d. įvyks mokyklos Kalėdų eglutė Prisikėlimo parapijos salėje, nes mūsų mokyklos auditorija darosi jau per maža. O mokiniams labai patinka Kalėdų nuotaikoje parodyti svečiams, ką jie sugeba padaryti lietuvių kalba.

Gruodžio 6 d. mokiniai duos kalėdinį koncertą "Vilnius Manor" gyventojams. Mokykla visada mielai sutinka, kai yra kviečiama organizacijų prisidėti prie ruošiamos programos.

Mokyklos mokslo metai yra gana trumpi — 28 šeštadieniai (mokslo metų ir atostogų datas, pamokų ilgumą nustato Kanados švietimo vadybos, "Heritage language" departamentas).

Kad mokykloje darbas vyktų sklandžiai ir našiai, glaudus tėvų ir mokyklos bendradarbiavimas yra būtinas. **Spalio 18 d. Maironio mokyklos auditorijoje įvyks tėvų susirinkimas** (bus renkamas tėvų komitetas, kuris per ištisus mokslo metus tampa lyg ir dešinioji mokyklos ranka). Šis susirinkimas yra svarbus: tėvai išgirs iš mokyklos vedėjos apie mokyklos padėtį ir veiklą, galės pareikšti savo nuomones bei pageidavimus.

Nauji mokiniai

Rugsėjo 20 d. įvyko mokykloje naujų mokinių registracija. Mokyklos koridoriuose ir prie registracijos stalo matėsi būrys tėvelių, atvežusių savo vaikučius pirmą kartą į lietuvių mokyklą. Garbė susipratusiems tėvams! Padėkite vaikams išmokti lietuvių kalbą, nes juk kiekvienos kalbos mokėjimas praturtina jaunuolio akiratį.

1986 m. pavasarį išleidome baigusius lietuvių mokyklą 9 mokinius, o rudenį jau įregistruoti 27 nauji mokiniai. Taigi mokykloje mokinių skaičius ne tik nesumažėjo, bet dar 18 padidėjo. Prieš 36 metus įžiebta lietuvybės ugnelė Maironio mokykloje neblėsta, viltingai liepsnoja kurstoma vis naujų mokinių.

Vaikučiai ir visi mokyklinio amžiaus mokiniai, kurie dar neapsisprendėte ir dar negrįžote į klases, dar galite įsijungti į mokyklos šeimą.

Maironio mokykla dėkoja visiems mokyklos draugams ir rėmėjams: bankeliams, Lietuvių namams, lietuviškoms organizacijoms ir taip pat pavieniams asmenims už finansinę paramą, talką, nuoširdų padrąsinimo žodį.

Anapilio knygyne nauji leidiniai

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS sukakties medaliai — $45. B. Railos TAVE MYLĖTI TEGALIMA IŠ TOLO — $11. A. Rukšėno IS THAT YOU LAUGHING COMRADE? — $8.50. PETRAS KARUŽA — poezija, nekrologai, atsiminimai — $21. M. Katiliškio IŠĖJĘS NEGRĮŽTI: MARIUS KATALIŠKIS GYVENIMĖ IR KŪRYBOJE — $13.50. J. Vizbaro-Sūduvo romanas KUR BĖGA ŠEŠUPĖ — $13.50. J. Gutausko eilėraščiai TIKIU GYVENIMĄ — NE MIRTĮ — $5.00. F. Neveravičiaus PRIEŠAI — $10.50. A. Maceinos IŠLAISVINIMO TEOLOGIJA — $5. A. Kezio fotografijos NATURE. V. Verikaičio plokštelė PALIK TIK DAINĄ MAN — $10. NIDOS KALENDORIUS (sieninis, kasdien nuplėšiamas) — $11.

Advokatė
JOANA E. KURAS, LL. B.
atidarė savo raštinę
3425 Dundas St. W., Suite 200 prie Windermere Ave.,
Toronto, Ontario M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų 233-0303

ADVOKATAS A. PUTERIS
nuo 1985 metų spalio 1 dienos
perkėlė savo raštinę į
3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

OPTOMETRISTAS
Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B
3425 Dundas St.W., Suite 201 — Telefonai:
prie Windermere Ave. — įstaigos (416)763-4319
Toronto, Ontario M6S 2S4 — namų 621-2136

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533 - 7954
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7443
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Gražina Raškauskienė, B.Sc.
624-6336 — namų 624-2199
allan BROWN
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4141 Dixie Rd., Rockwood Mall, Mississauga

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
* uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.
1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Toronto miestas
Grįžtama į standartinį laiką
1986 m. spalio 26, sekmadienį
Miesto tarybos nutarimu buvo paskelbtas raštas, primenantis miesto gyventojams laikytis dienos šviesos taupymo meto nuo 1986 metų balandžio 27 iki spalio 26 dienos. Dabar miesto gyventojai prašomi pasukti savo laikrodžių rodykles **vieną valandą atgal spalio 26 dieną 2 valandą ryto.**
Arthur Eggleton, burmistras

Toronto miestas
VIEŠAS PRANEŠIMAS
Pakankamas šildymas
Toronto miesto namų įstatymas sako, kad nuosavybės savininkas yra atsakingas už palaikymą šilimos visuose kambariuose minimum 21°C (70°F) nuo rugsėjo 15 iki birželio 1 dienos. Vienintelė išimtis tais atvejais, kai patalpos gyventojai gali patys reguliuoti temperatūrą savo kambariuose.
Jei esate nuomininkas ir jaučiate, kad jūsų patalpa nepakankamai šildoma, pasakykite ar parašykite savininkui. Jei nieko nedaroma, Pastatų ir priežiūros departamentas gali jums padėti. Skambinkite 392-7960 nuo pirmadienio iki penktadienio tarp 8.30 v.r. ir 4.30 v.p.p.; po darbo valandų skambinkite 392-7149
Michael L. Nixon, P. Eng.
Pastatų bei priežiūros viršininkas
ir vyriausias pastatų pareigūnas

AUTORITE SALES & SERVICE
1636 Dundas Street West,
Toronto, Ontario M6K 2M4 — Telefonas 531-1331
BLOOR AUTORITE GARAGE
296 Brock Avenue
(Tarp Dundas ir College) — Telefonas 531-1305
★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. — Savininkas FRANK PETITT

DRESHER — INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West — Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

DRAUDA
"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1573 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A6
Registration No. 0009239
Visais kelionių reikalais kreiptis:
V. BAČĖNAS
tel. 533-3531
nuo pirmadienio iki penktadienio 3 v.p.p.-7 v.v.
tel. 245-9990
nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p.

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė – tel.(416) 846-7301, namų (519)853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

TORONTO ONT

Anapilio žinios

— Kapinių lankymo diena — lapkričio 2, sekmadienį. Mišios kapinėse — 3 v.p.p. Giedos parapijos choras ir sol. Rimas Strimaitis.

— Mišios Wasagoje — lapkričio 9, sekmadienį, 11 v.r. Po to — KLB Wasagos apylinkės tautiečių susirinkimas ir Lietuvos kariuomenės įsteigimo metinių minėjimas.

— Kun. E. Putrimas spalio 11 d. išvyko Romon tęsti studijų licenciato laipsniui.

— Pakrikštyta Algio ir Rūtos (Gudinskaitės) Pacevičių dukrelė Janina-Vilija.

— Spalio 4 d. susituokė Ričardas Ulbikas su Brenda Porter ir Jonas Lapinskas su Birute Baliūnaite. Spalio 11 d. susituokė Petras Račiukaitis su Janina-Birute Juriene.

— Spalio 7 d. palaidotas a.a. Vytautas Martinaitis, 64 m. amžiaus.

— Anapilio moterų būrelio susirinkimas — spalio 19, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių, buvusiose bankelio patalpose.

— Vidugirių šventovės statybai paaukojo: $200 — V. Matulaitis; $100 — J. Dzermeika.

— Motinos Teresės labdarai paaukojo $40 S. J. Jagėlos.

— Parapijai paaukojo: $200 — Č. Pšezdzieckis; $120 — St. Jakubauskas; $100 — M. Krivickas, P. J. Račiukaičiai, J. Vyšniauskas; $50 — M. Dunčikienė.

— Mišios spalio 19, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Anelę ir Joną Vasiukevičius, 11 v.r. — už a.a. Gabrį ir Anelę Surmus, Žukauskų ir Gečių mirusius ir gyvuosius.

Lietuvos kankinių šventovėje Rožinio maldos spalio mėnesį bus kalbamos sekmadieniais — spalio 19 ir 26 po 11 v.r. Mišių. Visus kviečiame prisidėti ir kartu melstis už tikrąją pasaulio taiką, komunizmo žlugimą, Lietuvos išlaisvinimą ir negimusių kūdikių žudymų sustabdymą.

Maldos būrelis

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių par. skyrius kapinių lankymo proga lapkričio 2, rengia meno parodą, kurioje dalyvauja dail. A. Totoraitienė su savo tapyba, A. Kazanavičienė su džiovintų lapų kūryba ir A. Šalnienė su gėlėmis ir vainikais. Gera proga bus juos įsigyti ir papuošti artimųjų kapus. Parodos atidarymas įvyks po 10 v.r. Mišių.

Kapinių lankymo proga žvakių kapams puošti bus galima gauti Anapilio knygyne. Knygynas veiks visą dieną (Sklb.).

KLB vyriausia rinkimų komisija praneša, kad kiekvienas lietuvis-ė, sulaukęs 18 m. amžiaus, turi teisę ir pareigą balsuoti KLB krašto tarybos rinkimuose, nežiūrint ar sumokėjęs solidarumo mokestį ar ne.

Lietuvių pensininkų klubas prisimins savo mirusius narius lapkričio 3, pirmadienį, po 11 v.r. Mišių Prisikėlimo šventovėje. 13 v. "Vilniaus rūmuose" — pietūs su vynu, kava ir pyragaičiai. Kaina asmeniui — $12. Bilietai gaunami pas S. Dervinienę tel. 767-5578 ir J. Gustainį tel. 769-1599.

Klubo išvyka autobusu į Bracebridge — Muskoką spalio 8 d. buvo sėkminga. Dalyvavo 35 pensininkai.

KLB visuomeninių reikalų komisijos pirmininkė adv. Joana Kuraitė-Lasienė atstovaus KLB krašto valdybai Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencijoje, kuri įvyks lapkričio mėnesį Vienoje. J. Kuraitė-Lasienė prisidės prie renginių paruošimo bei informacijos darbų prieš konferencijos atidarymą ir pirmąją konferencijos savaitę, kai bus atkreipiamas didžiausias spaudos dėmesys į šį įvykį.

KLB krašto valdyba

Kanados lietuvių fondas paskyrė $1,500 Vasario 16 gimnazijai ir $798 mokinio Jono Venckaus kelionei į tą gimnaziją mokytis.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį Kanados lietuvių dienose Montrealyje dalyvavo parapijos choras, todėl per 11.30 v. Mišias giedojo visi dalyviai, vadovaujami L. Vaidilienės. Solo giedojo J. Sriubiškienė.

— KLK moterų draugijos Prisikėlimo par. skyriaus organizuojamos uždaros rekolekcijos moterims lapkričio 12-14 d.d. Mary Lake vienuolyne, King City mieste. Registruotis parapijos raštinėje.

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija rengia vaikų Mišias spalio 19, sekmadienį, 12.30 v. Po Mišių bus kaukių balius didžiojoje parapijos salėje. Daugiau informacijų — pas M. Kušlikienę 769-2321.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija per praėjusias dvi savaites pasiuntė 49 siuntinius vartotų drabužių lietuviams, gyvenantiems Lenkijoje. Labdaros sekcija ruošia vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą lapkričio 4-6-8 d.d. Parodų salėje. Visus kviečia rinkti daiktus bei vartotus drabužius ir atvežti į parapijos patalpas.

— Parapijos tarybos visuomeninė sekcija kviečia lietuvių meno ansamblį "Dainava" su veikalu "Lietuviškos vestuvės" lapkričio 30, sekmadienį, Central Tech. mokyklos patalpose.

— Bilietai į Religinės lietuvių šalpos 25-mečio koncertą, kuris įvyks spalio 26 d., 4 v.p.p. Prisikėlimo parapijos salėje, gaunami sekmadieniais po Mišių salėje.

— Registracija kelionei į Romą, Š. Italiją, Liurdą, Paryžių ir t.t. — parapijos raštinėje.

— Parapijai aukojo: $200 — A. A. Sergaučiai; $100 — dr. A. J. Balsiai, J. P. Barakauskai, B. Dūdienė, S. P. Gulbinskai, dr. O. J. Gustainiai, A. A. Šmigelskiai, B. Sapijonienė, P. Stočkienė, a.a. Vlado Stočkaus vaikai, J. J. Šarūnai, B. Vaišnoras; $50 — R. G. Strimaičiai; vyskupo fondui: $100 — B. Sapijonienė, S. P. Gulbinskai, M. G. Gudaičiai; pranciškonų klierikų fondui: $80 — M. S. Gudaičiai; $50 — S. P. Gulbinskai; pranciškonų vienuolijai $100 — S. P. Gulbinskai; religinei Lietuvos šalpai: $50 — D. Simanavičiūtė, S. P. Gulbinskai.

— Mišios spalio 19, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Magdaleną Skrinskienę, 9.20 v.r. — už a.a. Ignį ir Stefaniją Bieliauskus, 10.15 v.r. — už a.a. Joną Matulionį ir Bernardą Petkevičių; 11.30 v.r. — už parapiją, 4 v.p.p. — Mišios padėkos tema, 7 v.v. — už Murauskų šeimos mirusius.

Baltiečių svarstybos universitete

Š. m. lapkričio 8, šeštadienį, Baltistikos studijų draugijos Kanados komitetas rengia svarstybas-simpoziumą Toronto universiteto Ignatjevo teatre, Trinity kolegijoje. Bus svarstomi Šiaurės Europos bei Baltijos srities saugumo ir žmogaus teisių klausimai. 10.00-10.45 v.r. kalbės prof. Toivo Miljan iš Sudburio tema: "Šiaurės sprendimas: laisva nuo branduolinių ginklų sritis". Prof. Tonu Parming iš Toronto kalbės 11.45-12.30 tema: "Amerikiečių ir sovietų pažiūros į nebranduolinę sritį". Andrew Rasiulis iš JAV gynybos departamento kalbės apie Stockholmo konferenciją ir Europos saugumą.

Apie žmogaus teises ir Helsinkio aktą 2.00-2.45 v.p.p. kalbės prof. Gordon Skilling iš Toronto un-to. Po pertraukos bus tuo klausimu simpoziumas, kuriame dalyvaus: Alan Bowker iš Kanados užsienio reikalų ministerijos, prof. Romas Vaštokas iš Trento un-to, prof. Gordon Skilling iš Toronto un-to. Lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir domėtis baltiečius liečiančiomis problemomis, bei paremti šią svarbią iniciatyvą.

Registracijos mokestis dalyviams už visą dieną — $20, studentams ir pensininkams — $15, įskaitant kavutę.

SOLISTĖS MARYTĖS BIZINKAUSKAITĖS

dainų ir arijų **KONCERTAS**

1986 m. spalio 19, sekmadienį, 3 v.p.p., Toronto Lietuvių namų

Karaliaus Mindaugo menėje.

Akompanuoja muzikas Jonas Govėdas

Įėjimas suaugusiems — $6.00, studentams ir pensininkams — $5.00.

Petraukos metu — kavutė ir pyragai.

Visus dalyvauti šiame jaunos ir talentingos solistės koncerte nuoširdžiai kviečia –

Toronto Lietuvių namų moterų būrelis

Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcijos rengiamas

KAUKIŲ BALIUS

spalio 19, sekmadienį, didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje, prasidės 1.30 valandą po pietų.

- *Bus magikas "Topper the clown"*
- *Kaukių paradas • Žaidimai*
- *Saldumynai • Pietūs* Įėjimas — $2.00 šeimai.

Registracija: M. Kušlikienė tel. 769-2321 (reikalingas vaikų skaičius dėl vaišių).

* ***Šv. Mišios*** *(vaikų) padėkos tema bus Prisikėlimo parapijos šventovėje 12.30 v.p.p.*

Lietuvos religinės šalpos 25 metų sukakčiai paminėti rengiamas KONCERTAS ir JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

PROGRAMOJE: sol. Anita Pakalniškytė, sol. Vytautas Paulionis, smuikininkė Regina Bankienė ir pianistė Leokadija Kanovičienė.

Turtinga loterija ir vaišės. Pelnas skiriamas religinei Lietuvos šalpai ir lietuvių klierikų fondui.

Įėjimas — $7.00 asmeniui, $6.00 — pensininkams ir studentams.
Bilietus galima įsigyti prie įėjimo, iš anksto – Prisikėlimo parapijos raštinėje tel. 533-0621 arba pas rengėjas tel. 762-1539, 233-4791.

1986 m. spalio 26, sekmadienį, 4 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje Toronte

Maloniai kviečiame visus ir visas atsilankyti!

Rengėjos – KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius

TORONTO LIETUVIŲ LEDO RITULIO IR KĖGLIAVIMO KLUBAI kviečia visus į

SUSIPAŽINIMO ŽAIDYNES ir KAUKIŲ BALIŲ

1986 m. lapkričio 1, šeštadienį

LEDO RITULYS
Žaidynių pradžia – 11 v.r.
Vieta bus pranešta savaitę prieš.
Registracija – $15.00 asmeniui (garantuojam du žaidimus).
REGISTRUOJAM ASMENIS, NE KOMANDAS!
Dėl platesnės informacijos skambinti – Rick Dresher (namų) **233-8788**, (darbo) **233-3334** arba Rimui Kuliavui: **766-2996**
Registruotis ne vėliau ***spalio 24 dienos.***

KĖGLIAVIMAS
Žaidynių pradžia – 11 v.r.
"Plantation Bowlerama",
5429 Dundas St. West.
Registracija – $10 asmeniui
REGISTRUOJAM ASMENIS, NE KOMANDAS!
Dėl platesnės informacijos skambinti – Mykolui Jaglowitz: **622-9919** arba Audrai Danaitytei: (namų) **626-8994**; (darbo) **252-4659.**
Registruotis ne vėliau ***spalio 24 dienos.***

KAUKIŲ BALIUS
Pradžia – 8 v.v.
Toronto Lietuvių namuose,
1573 Bloor St. West
Įėjimas $5.00.
Įsigykite bilietus iš anksto!
ŽAIDYNIŲ IR KAUKIŲ PREMIJOS bus išdalintos per šokius!

BALTIEČIŲ SVARSTYBOS TORONTO UNIVERSITETE

1986 m. lapkričio 8, šeštadienį, George Ignatieff Theatre, Trinity College nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. tema:

"Šiaurės Europos bei Baltijos srities saugumas ir žmogaus teisės"

Skaitys paskaitas: *prof. Toivo Miljan iš Sudburio un-to, prof. Tonu Parming iš Toronto un-to, Andrew Rasiulis iš JAV gynybos departamento, prof. Gordon Skilling iš Toronto un-to.*

Dalyvaus simpoziume: *Alan Bowker iš Kanados užsienio reikalų ministerijos, Juris Dreifelds iš Brock un-to, prof. Romas Vaštokas iš Trento un-to, prof. Gordon Skilling iš Toronto un-to.*

Rengia ir visus dalyvauti kviečia ***Baltistikos studijų draugijos Kanados komitetas ir Estonistikos katedra***

FATIMOS MISIJA

Airijos rašytoja Deirdre Manifold,

keliaujanti su paskaitomis po Š. Ameriką, kalbės Toronto **Prisikėlimo parapijos Parodų salėje spalio 20, pirmadienį, 8 v.v.,** *apie mūsų laikus Fatimos pranašysčių šviesoje. Prieš paskaitą,* ***7.30 v.v.,*** *bus Rožinio maldos. Šioje aktualioje paskaitoje visi kviečiami dalyvauti.* ***Rengėjai***

KEPU TORTUS - NAPOLEONUS, sūrinius tortus bei kitus įvairius skanumynus. Skambinti vakarais tel. 588-1928 Toronte.

PARDUODAMAS dviejų aukštų namas su dviem garažais ir priestatu Vilniuje (Žvėryno rajone). Norintys pirkti giminėms, gyvenantiems Lietuvoje, prašomi kreiptis tel. (514) 259-5627 Montrealyje.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė.

Savininkė **ALINA ŠALNIENĖ,**

baigusi kursą Guelph universitete (Flowers Canada of Floral design), paruošia gėles vestuvėms, ligoniams, laidotuvėms, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

HAMILTONO SENJORŲ "RAMBYNUI"

reikalinga vyresnio amžiaus pora (kad ir ne pensininkų) superintendento pareigoms. Duodamas dviejų miegamųjų butas ir atlyginimas pagal susitarimą. Kreiptis: A. Jankūnas, 207-1880 Main St. West, Hamilton, Ont., L8S 4P8. Tel. (416) 522-3983 arba 527-1028 — B. Pakalniškis.

MONTREALQUE

Seselės Palmiros ir kun. Iz. Sadausko organizuojamos pirmos Mišios vaikams buvo laikomos spalio 5 d., 10 v.r. Nuostabu, kad tėvai "nepajėgė" savo vaikų suvežti, todėl dalyvavo tik keli vaikai. Sekančios tokios pamaldos bus spalio 19 d.

Sol. Gina Čapkauskienė lapkričio 8 d. dainuos Hamiltone per parapijos choro metinę šventę. Akompanuos muz. Jonas Govėdas, be to, dainuos kartu su choru, vadovaujamu Darijos Deksnytės. Lapkričio 22 d. sol. Gina skris į Omaha, Ne., koncertuoti vietos lietuviams. Kviečia ALB kultūros komisija.

Po Kanados lietuvių dienų AV parapijos salėje numatyta daug renginių. Spalio 19 d. "Neringos" jūrų šaulių kuopa ruošia pietus mūsų seselių naudai. Lapkričio 9 d. bus metiniai AV parapijos pietūs. Lapkričio 16 d. auksinio amžiaus klubas "Rūta" rengia 10-ties metų sukakties minėjimą su koncertu ir pietumis.

Jonas-Vaidutis Lukoševičius paskirtas popieriaus įmonių Port Alice ir Squamish, BC, reikalų vedėju. Tai praneša "Pulp & Paper Journal" liepos-rugpjūčio laidoje. Jonas-Vaidutis yra Montrealyje gerai žinomų Bronės ir Jono Lukoševičių sūnus.

Kristina, Jūratės (Ciplijauskaitės) ir Charles Tanner duktė, ištekėjo už Miklavs Erjavec.

A. a. Leono Gurecko laidotuvių pranešime pasilikusių artimųjų tarpe kažkaip iškrito žmonos paminėjimas. Olgą Gureckienę už tai atsiprašome.

A. a. Leokadija Bernotienė-Daubarytė mirė rugsėjo 29 d. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės spalio 2 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi sūnus notaras Juozas ir šeima. **B. S.**

A. a. K. Sitkauskui mirus, papildomai aukojo KL fondui: $100 — Kibirkščių ir Vilgalių šeimos; $20 — B. H. Nagys; $15 — P. Montvila.

Greitas ir tikslus patarnavimas

Tel. Bus.: 722-3545 **PETRAS ADAMONIS**
Res.: 256:5355 C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyriai: 3907A Rosemont Blvd. ir Šv. Kazimiero parapija

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš $19,000,000; REZERVAS – VIRŠ $600,000.

MOKA UŽ:

Certifikatus	8¼%	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	7¾%	Taupymo – kasdienines	5 %
180 d. - 364 d.	7½%	Einamos sąsk.	5 %
120 d. - 179 d.	7¼%	Pensijų – RRSP – term.	8¾%
30 d. - 119 d.	7 %	Pensijų – RRSP – taup.	6¾%

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 9¾%, asmenines – nuo 10¾%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00	———	———
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00	4.00 – 8.00	———
Penktadieniais	10.00 – 6.00	2.00 – 6.00	———
Sekmadieniais	10.30 – 12.30	———	10.30 – 12.30

Pranešimas

KLB Toronto apylinkės kandidatai į XIII krašto tarybą, kuri bus renkama 1986 m. spalio 19 d.

Abromaitytė Angelė
Arštikaitytė-Uleckienė Marija
Aušrotas Vytautas
Batūra Kazys
Bireta Vytautas
Bubelis Vytautas
Čepas Silvestras
Danaitis Jonas
Dauginis Valteris
Delkus Osvaldas
Grigaliūnas Stasys
Gustainienė Ona
Jankaitienė Aldona
Jonys Česlovas
Kaknevičius Kazys
Karasiejus Juozas
Kazilis Algis
Kuras Paulius
Kurienė Rasa
Kuzmas Stasys
Lapas Haris
Kuraitė-Lasienė Joana
Pacevičius Algis
Pacevičius Antanas
Petrauskienė Gabija
Sakalaitė-Jonaitienė Ramūnė
Simanavičius Augustinas
Skukauskaitė Danutė
Stepaitis Herbertas
Stravinskas Edis
Šernas Gytis
Vaičiūnas Algirdas

Iš šių 32 kandidatų reikia išrinkti 18 asmenų, kurie atstovaus Toronto apylinkei krašto taryboje. Rinkimai įvyks 1986 m. spalio 19 d. Prisikėlimo parapijos salėje (1011 College St. Toronte) nuo 10 iki 14 v., Lietuvių namuose (1573 Bloor St. W. Toronte) nuo 12 iki 16 v., Lietuvos kankinių parapijos salėje (2185 Stavebank Rd. Mississaugoje) nuo 10 iki 14 v.

Balsavimo teisę turi lietuviai ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus ir pageidaujama, kad būtų sumokėję solidarumo mokestį už 1986 metus. Mokestį galima bus susimokėti užpildant pareiškimą lietuvių bankuose kasmetiniam solidarumo mokesčio atskaitymui arba sumokant $5 prieš balsavimą.

KLB Toronto apylinkės rinkimų komisija

NAŠLYS nori susipažinti su lietuvaite ne vyresne kaip 60 metų amžiaus. Rašyti "Tėviškės žiburiams" pažymint ant voko "Linui".

Kanados lietuvių dienos buvo surengtos š. m. spalio 10-12 d.d. Montrealyje. Jos susilaukė nemažo dalyvių skaičiaus įvairiuose renginiuose. Prasidėjo literatūros vakaru spalio 10 d. Aušros Vartų parapijos salėje. Dalyvavo apie 120 asmenų. Šeštadienis buvo skirtas krepšinio rungtynėms, kuriose dalyvavo keturi sporto klubai, ir susipažinimo vakarui. Pastarajame buvo apie 500 dalyvių. Sekmadienio rytas buvo skirtas pamaldom — Šv. Kazimiero šventovėje katalikams, Šv. Jono šventovėje — evangelikams. Katalikų pamaldose dalyvavo apie 400, evangelikų — 35 tautiečiai. Sekmadienio popietėje įvyko didysis koncertas, kuriame dalyvavo per 200 programos atlikėjų ir apie 600 žiūrovų. Iškilmės baigtos jaunimo šokiais Šv. Kazimiero par. salėje ir sūrio bei vyno vaišėmis svečiams, ansamblių vadovams, šventės organizatoriams AV par. salėje. Platesnis KLD aprašymas — sekančiame "TŽ" nr.

Daugiakultūrių reikalų ministeris ir valstybės sekretorius David Crombie paskyrė $81,650 Kanados ateivių moterų komitetui, rengiančiam konferenciją, kurioje bus svarstomi moterų ateivių klausimai š. m. lapkričio 6-9 d.d. Winnipege.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024, Toronte.

GAMINU namuose pagal užsakymus vištienos arba antiės susuktus kepsnius. Skambinti Irenai vakarais: tel. 535-3847 Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 239-4496 Toronte.